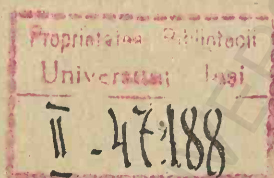
…ES K.

…USCEL

…396



vol 4

BIBLIOTECA INTERNAŢIONALĂ
No. 6

RADULESCU-CODIN

DIN MUSCEL

CÂNTECE POPORANE

VOLUMUL I

BUCURESCI
Editura LIBRĂRIEI SOCECŬ & Comp.
Calea Victoriei, 21
1896.

Preţul L. 2.50.



DIN MUSCEL

CANTECE POPORANE



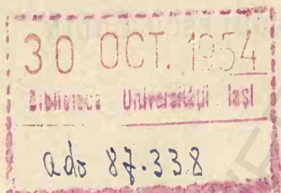
RĂDULESCU-CODIN.

DIN MUSCEL

CÂNTECE POPORANE

VOLUMUL I

BUCURESCI
EDITURA LIBRĂRIEI SOCECŬ & Comp.
Calea Victoriei, 21.
1896.



Lito-tipografia
Motzătzeanu & Lambru
Bucurescĭ
Strada Lipscanĭ, No. 2.



SUMAR

Pagina

COLINDE

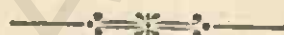
Religióse și domestice.

HORE

Ce se cântă la jocurile : hora, unguréscă, sârba și floricica

BALADE

Superstiţióse, Haiduceştĭ şi domestice



Domnule Rădulescu,

D-ta aĭ fi dorit o prefață maĭ trainică, orĭ cel puțin maĭ chipeșă. Dar eŭ gândesc, că nu e de trebuință. Toată lumea știe ce cuprinde cartea D-tale, iar ca să vorbeștĭ de valoarea eĭ e un lucru de prisos. Uniĭ dintre ceĭ ce știŭ cuprinsul cărțiĭ, iĭ cunosc și valoarea și sînt convinșĭ de ea, fără să aibă nevoe de vr'un «cuvînt inainte». Ceialalțiĭ însă, de le-aĭ îngrămădi orĭ câte prefețe, rĕmân tot batuciți la cap și fug de cărțĭ de felul acesteia. Să nu crezĭ D-ta că toată lumea cetitoare e convinsă de valoarea poesieĭ poporale și că umblă lângezind de dragul eĭ. Cunosc chiar eŭ oamenĭ culțĭ, cari rid și te privesc orĭ cu

milă orĭ de peste umerĭ, când le vorbeştĭ de versurile poporuluĭ. Aĭ auzit D-ta vr'o dată că sînt şi de-aceia carĭ n'aŭ voit şi nu vor în ruptul-capuluĭ să cetească literatură? Pasă-mi-te poesie de-a ţăranuluĭ.

Dar, la urma urmeĭ, întreagă lumea cultă a fost multă vreme duşmană poesieĭ poporale. Scoaterea la iveală a poesieĭ din popor şi studierea ei sînt lucrurĭ maĭ de curînd. Astădĭ, da, toate poporele se iaŭ la întrecere cu poesia lor — căci toate aŭ poesie, şi-a tuturora e frumoasă, şi-a tuturora e comoară. O căutăm, o studiem, o criticăm, o întrebuinţăm ca armă şi ca podoabă, o facem piedestal monumentelor istorice şi filologice, şi-o exploatăm în poesie şi în pictură. Dar n'a fost tot aşa de când lumea. Studiul poesiei poporale, făcênd parte din ştiinţa numită «folklor» —ştiinţă născută la Englejĭ şi de Englejĭ botezată —are interes numaĭ pentru treĭ felurĭ de oamenĭ: pentru poeţĭ, pentru istoricĭ şi filologĭ, şi pentru psihologĭ. Poeţiĭ caută ideĭ si sentimente, filologiĭ cuvinte şi construcţiunĭ sintactice, istoriciĭ nume propriĭ şi fapte carĭ dovedesc orĭ răstoarnă vr'o teorie istorică, iar psihologicieniĭ multe de toate. Ceealaltă lume, are foarte puţin interes, orĭ nicĭ unul, ca să se ocupe cu creaţiunile poporuluĭ.

Şi, fără îndoială, poeţiĭ ar trebui să se ocupe maĭ mult cu ele, pentru-că eĭ ca meşterĭ aĭ limbiĭ, sînt tot odată şi filologĭ; iar ca tălcuitorĭ aĭ sentimentelor poporuluĭ, cată să fie şi psihologĭ. O, dac'am fi mai tarĭ de inger şi noĭ poeţii neamuluĭ românesc, ca să ne inspirăm maĭ mult de poesia poporului şi să n'alergăm atâta după materialism şi natu-ralism şi realism şi verism şi simbolism şi sata-nism şi alte decadenţe şi căzăturĭ din Apus!

E foarte frumos, d-le Rădulescu, şi e de lăudat că ţi-aĭ dat osteneala s'adunĭ versurĭ poporale. A-stăzĭ, culeg mulţĭ foarte mulţĭ, poesii poporale, de prin toate colţurile, dar fiind-că le publică prin reviste răsleţe şi prin şi maĭ răsleţe gazete politice, ele să pierd, saŭ cel puţin nu staŭ la indămâna celor ce-ar voi să le studieze. Lauda e, că le-aĭ publicat la un loc.

Odată şi odată colecţiunile n'o să maĭ aibă rost, căcĭ, in chip silit, ele vor repeta cuprinsul altor colecţiunĭ. Maĭ ales în colinde, în descântece şi balade poporul stă pe loc. Colinde şi descântece nu maĭ creează poporul de sute de anĭ. Balada are ca fond fapte insemnate din viaţa poporuluĭ, şi când aceste fapte lipsesc, e lucru firesc, să nu să creeze balade. Decĭ colecţiunile odată vor fi silite să repeteze aceleaşĭ colinde, aceleaşĭ balade

şi descântece. Variante aŭ să fie totdéuna altele şi altele, atâta tot: formă nouă cu fond vechiŭ. Creează însă poporul necontenit versurĭ lirice, doine şi hore. De-aceste totdéuna vom găsi exemple nouĕ. Poesia epică a unuĭ popor are răstimpurĭ anumite, cea lirică nu; şi apoĭ fondul uneĭ poesiĭ epice trebue să fie încuviinţat de întreg poporul, orĭ măcar de majoritatea luĭ, pe când fondul poesieĭ lirice e individual al fie-căruia, iar poporul in intregimea luĭ nu ia respunderea celor exprimate în poesiĭ lirice. De aceea nu e tot-deauna ĭertat să ne facem părerĭ hotărîte asupra întreguluĭ popor din poesiile lirice, pentrucă aceste sînt foarte des individuale, apocrife, importate. Toţĭ Româniĭ de tutindenĭ vor fi învoiţĭ cu versurile (p. 152).

Frunză verde de scaeţĭ
Sărutaţi-vĕ băeţĭ
Frunză verde de cucute
Mânioasă, du-te, du-te!

Orĭ cu (p. 154).

Zicĭ: muerea nu e dracu?
Ia cârpa şi-şĭ leagă capu,
Ca să-şĭ înşele bărbatu.

Dar nu toți vor fi învoiți—maĭ ales Macedonenii să răsvrătesc—cu versurile (p. 93):

Uite vecinul colea;
Nevasta-ĭ e tinerea.

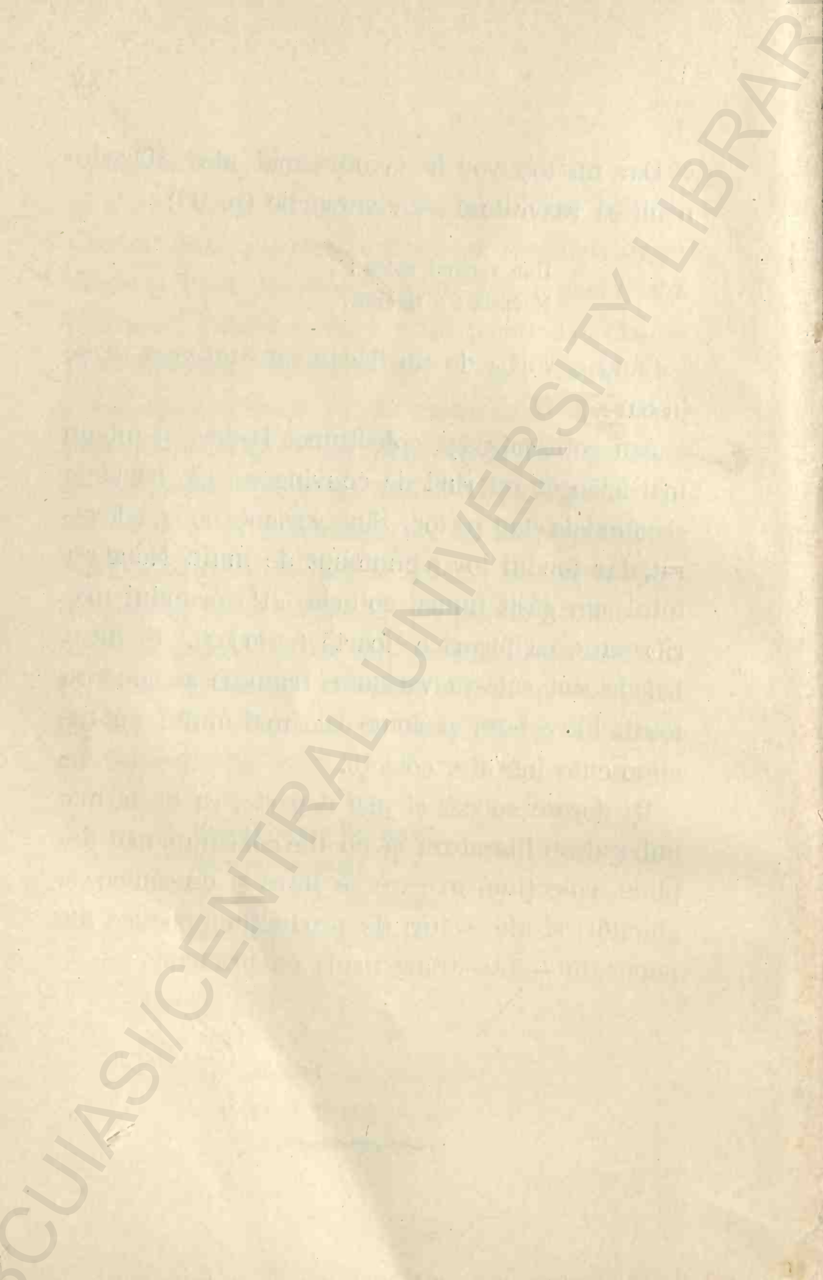
Când e vorba de un flăcăŭ care nu vrea să se 'nsoare.

Am cetit întreagă colecțiunea D-tale, și mi-am maĭ adăogat un rînd de convingere, că baladele și colindele staŭ pe loc. Sînt variante nouĕ, adevărat, dar fondul lor e cunoscut de mult. Nouĕ cu totul am găsit numaĭ colinda «Pe prundul mării» care, ca formă e foarte frumoasă. Și între balade sînt câte-va variante frumóse și nouĕ cu totul. Intre hore și doine cele maĭ multe sînt necunoscute într'alte colecții.

Iți doresc succes și maĭ departe, ca să ne maĭ îmbogățeștĭ literatura și cu alte colecțiunĭ maĭ deplina, colecțiunĭ în care să intre și descântece și ghicitorĭ și alte soiurĭ de producțiunĭ poetice ale poporuluĭ—și-țĭ strâng mâna cu prietenie.

G. Coșbuc.





Doine

Erotice, Haiducești, Soldătești, Zoologice
și Botanice

CE-O FI AVÊND?

Seris după maică-mea.

Frunză verde mărăcine
Ce-o fi având lumea cu mine?
Nu fac nicĭ-o stricăciune,
numaĭ dragoste pe lume.
Nicĭ nu le sparg
casili,
nu le rup
ferestili
și-mĭ petrec
dragostili....
Frunză verde și un spănac
Sînt copil de om sărac
crescut cu ţîţă din sat,
cu mălaiŭ de căpătat;
iubesc și eŭ că mi-e drag.
Dacă iubesc, ce vĕ fac?
Uniĭ daŭ
cu miili
și iubesc
nebunili;

iar eŭ daŭ
câte-o leiță :
iubesc
câte-o copiliță
de 'ĭ miróse gur'a țîță
și țîțele-a micșunele
de te uițĭ cu drag la ele ;
mușcar'ar neica din ele
ca dintr'un fagur cu miere.

DUŞMANII

Comunicat din Fureștĭ de amicul meŭ
C. G. Călinescu.

Frunză verde de năut
Când pe uliță mi-apuc,
toțĭ dușmaniĭ cată crunt,
par'că sînt cu perĭ de lup ;
nu-ș ce dracu'le-am făcut.....
Şi-mĭ sînt mulțĭ,
ardi-i-ar focu' !
Mi-e mulțĭ
de nu-i maĭ ia locu' ;
și mi-e mulțĭ,
ardi-i-ar para !
Mi-e mulțĭ
de nu-ĭ maĭ ia țara.....

Neică,
Nu știŭ-n cotro să maĭ iaŭ,
de dușmanĭ să nu maĭ daŭ
că mi-am fost și la Focșanĭ,
și pe acolo maĭ dușmanĭ!
Dușmaniĭ se țin de mine,
mânca-i-ar viermiĭ și câiniĭ!
Dușmaniĭ
mĕ dușmănește,
Dumnedeŭ
mĕ miluește
și cu ce mă 'milueşte?
Cu aur
și cu argint
dulcețurĭ
de pe pămînt.
Frunză verde treĭ lipanĭ
Le-ar fi voia la dușmanĭ
să 'mĭ pue:
carnea
'n cântar,
pielea
pe la tăbăcar,
ósili
pe la dulăĭ,
sângili
pe la ovreĭ: 1)
picătura nouă leĭ....

1) In unele părțĭ ale județuluĭ, se află credința că ovreiĭ caută creștiniĭ, maĭ cu seamă copiĭ pentru a le suge sângele.

Nu mi-e voia
la dușmanĭ;
mi-e voia
la Duchul sfînt,
pune dușmanĭ
la pămînt!

Frunză verde de arțar
omu'
făr'de mulțĭ dușmanĭ,
ca satu'
fără primar,
ca vaca
fără coșar....

FĂ-MĔ, DÓMNE

Comunicat din Negreștĭ de soră-mea Marióra.

Frunză verde dedițel
Fă-mĕ, Dómne un porumbiel
la puĭca pe umerel
să mi-o ciugul de cercel;
să scobor
în sînișor,
să mĕ joc
pe pieptișor
să mĕ joc
cu țițili
ca cu gutuițili
pîn'rĕsare stelili...

Frunză verde pelinițâ
Fă-mĕ, Dómne-o porumbiță
la puicuța pe altiță
să mi-o ciugul de guriță,
să văd dinţişoriĭ eĭ —
frumoşĭ mărgărităreĭ...
Să sbor merŭ pe altiță
cu-al meŭ sbor de porumbiță
să sbor eŭ
cu doru'meŭ
pîn'so 'ndura Dumneḑeŭ
ca s'o dea la sînu'meŭ
mândra sufletuluĭ meŭ !....

Frunză verde mandalace
Fă-mĕ, Dómne, ce m'ĕĭ face:
fă-mĕ raza
stelilor
'n calea
Craiovencilor
şi-a Lipovencilor 1)
să 'mĭ aleg
d'o Craiovéncă
Craiovéncă,
Lipovéncă
cu fața ca trandafiru'
cu perişoru' ca inu'
cu ochiĭ ca de şĕrpóică ;
ce-o vrea Dumneḑeŭ să'mĭ facă !...

1) După numele unuĭ sat de lîngă Craiova.

FĂ-MĔ, DÓMNE

Variantă comunicată din Leiceştĭ de d. C. Costăchescu normalist.

Iano, neică,
Frunză verde dediţeĭ
Iano, neică,
Fă-mĕ, Dómne un bob de meĭ
Iano, neică
şi m'aruncă 'ntre femeĭ
Iano, neică,
să le-aud vorba şi sfatu,
Iano, neică,
cnm îşĭ fermecă bărbatu' :
Iano, neică,
cu pĕr de la lup turbat
Iano, neică,
ca să nu maĭ aibă leac;
Iano, neică,
cu resteul pluguluĭ
Iano, neică,
să 'ĭ ia dracu' minţili.....

Iano, neică,
Frunză verde de dudăŭ
Iano, neică,
Fă-mĕ, Dómne-un curcubeŭ
Iano, neică,
şi m'aruncă 'n eleşteŭ
Iano, neică,
să prind peşte şi şalăŭ ;

Iano, neică,
peştili să 'l mănânc eŭ,
Iano, neică,
şalăul pe gându' meŭ
Iano, neică
să 'l daŭ odoruluĭ meŭ...

TRANDAFIR

Comunicată din Lereştĭ de amicul meŭ Petre Popescu, normalist....

Frunză verde d'arţăraş
Trandafiir, trandafiraş,
Ne-am iubit de copilaşĭ
Trandafir trandafiraş
şi-acum te 'nsorĭ şi mĕ laşĭ
Trandafir, trandafiraş....
Şi iaĭ fată de oraş
Trandafir, trandafiraş
car' se pórtă drăgălaşĭ
Trandafir, trandafiraş
pe la gât cu gălbinaşĭ
Trandafir, trandafiraş !...

Frunză verde treĭ bobocĭ
Trandafir, trandafiraş
Trandafir cu treĭ bobocĭ
Trandafir, trandafiraş
te-aş iubi şi nu te pocĭ
Trandafir, trandafiraş,

trandafire drăgălaş
Trandafir, trandafiraş;
te-aş iubi şi nu mĕ laşĭ
Trandafir, trandafiraş....

COBOR OILE

Scrisă după maică-mea.

Frunză verde bob şi linte
Cobor oile din munte
şi rĕmân mândruţe multe.....
Rĕmâne şi mândra mea
care m'am iubit cu ea
din copilăria mea!....

. . . .

— Of! copilă dintre florĭ,
eŭ mĕ duc în depărtărĭ,
pune ochiĭ p'alţĭ feciorĭ....
— Frunză verde mandalace
Tu te ducĭ, bade sărace,
dar eŭ ce fecu' m'oiŭ face?
M'oiŭ jeli tótă ziua,
sara
şi diminéţa
pe tale nu te-oiŭ uita
că mi-aĭ secat inima!...
— Frunză verde mărăcine
Maĭ tacĭ, mândro, din suspine
că maĭ sînt voinicĭ ca mine..

— Fie voiniceĭ ca iérba
dacă nu eştĭ tale, geaba;
fie voiniceĭ ca bradiĭ
eŭ tot în foc o să ard
fie voiniceĭ ca frunza,
dacă nu eştĭ tale, surda;
veselă nu m'oiŭ purta,
la horă n'oiŭ maĭ juca,
tot de tale mi-oiŭ ofta,
pe tale te-oiŭ aştepta,
te-oiŭ plânge tótă diua
sara
şi diminéţa....
M'oiŭ jeli cu jalea mea
până 'n pămînt mi-oiŭ intra,
topită de jalea mea,
uscată de grija ta!....

CÂT FUSE...

Scris după elevul Isbăşescu Nicolae, din Comuna Lăicăĭ.

Frunză verde mĕr creţesc
Cât fuse Oltu' *turcesc*
maĭ puteam să maĭ trăesc,
puteam să mĕ hărănesc,
cu puica să mĕ iubesc,
copiliţe să 'ndrăgesc...
Când îmĭ tăiam câte-un Turc,
nu puteam baniĭ să 'ĭ duc,

și când tăiam câte doĭ,
trăgeam baniĭ la zăvoĭ
cu caru' cu patru boĭ....
...Şi iar verde mĕr creţese
Oltu 'mĭ-este *muscălesc!*....
Nicĭ nu pot să maĭ trăesc,
nu pot să mĕ hărănesc
și copile să 'ndrăgesc,
că de taiŭ câte-un muscal
n'are neam de gologan
că muscalu' e muscal...
E golan
dar e dușman!...1)

SURIÓRĂ CĂPRIÓRĂ

Comunicat de D. Ionescu-Candid. învĕţător la școla de aplicaţie de pe lângă Școla normală «Carol I» din Câmpulung.

Frunză verde sălcióră
Surióră
căprióră
scólă-te 'n două picióre
și tunde'mĭ codru' pe póle;
tunde poala
codruluĭ
să vĕd malu'
Oltuluĭ

1) Am simţit o mare bucurie când am auzit acest cântec în care —ca în nicĭ-un altul— se vĕdeşte o ură contra Rușilor; pe câtă-vreme ştiută este simpatia ţĕranuluĭ nostru pentru Muscalĭ!... *Rădulescu-Codin.*

chivăra
voiniculuĭ;
să vĕḑ ce e rĕŭ şi bine,
să vĕḑ cârdurĭ de copile,
să vĕḑ şi copila mea
cum o bate maică-sa:
cu steblă
de bisioc 1)
peste subţirel
mijloc;
cu nuele,
cu smicele,
peste ochĭ,
peste sprincene,
peste gâtu'
cu mărgele,
peste deşte
cu inele.

SURIÓRĂ CĂPRIÓRĂ

Variantă scrisă după elevul Tainescu Andreĭ, din mahalaua Scheĭ, Câmpulung.

Frunză verde sălcióră
Soră, soră, surióră,
capră, capră, căprióră,
surióră căprióră,
nu fiĭ cui-va şi marghiólă...
Te scólă 'n două picióre
şi róde codru' pe póle...

1) Busuioc.

róde frunza
codruluĭ
să vĕḑ matca
Otluluĭ
Oltu'
unde se cotește
voinicelu'
se pitește...
stă voinicĭ d'a pitiș
să 'ĭ apuce sar' aicĭ...

SURIÓRĂ CĂPRIÓRĂ

Variantă scrisă după maică mea

Frunză verde sălcióră
Surióră
căprióră
nu fiĭ hóță
și maghiară!...
'nalță-te 'n două picióre
și róde codru pe póle;
să vĕd
matca
Oltuluĭ
lunca
Topologuluĭ
schitu'
Câmpulunguluĭ,

sfârşitu'
Argeşuluĭ
uliţa
Braşovuluĭ,
valea
Cârcinovuluĭ.

S'A DUS PUIUL

Comunicat de d. Ionescu-Candid.

Fóie verde mărăcine
S'a dus puiu' de la mine,
tutulor le pare bine;
numaĭ mie 'mĭ pare rĕŭ
c'a fost puişoru' meŭ
dăruit de Dumneḑeu...
S'a dus
şi n'a maĭ venit,
a pus:
spate la pămînt
şi ochiĭ la Rĕsărit....

Frunză verde de năut
A lăsat cu jurământ,
să nu 'ĭ daŭ pe la mormînt

să 'ĭ iaŭ pânza după ochĭ
să vĕḑ mórte cu deochĭ,
şi să nu-ĭ bag mâna 'n sîn
să vĕḑ mórte cu leşin
să vĕd mórte cu suspin...

PE DEAL

Scris după fetele din Negreştĭ.

Frunză verde merişor
Tot pe deal pe delişor
trece-o fată şi-un fecior;
fecioru' şueră-a jale
şi fata oftézā tare
Ce şuerĭ voinice-a jale?
Or ţi-e grea arma 'n spinare?
— Nu mi-este
armióra
grea
ci mi-e
inimióra
rea
de la căsciorița
mea:
c'am lăsat boĭ
înjugaţĭ
şi părinţiĭ
mâniaţĭ,

şi-am lăsat boiĭ
trăgênd,
şi părinţiĭ meĭ
plângênd
şi am plecat după iubit!
Puseiŭ picioru' pe pod
mě 'arse un dor în piept
auziĭ că 'ĭ taica mort.
Trecuiŭ podul jumĕtate,
m'ajunse un dor în spate
de la sor' şi de la frate.
Trecuiŭ podul pe la leasă,
m'ajunse un dor d'acasă
de copiĭ şi de nevastă.

Frunză verde samulastră
D'o fi dor de la nevastă,
să las calul să maĭ pască
şi să se maĭ odihnéscă;
d'o fi dor de la copiĭ
să puĭ şéua şi să mâiŭ
şi de eĭ să nu rĕmâiŭ....

PE DEAL

Variantă scrisă după elevul Mătăoanu din Botenĭ.

Fóie verde de bujor
Tot pe deal, pe delișor
p'o potecă de picior
trece-o fată și-un fecior;
feciorul trece cântând,
fata 'n urmă suspinând
și din guriță 'ntrebând:
— De ce cânțĭ bădiță-a jale?
Or ți-e grea arma 'n spinare?
— Nu mi-e grea arma 'n spinare
mi-e inima tristă tare:
eŭ, când am plecat d'acasă
am lăsat boĭ-'njugațĭ
și părințiĭ supărațĭ...
...Fóie verde de bujor
Plânge-mĕ, maică, cu dor
că ți-am fost al tăŭ fecior...
...Fóie verde salbă móle
Plânge-mĕ, maică, cu jale
că ți-am fost fecior maĭ mare.
...Fir'aĭ, mamă, blestemată
că nu m'aĭ făcut o fată
să staŭ cu tine pĕ vatră,
și m'aĭ făcut d'un fecior
la împăratu' d'ajutor.

PE DEAL

Variantă scrisă după N. Taine, flăcăŭ din mahalaua Schei.

Frunză verde de bujor
Tot pe deal, pe delişor
pe-o potecă de picior
trece-o fată şi-un fecior;
fata merge suspinând
şi fecioru' fluerând...
...Frundă verde treĭ aglice
Fetiţa din gură 'ĭ zice:
— Frundă verde salbă móle
Ce flueri bădiţă a jale,
Or ţi-e grea arma 'n spinare?
— Nu mi-e grea arma 'n spinare
ci mi-e inima rea tare
şi plină de supĕrare
supĕrare şi cu jale...
E coprinsă de necaz
tot de la părinţĭ d'acas';

C'a rĕmas:
boiĭ
'njugaţĭ
şi părinţiĭ
mâniaţĭ;
am lăsat:
boiĭ trăgĕnd
oile 'n tîrlă
sbierând
şi pe mândruţa oftând....

Și am plecat
în miliție
i-am lăsat
în săracie...
Frunză verde de molotru
Nicĭ n'apucaiŭ să trec podu':
m'ajunse un dor în piept,
audiĭ că 'ĭ taica mort;
câud trecuiŭ la jumĕtate,
mĕ arse un dor în spate
de la sor' și de la frate,
de la puica drăgulița
de la mândra puiculiță,
și 'ncepuiŭ să mĕ gândesc,
pe tăicuțu să 'l jelesc
și de dor să mĕ topesc.
...Frunză verde mĕr crețesc
Nu pot să mĕ jeluiesc:
de zisu'
trâmbiților
de sunetu'
tobelor
de glasu'
flăcăilor
răcnetu
sergenților....

FECIORUL

Comunicat din Negreştĭ în 1894 de D-ra Victoria Ionescu.

Frunză verde merişor
Vaĭ de mama cu fecior
n'are nicĭ un ajutor...
Ce păţeşte
până 'l creşte
se trudeşte
se snopeşte
să 'şĭ vadă copilu 'n faţă
să 'şĭ trăiască lungă viéţă...
....Vaĭ de mama cu fecior!
Ce păţeşte
pînă 'l creşte,
se trudeşte,
se snopeşte
şi... când mare mi-l maĭ creşte,
împăratu' stăpâneşte,
împăratu' foloseşte...
că mi-l prinde de pe văĭ,
mi-l prinde cu mulţĭ flăcăĭ,
şi mi-ĭ duce la ciocoĭ
şi mi-ĭ dă pe la odăĭ
şi slujeşte ca la oĭ,
tot ce-a luat de la bătrânĭ
el mi-'şĭ pierde p'în streinĭ;
cămăşuţa albă flóre
cusută de surióră

i-o ia câiniĭ de ciocoĭ
și-o aruncă la gunoiŭ...

Frunză verde salbă moale
După plângere și jale
Şi-l maĭ văd p'al lor fecior
că vine l-al lor locșor...
Frundă verde foĭ de fag
De părinţĭ nu-ĭ maĭ e drag
că are grijă de 'nsurat...
apoĭ grijă de copiĭ
și de multe sărăciĭ...
...Biată mamă stă uitată
de el și de lumea tótă
și se plânge ziua tótă!...

PUICA

Scris în Sgripceştĭ după soră-mea Elena

Fóie verde de sipică
Puica neichiĭ cea dorită,
cât eraĭ a mea iubită,
eraĭ de neica cinstită
și d'o lume omenită;
ţi-era:
casa
poleită,
bătătura
pardosită

cu var şi cu cărămidă;
în stâlpiĭ portiţiĭ tele,
mănucheaș de floricele
De când pe neica nu-l aĭ,
casa
ţi-este
mucigaiŭ.
bătătura
grajd
de caĭ,
stâlpiĭ porţiĭ
putrigaiŭ;
nicĭ un coraj nu maĭ aĭ
și când te vĕḑuĭ, oftaĭ...

PUICA

Variantă scrisă după fetele din Negreștĭ.

Frunză verde mărăcine
Puică,
cine te-a făcut pe tine
par'că m'a 'ntrebat pĕ mine:
între ochĭ şi-între sprincene
grădina cu floricele
şi 'ntre dinţĭ și 'ntre gingiĭ,
grădina cu mirodiĭ;

în fața
obrazuluĭ
piétra
diamantuluĭ
și pe frunte
pietre
scumpe
inimióra neichiĭ ruptă !
. . . .
Ochiĭ těĭ cuțite n'aŭ
mě mir junghiurĭ cu ce 'mĭ daŭ ?
Ochiĭ tăĭ arme nu pórtă,
mě mir cu ce mě săgétă ?
...Frunză verde salbă móle
Puică, sprincenile tale
cele lungĭ și subțirele
la coadă cu cârligele,
e sfârșit zilelor mele
cele trase, gălbeóre,
mě sécă la inimióră
de fac la inimă rană !...

DUNĂRE APĂ VIÓRĂ

Scris după maică-mea.

Fóie verde sălcióră
Dunăre, apă vióră,
tăcé-te-aĭ négră cernélă
și-o pană de rățișóră

ca să scriŭ d'o hârtióră
s'o trimeţ la maica 'n ţară
să 'mĭ dea banĭ de cheltuială
şi cămăşĭ de premeneală,
şi cal bun
de călărie
c'o să plec
în bătălie
peste Olt
la Calafat
cu Unguru'
să mĕ bat:
or l-oiŭ bate,
or m'o bate,
or i-or pune
puşca 'n spate
aste mâinĭ
albe
curmate
de n'aŭ cu cine
se bate....

MAICĂ

Comunicat de soră-mea Marioara.

Frunză verde matostat
Maică,
mi-aĭ ședut pe pat:
din picior
m'aĭ legănat,
din gură
m'aĭ blestemat:
să mănânc
tot de furat,
să staŭ
în flintă răzimat;
să 'mĭ umblu:
din stână
'n stână
încercând
brânza
de 'ĭ bună
și cașu' la 'nchegătură;
să 'mĭ umblu:
din cramă
'n cramă
p'în butuce de pastramă;
să 'mĭ umblu:
din plaiŭ
în plaiŭ
tot p'în hergheliĭ de caĭ,

să 'mĭ aleg d'un căluşel
vînăt, rótă, porumbiel
să 'mĭ plec în codru cu el :
calu' negru
de drumurĭ,
voinic negru
de gândurĭ.

Frunză verde de bujor
Bate negru din picior
să 'ĭ puiŭ şéua binişor
să mérgă unde mi-e dor :
la drăguţa 'n foişor
să mĕ joc pe pieptişor...

MAICĂ

Variantă scrisă în Fureştĭ după veselnicul flăcăŭ Dumitru Ion Rădoĭ.

Foicică fóie lată,
Maică, inimă de piétră
vin şi pe la mine-odată ;
că, de când n'aĭ maĭ venit
traiul mi-s'a amărit,
carnea pe mine-a scăzut ;
într'adins s'o cântăreştĭ,
nicĭ-o litră nu găseştĭ !
E mâncată de duşmanĭ
ca gârla de bolovanĭ ;
duşmaniĭ

dușmancele
ce mi-ascult
fereștile
și-mĭ tot sparg
dragostili
făcute
cu mândrili.

MAICĂ

Variantă auzită la niște fete din Comuna Micloșanĭ.

Frunză verde de năut
Bghine, maică ți-a părut
de mine când m'aĭ făcut
Cu lapte tu m'aĭ scăldat,
c'un pchicior m'aĭ legănat
dîn gură m'aĭ blestemat :
să mor
de pușcă
'mpușcat
și de sabghiă
tăiat....

Frunză verde și-o răsură
Maică, măiculiță bună,
mĕ găsișĭ la băutură
cu voinicĭ d'adunătură :

nu 'mĭ vorghișĭ d'o vorbă bună;
și 'mĭ vorbghișĭ de vorbghe rele
care nu-s dedat cu ele
din tinereţili mele.—

MAICĂ

Variantă scrisă după fetele din com. Hârtieștĭ.

Foicică fóie lată
Maică, inimă de piétră
vin la mine câte-odată
să 'ţĭ spuiŭ,
să mĕ jeluesc
cu străinii cum trăesc!
Iaŭ cuţitu să taiŭ pchită 1)
lacrimă din ochĭ îmĭ pică...
Bine trăesc eŭ, or răŭ
Ştie numaĭ Dumneḑeŭ
Iaŭ cuţitu-l puiŭ pe masă,
lacrimĭ din ochĭ mi-se varsă
și pustiul nu mĕ lasă
tot gândindu-mĕ acasă!...

---

1) pchită, pâine.

MAICĂ

Variantă comunicată de d. Ionescu—Candid.

Frunză verde de năut
Maică, inimă de lut,
Sămbătă
că m'aĭ făcut,
Duminică,
botezat
Lunĭ și Marţĭ m'aĭ leganat...
Din picior m'aĭ legănat,
din gură m'aĭ blestemat:
să mor:
de pușcă
'mpușcat
și de suliţă
înţăpat
și de sabiă
tăiat...
Miercurĭ m'a și rubricat,
Joĭ la lagăr mi-am plecat
să mor:
de pușcă
'mpușcat
și de suliţă
'nţepat
și de sabiă
tăiat...

GHEORGHIȚĂ

Scrisă după fetele din Sgripcești.

Fóie verde d'arțăraș
Măĭ Gheorghiță, Gheorghilaș,
trupușor mândru și gingaș
și la vorbă
drăgălaș,
iar la inimă
vrăjmaș,
astă-vară la Ispas
eraĭ frumușel și gras;
dar acum cum aĭ rĕmas?!
Din dragoste ți s'a tras,
că ieșĭ în spre primăvară
galben ca turta de ceară!

GHEORGHIȚĂ

Variantă scrisă după Gr. Zĕrnescu, elev, din Gorganĭ.

Foicică pelniță
In cea verde grădiniță
paște calu luĭ Gheorghiță,
e legat d'o garofiță
garofița s'a uscat,
calu' luĭ Gheorghe a scăpat.

Alérgă
Gheorghe
Alérgă
c'a scăpat calu' la iarbă ;
alérgă, Gheorghe frumos,
c'a scăpat calu-n ovăz
alérgă Gheorghe maĭ tare,
c'a scăpat calu' d'asară...

MINȚII

Scris dupe sora-mea, Elena

Iano, neică
Frunzuliță bob și linte
Iano, neică,
Bată-te crucea, de minte !
Iano, neică,
că nu te-avuĭ maĭ 'nainte
Iano, neică,
când aveam parale multe :
Iano, neică,
aveam polĭ și icușarĭ
Iano, neică,
și-i dam pe la fete marĭ ;
Iano, neică,
aveam polĭ și firfiricĭ
Iano, neică,
și 'ĭ dedeam la fete micĭ ;

Iano, neică,
aveam polĭ și mahmudele,
Iano, neică,
și ’ĭ dedeam la nevestele
Iano, neică,
la copile frumușele
Iano, neică,
ca să mĕ iubesc cu ele...

UNDE VĔḐ

Scris dupe maica-mea

Frunḑă verde de silitră
Unde văḑ muchea cotită,
dumbrăvióra
părăsită,
și poteca
năpădită
de rugĭ și de pălămidă
și știŭ pe puica
mâhnită,
mult mi-e inimióra
friptă!

Frunză verde și-o lalea
Nu s’o găsi cine-va
să mĕ ’mpace cu puica?
Mare pomană ar facea
sufletul și-ar ușura.

OLTENII LA CÓSĂ

Scris dupe maică-mea

Foicică tămăiósă
I-la, ila, i-la-la
A plecat Oltenĭ la cósă
Ila, Ila, i-la etc.
și-a rĕmas Oltencili
de-a 'nfundat cârciumili :
scóte vin cu vedrili
cum maĭ bea juratili !
S'a 'mbătat oltencili
și-a perdut zăvelcili
— Frunză verde de pelin
Haĭ, surată, să bem vin
că Oltenii nu maĭ vin
a trecut peste Vidin
să cosească fân d'ăl bun
să cosească fân cu rouă
rupili-li-s'ar cósa 'n două ;
să cosească fân ghisdeiŭ
rupi-li-s'ar cósa 'n treĭ
să cosească fân banatu
rupi-li-s'ar cósa 'n patru
să cosească fân sipicĭ,
rupi-li-s'ar cósa 'n cincĭ ;
sa coséscă fân mătase,
rupi-li-s'ar cósa 'n șease....

Frunză verde foĭ ca rugu'
Pitulice, mutăţĭ cuibu'
că vin Olteniĭ cu plugu';
pitulice, mută-ţĭ casa
că Olteniĭ vin cu cósa :
te lasă făr'de culcuş
şi fără loc de pitiş...

LEANO

Scris după Dumitru Ion Rădoĭ din Fureştĭ.

Fóie verde salbă móle
Pe vale, Leano, pe vale !
C'a făcut :
mazărea
flóre
şi fasulea
păstăióre
să culegĭ, tu, Leano, 'n poale,
să daĭ la duşmanĭ să móră !
Duşmanĭ, duşmancili
cari ascult fereştili
şi 'mĭ sparge dragostili
...Haideţĭ, Leano, să fugim
să fugim
să preveghim
că p'aicĭ nu maĭ trăim,

c'acum e vremea
de fugă,
pînă mi-este iérba
crudă:
unde calcĭ,
urmă nu facĭ.

Toţĭ duşmaniĭ s'a vorbit:
să ne prinză 'n aşternut,
ne pue lanţul de gât;
să ne lege
cot
la cot,
să ne pórte
pe la pod,
să ne plimbe
târgu' tot!

SĂRACII BIEŢII FLĂCĂI

Comunicat din Lereştĭ de amicul meŭ P. Popescu.

Frunză verde dediţeĭ
Săraciĭ bieţiĭ flăcăĭ,
cum îĭ strînge de pe văĭ
câte doĭ şi câte treĭ!...

Şi mi-ĭ duce la ciocoĭ
legaţĭ în fringhiĭ de teĭ,
şi mi-i da pe la odăĭ
şi mi-i tunde ca pe oĭ.

. . . .

Munte, munte, piétră sécă,
lasă voiniciĭ să trécă ;
să trécă la ciobănie
să scape de cătănie...

Cătănia nu e bună
la feciorù' făr'de mumă ;
cătănia nu e dată
la feciorù' făr'de tată !...

. . . .

Codrù' nu maĭ clocoteşte
nu maĭ cântă voiniceşte
ş'în luncĭ nu maĭ cântă'n horĭ
veselniciĭ de feciorĭ !...

Numaĭ trist şi pustiit
mi-şĭ stă codrù' părăsit...
S'astupă potecili
par'că dorm vălcelili.

SOLDATUL

Comunicat de d. Ionescu-Candid.

Frunză verde salbă móle
Măĭ, Domnule căpitane,
maĭ dă'mĭ drumu' din catane;
că de când m'aĭ cătănit
iérbă verde n'am cosit,
nicĭ arăturĭ n'am făcut;
boi 'n grajd a 'mbătrânit,
căruţa mi-a ruginit;
boi
îmĭ paşte
iérbă verde,
plugu'
'mĭ şéde
la perete,
voinicel nu se maĭ vede!...
. . . Şi iar verde salbă móle
Măĭ, Domnule căpitane,
maĭ dă-mĭ drumu din catane,
că de când m'aĭ recrutat,
m'aĭ schimbat
din sat
în sat...
pâine albă nu mi-aĭ dat
şi mi-aĭ dat
un brut uscat:
limba 'n gură-mi s'a uscat,
buzele s'a băşicat...

. . . .

Frunză verde matostat
Nicĭ un conced nu mi-aĭ dat
spune'mĭ : ce sînt vinovat ?
de mĕ ţiĭ încrosniat :
şapte anĭ şi jumĕtate,
pustiŭ în strĕinătate ?
Nu e soră,
nu e frate
nicĭ milă,
nicĭ o dreptate ;
nu e frate, nu e sor,
nicĭ măĭcuţa mea cu dor !

MILITARUL

Scrisă după maĭcă-mea şi publicată în «Convorbirĭ Literare» Anul XXX *No. 4*

Foicică fóie lată
Fir'aĭ, mamă blestemată,
că nu mĕ făcuşĭ o fată
să mănânc
turta
necóptă
şi fasulica
nefértă

Mĕ făcușĭ mărgăritar
și mĕ scrise militar,
militar de poliţie;
calu' meŭ cuĭ să rĕmâe
Să rĕmâe taică-meŭ:
taică-meŭ e om bătrân
nu póte să-'ĭ facă fìn;
să rĕmâe maĭchiĭ mele
maĭca e neputinciósă
și nu se duce la cósă;
sĕ rămâe frate-meŭ:
frate-meŭ
e om bogat
l'a pus satu'
pîrcălab,
ia toiagu,
plécă'n sat
murgu meŭ
șéde legat
. . . Să rĕmâe soru-mi:
soru-mea e fată mare
și în zile de lucrătóre
ia furca
și-o înfige 'n bete
și se duce
în sat la fete;
murgu meŭ móre de sete.

PASĂRE...

Scris în Fureştĭ de amicul meŭ C. G. Călinescu normalist

Fóie verde siminoc
Pasăre galbenă în cioc,
tu m'aĭ blestemat cu foc
să trec Oltu' p'în mijloc
iarna pe geru de foc
când înghéţă
apa
'n toc
şi cósa
pe sub polog
şi mâinili pâna'n cot!
Foicică sălcióră
Păsărică gălbeóră,
tăiaţi-aş ciocu şi-o ghiară
că m'aĭ blestemat cu pară!
Pentru o armă
ruginósă
lăsaiŭ casă,
lăsaiŭ masă,
lăsaiŭ nevastă frumósă

SOLDATUL

Scris după maică-mea

Fóie verde salbă móle
Mě rog Dom'le căpitane
nu mě înstrěina departe
că n'are cin' să mě cate:
m'ar căta
tăĭcuţul meŭ
și mi-l'a luat
Dumnedeŭ;
m'ar căta
măicuţa
mea,
e bătrână, sěrmana?
M'ar căta
surorile
și sunt micĭ
sěrmanile!

OSÂNDIŢII

Comunicat de sora mea Marióra

Frunză verde pelinită
Vaĭ, săraca copiliţă

Cum mi-o duce la temniţă
cu frăţioru-ĭ Ghiorghiţă!...
Joĭ
i-a prins,
Vinerĭ
i-a dus
Sâmbătă
'n lanţurĭ i-a pus,
Duminică
pe la prânz,
numaĭ lacrămĭ
şi cu plâns!

Fóie verde şi o lalea
Eĭ din gură aşa grăia:
— Temniţar
de la temniţă,
maĭ dă-mĭ drumu'
la uliţă
ca să scriu
d'o hârtiuţă,
s'o trimeţ l-a mea măicuţă
d'o maĭ avea ca vr'o fată,
puie-ĭ capu' supt o piétră;
d'o maĭ avea vr'un fecior
puie-ĭ capu' supt picior;
că şi-al nostru d'ar fi pus,
aşa răŭ n'am fi ajuns!..
Să-ĭ maĭ spunem d'astă dată,

c'astă nópte
am visat 1)
un vis mare
minunat :
două pînze marĭ și lungĭ ;
la mijlocu' pînzelor,
doĭ șerpĭ marĭ, încolăcițĭ,
și la capu-ĭ din 'nainte
doĭ corbĭ începeaŭ să cânte.
Eĭ cântaŭ
și croncăniaŭ
și p'amândoi ne jeliaŭ !...

HAIDUCUL

Comunicat din Fureștĭ de D-ra Maria Popescu

Frunză verde de năut
D'aoleŭ, Sóre rotund,
trecĭ la muche
maĭ curând,
că mie
mi-s'a urît :
tot suind

---

1) E în firea Românuluĭ ca să spue rudelor, cunoscuțiĭor tot ceea ce îl sbuciumă maĭ cu seamă când se află în nenorocire.

și scoborând;
tot urcând
din vale 'n deal
cu mâna
pe iatagan,
tot tulind
din deal în vale
cu mâinili
pe pistóle
strălucind ca sfântul sóre!...

Frunză verde salbă móle
Şi mě dóre,
maică, dóre,
și mě dóre,
dintre spete
de pușca cu ţava verde;
și mě dóre,
maică, dóre,
și mě dóre
șalili
tot purtând
pistólili
strălucind
ca sórili;
și mě dóre,
maică, dóre,
și mě dóre după cap
d'un pustiu de comănac
verde ca fóia de fag!....

Frunză verde de năut
De când maica m'a făcut,
niminea
nu m'a vĕḑut;
nicĭ luna
nicĭ sórili
numa'
căpriórili
mi-a zărit pistólili;
mi-a zărit
două pistóle,
strălucind
ca sfintu' sóre.

Heĭ, heĭ, heĭ,
și iar, heĭ!
Și-aș mânca
carne de mieĭ,
și-aș bea
rachiŭ din butoiŭ
'ngroșat cu miere de roiŭ.

HAIDUCELUL

Variantă comunicată de D. C. Ionescu-Bucur, învĕţător.

Fóie verde bob năut
De când n'am maĭ fost haiduc
mustaţa
mi-s'a ciungit,
giubeaua
mi-s'a 'nvechit,
armili
s'a ruginit...
Lemnili 'n codru se plâng,
de pe la mijloc se frâng;
dar la vară iar mĕ duc
nu mă duc
de sărăcie,
nu mĕ duc
de bogăţie
și mĕ duc
de dușmănie....
Frunză verde de năut
Cântă cucu' să mă duc
și mierliţa, să mĕ 'ntorc
să puiŭ dușmanilor foc;
că de când eram maĭ mic,
de rude am fost oropsit
și de părinţĭ ocărit...
In codru mi-am rătăcit

și dușmanĭ mi-am dobâdit..
Când ar fi după dușmanĭ,
mi-ar pune carnea 'n cântar,
pielea
pe la tăbăcarĭ.
ósili
la măcelarĭ,
sîngele
pe la ovreĭ,
picătura nouă leĭ !....

HAIDUCUL

Scris dupe maică-mea

Frunză verde ca năutu'
De cât la Oltenĭ cu plugu'
maĭ bine să 'mĭ cânte cucu ;
de cât la Vlașca 1)
cu cósa
maĭ bine p'în Aninósa :
să beaŭ vin cu bătăiósa,
să mă plimb pe iérba
verde
că puterea
n'oiŭ maĭ pierde
și să dorm pe mușchiŭ de fag
că mult e móle și drag !

1) Muscelenii daŭ numirea de *Vlașca* întregeĭ părțĭ de la vestul rîuluĭ Argeș.

ziua
beaŭ cu mândrili,
nóptea
isbesc tufili,
să câştig
paralili,
să plătesc
ocalili
ce-am bĕut
cu mândrili
Frunză verde sălcióră
D'ar veni d'o sĕrbătóre
să mĕ culc în dealul mare,
să trimeţ pe măicuţa
să cheme pe mândruţa
să 'ĭ daŭ parale d'o salbă,
și vr'o cincĭ leĭ pentru iarbă,
să 'mĭ ia glónţe și alicĭ
că iar nu maĭ viu p'aicĭ
și mĕ duc în Slatina
că am prietinì ca frunza,
ca frunza
și ca iérba
și iaŭ bani
cu chivăra
și cai
cu herghelia....

VOINICUL

Scris de soră-mea Marioara după două fete din Fureştĭ.

Fóie verde de susaiŭ
Tótă iarna aşteptaiŭ
să vie luna luĭ Maiŭ
să mě plimb
din plaiŭ
în plaiŭ
tot p'în herghelii de caĭ;
să-mĭ aleg
un căluşel
rotat, vînăt.
porumbiel
să mě plimb cu drag pe el:
pe la nunte,
pe la tîrg
să mě věḍ că sînt voinic;
pe la nunte
maĭ aşa
să mě věd că sînt ceva!
Primăvara
când soseşte,
zăpada
se peticeşte,
colţu'
ierbiĭ se iveşte,
mugurelu'
'mboboceşte;
scól', maică de mě găteşte!



Și 'mĭ fă haină
trupuluĭ
de potriva
codruluĭ
și-mĭ croește
malotea
ca frunza
și ca iérba
să intru 'n codri cu ea;
și-mĭ croește
nădrăgeĭ
verḑĭ
tot ca frunza
de teĭ
să intru 'n codri
cu eĭ;
și-mĭ croește
căciuliță
verde
ca frunza
de viță
să urc cu ea
pe costiță;
și-mĭ croește
comănac
verde
ca fóia
de fag!

VOINICUL

variantă

Comunicat de d. Ionescu-Candid. din Câmpulung.

Frunză verde iarbă négră
Taica, maica, tot mĕ 'ntrébă:
ce munculiţă mi-e dragă?
Eŭ le spuiŭ de haiducie
că mi-a fost ursită mie
din mica copilărie.

Frunză verde foĭ de rug
Taica mĕ mână la plug,
nu ştiŭ boiĭ să 'ĭ înjug:
eŭ-ĭ înjug
cu coadili
eĭ mĕ 'mpung
cu córnili
Plugu' mi-este piéză rea:
umblă
d'andăratilea
cu córnili
'n burta mea...
Maica mĕ mână la sapă,
eŭ îĭ spuiŭ că nu mi-e dragă
că sînt voinicel înalt:
rĕŭ îmĭ şéde cocoşat
pĕ săpuţă aplecat...

sapa
lată,
coada
lungă,
nicĭ nu maĭ vĕd para
'n pungă....
Ziua mare,
locu' tare
şi-mĭ dă seaizecĭ de parale!...

Frunză verde de arţar
codru' mi-este cu lăstarĭ,
lasă-ĭ la naiba de banĭ.

VOINICUL

(variantă)

Scris după Dumitru Ion Rădoĭ din Fureştĭ.

Foicică solzĭ de peşte
haĭ, codruţule, 'nfrunzeşte
că de tine trag nădejde;
dar nădejdea de la mine
e ca sîrma de subţire
când o tragi şi ea nu vine;
când o tragĭ de la un loc,
ea s'a rupt peste mijloc...
....Frunză verde mărăcine
infrunzeşte, codre bine

că ca mâine intru 'n tine
cu doisprece după mine
îmbrăcaţĭ
şi 'narmaţĭ
bine
cum şéde codruluĭ bine!...

Frunză verde şi-o lalea
Ia scól', mândră, nu şidea:
ia foarfeca
şi trâmba
şi 'mĭ croeşte malotea
să samene cu frunza
să intru 'n codri cu ea;
şi 'mĭ croeşte nădrăgeĭ
verzĭ tot ca frunza de teiŭ,
să intru 'n codru cu eĭ;
şi-mĭ creşte.
căciuliţă
verde
ca frunza de viţă
să-mĭ urc cu ea pe costiţă;
şi-mĭ croeşte
comănac
verde
ca fóia de fag
sa cânte codru de drag;
să nu mi-l croeştĭ
înalt
să merg în codru plecat,

să-l croeştĭ
maĭ scurticel
să intru 'n codri cu el,
să m'alătur
cu tufanu'
şi să semăn
cu lăstaru'

Frunză verde de gutuiŭ
Bată-te crucea, făguiŭ:
tu mi-arătaşĭ frunza 'ntâiŭ;
şi cum măre, te vĕḑuiŭ,
loseiŭ
armili din cuiŭ:
— Ia veḑĭ maică,
'mĭ şéde bine?
că-mĭ stă
pădurili pline...
De mi-o şedea, maică, bine,
să le las pe lângă mine;
de mi-o şedea, maică, rĕŭ
să le las la Dumneḑeŭ
că nu sînt de nasu' meŭ.

VOINICUL

Variantă scrisă după elevul Andreĭ Tainescu din mahalaua Scheĭ, Câmpulung.

Frunză verde foĭ de nuc
M'a mânat tata la plug,
nu știŭ boiĭ să 'ĭ înjug;
nicĭ să 'njug
nicĭ să-ĭ dejug,
nicĭ la apă să'i aduc
și nicĭ să-ĭ aduc la plug...
Tata-mi vorbește de luncă,
eŭ puiŭ códă la măciucă
ca s'apuc pe dupe luncă;
cu munca
mĕ sărăcesc,
cu frunza
mĕ îndrăgesc!
Frunză verde mĕr crețesc
Ce să sap, ce să muncesc?
Puseiŭ
cóasa la spinare
și apucaiŭ
pe drum la vale,
auziĭ
d'un preț maĭ mare:
ziua
cinsprece parale
și-mi maĭ dă și de mâncare.

Mĕ uitaiŭ
pe drum la vale,
văḑui
un stăpîn călare
aducêndu-ne mâncare :
mălăiaşu'
necernut
şi laptili
nebătut....
Unde văḑ tărîţa 'n lapte,
m'apucă junghiurĭ în spate,
m'apuc junghiurĭ de mórte....

ACI 'N VALE

Scris după maică-mea

Fóie verde dediţel
Aci 'n vale 'n făgeţel
mĕ culcaiŭ să dorm niţel.
Nu putuiŭ să odihnesc :
de bătaia
vîntuluĭ
de cântecu'
cuculuĭ,
de nechezu'
murguluĭ.

Murgu'
paşte
şi nechéză
puica
plânge
şi oftéză....

JELUI-M'AŞ

Scrisă după maică-mea

Frundă verde mărăcine
N'o fi creştinaş în lume
să pătiméscă ca mine!
Patima
ce pătimesc,
şi truda
ce mi o trudesc
n'am cuĭ să mă jeluesc:
jului-m'aş
munţilor
de dorul
părinţilor
jelui-m'aş
bradilor
tot de dorul
fraţilor,

jului-m'aş
florilor
de dorul
surorilor.
Jelui-m'aş murguluĭ:
Murgu 'mi-este vită mută
n'are graiŭ ca să răspundă;
are gură să mănânce
şi urechi ca să asculte.
Jelui-m'aş codruluĭ:
codru 'mi-este jelnicel
ca picat frunza din el,
codru' mi este jelnicos
c'a picat frunza pe jos!...
Codre, hăinuţili tele
cele verdi şi supţirele
le-a svârlit vîntu 'n vâlcele;
putrediră, vai de ele!
zace zăpada pe ele.

TÓTĂ IÈRNA

Scrisă după elevul N. Dumitrescu din Poendreĭ.

Frunză verde de susaiŭ
Tótă iérna aşteptaiŭ
tótă iérna adăstaiŭ:
să-mĭ vie luna luĭ Maiŭ,

să mĕ plimb p'în munţĭ şi plaiŭ
să veḑ codru' ca un raiŭ
să maĭ trăesc iar un traiŭ....
Că destul am suferit,
că destul m'am jeluit
iérna pe geru' cumplit :
fără casă
fără rost
făr' de nicĭ-un adăpost
că iérna pe geru' greŭ
trăesc cum dă Dumneḑeŭ
singur eŭ
cu doru' meŭ
singur eŭ
cu amaru
meŭ....
Dar în vara cea frumósă
casă
mi-este umbra grósă,
aşternut
mi-este pămîntu'
şi ceru-acoperemîntu'
de tovarăş
credincios
am pe murgu'
bătăios
că-ĭ zic numaĭ cu cuvîntu'
şi el sbóră ca şi vîntu'
şi mĕ duce und'mi-e gându'.

ACI 'N VALE

Scrisă după fetele din Sgripcești.

Foicică sălcióră
aci 'n vale
la isvóre
zace un voinicel să móră
cu flinta
la subțióră,
cu nisip
la inimióră.
Las' să zacă, bóla-șĭ facă,
că nu zace
de vr'un răŭ,
ci zace
de doru' meŭ;
și nu zace
de vr'un bine
ci zace
de dor de mine....
Şi altă fóie sălcióră
Maĭ e unu 'n pădióră [1])
care zace de lingóre
și-l păzește o fată mare:
cu mucu'
de lumînare
de la cap
pîn' la picióre,

---

1) aferezare din zăpodióră

cu mânuchiașu'
de florĭ
și-l întrébă binișor:
—Spune neică,
morĭ
nu morĭ?
că mi-a venit pețitorĭ.
—Frunză verde de silitră
Puica nechiĭ cea dorită,
du-te, neică, te mărită,
mĕ lașĭ cu inima friptă!
—Eu, neică moiŭ mărita,
pe tale nu te-oiŭ uita
că mi-ai secat inima!

CE-AM IUBIT

Comunicat din Fureștĭ de D-ra Maria Popescu

Frunzuliță din livede
Ce-am iubit, nu se maĭ vede
s'a ascuns în iarbă verde:
trage-oiŭ
cósa
p'în costreĭ,
găsi-oiŭ
dragostea
'n treĭ;
trage-oiŭ
cósa

și p'în rouă,
găsi-oiŭ
dragostea
'n două;
trage-oiŭ
cósa
p'în banatu,
găsi-oiŭ
dragostea
'n patru;
trage-oiŭ
cósa
p'în sipicĭ,
găsi-oiŭ
dragostea
'n cincĭ;
trage-oiŭ
cósa
și p'în fîn,
găsi-oiŭ
d'un lucru bun
ca să-l bag la mine 'n sîn.

Fóie verde de năut
Fuseiŭ pe unde-am iubit:
găsiĭ: pămîntu' pîrlit,
iarbă verde
suspinănd,
lemnili 'n codrĭ
plăngênd!

BATĂ-TE CRUCEA

Comunicat din Ciulnița de amicul meŭ M Edulescu

Frunḑă verde matostat
bată-te crucea
bogat!
Tótă iérna
te-am rugat
să-mĭ daĭ două, treĭ parale
să iaŭ copiilor sare:
azi
ai zis
că n'aĭ schimbat,
mâine,
ai zis
că n'ai de dat
și cu vorba
m'aĭ purtat
degeaba
eraĭ bogat.
Dacă vĕḑuĭ și vĕḑuĭ
că sărac o să rĕmâiŭ,
luaĭ cósa d'un căpătâiŭ,
îmĭ luaiŭ cósa la spinare
și-apucaĭ pe Olt la vale:
găsiĭ niște mohor mare
și m'apucaiŭ să cosesc
creḑênd că mă pricopsesc;

trăseiŭ
două
treĭ
pológe,
foamea
la pămînt
mĕ trage
cât vĕḑuĭ
că n'am ce face.
Imĭ luaiŭ cósa d'un picior
şi-o trântiĭ d'un păducel :
rupseiŭ cósa din căţel
şi mi-o făcuĭ
crâmpeóre,
o-aşeḑaiŭ
la trăistóră
şi mi-o luaĭ
la subţióră.
Apucaĭ pe Olt la vale
şi 'ntâlniĭ un meşter mare.
— Buna-ziua, meşter mare
— Mulţumescu-ţĭ, căpitane.
— Dacă eştĭ tu meşter bun,
aşéḑă cuşniţa 'n drum,
lucréză fără cărbunĭ:
fă-mĭ din cósă, săbióră
să mă plimb cu ea la vară ;
din ciocan, un bărtăgel
să intru 'n codri cu el,

să mĕ duc la cel bogat
să ml-l judic minunat....

DRAG MI-A FOST

Scris după fetele din Syripceştĭ.

Frunzuliţă leuştean
Drag mi-a fost calu' bălan
şi voinicu' ortoman
cu chimiru' plin de banĭ,
numaĭ caragroşĭ
turceştĭ
daĭ cu glonţu',
nu rĕsbeştĭ.
Calu' alb şi şéua négră
numaĭ frîuleţu' verde;
ţine-l Dómne, nu mi-l pierde!
Că l-am maĭ pierdut
odată
şi l-am căutat
vara tótă
şi iérna pe jumĕtate;
l-am găsit tocma 'n Focşanĭ
p'o vatră de leuştean.

UNDE-AUD

Scris după maică mea și publicat în «Convorbiri Literare» Anul XXX *No. 4.*

Frunzuliță de năut
Unde-aud cucu' cântând,
vîntu'
la muche bătênd,
sturzu'
'n făget ciripind,
plóea
'n codru răpăind,
apa
'n vale giuruind,
mĕ fac broască pe pămînt,
mĕ țiŭ
voinicel pierit
nicĭ nu mĕ știŭ
unde sînt.
Când se mișcă
câte-o frunză,
mi-e frică
c'o să mă prindă
cănd se mișcă
câte-o fóie
mi-e frica
c'o sa mĕ taie.

MATEIŬ

Scris după Dumitru I. Rădoĭ din Fureştĭ
de C. G. Călinescu.

Blestemu-te cărpeniş
te pripişĭ
de 'ngalbenişĭ
mulţĭ voinicĭ îmbătrânişĭ
şi pe neica mi-l topişĭ!
...Frunză verde de costreiŭ
că n'a făcut maica, treĭ,
să-ĭ cheme pe toţĭ Mateiŭ.
M'a făcut numaĭ pe mine
şi stă pădurili pline;
dac'ar fi făcut maĭ mulţĭ,
ar fi codru plin d'haiducĭ:
d'or ce tufă
câte cincĭ
şi de făguiŭ
câte treĭ;
n'avem nicĭ-un loc de eĭ!...

MĂRGĂRITAR

Comunicat de soră-mea Marioara.

Fóie verde leuştean
Pe valea luĭ Măgurean

mi-a 'nflorit mărgăritar,
Mărgăritar înflorit,
cine mi-te-a ciumpăvit ?
— Călărașĭ
trecênd
de rând,
fete marĭ
trecênd
la târg,
lăutarĭ
trecând
cântând,
nevestili,
la iubit
m'a ciumpăvit
din pămînt...

OCHII

Comunicat de d. Ionescu-Candid.

Plângețĭ ochĭ și lăcrămațĭ
că voĭ sînteţĭ vinovaţĭ :
ce iubițĭ, nu maĭ uitațĭ,
ce vedețĭ nu maĭ lăsațĭ—
Dac'aș fi fost făr'de voĭ
aș avea car cu doĭ boĭ,
aș avea codru de pâine
pentru ḑiuliţa de mâine,

nu mi-aş fi dat din avere
pentru hóţa de muere
ce zice că te iubeşte
şi ea mi-te jecmăneşte...

STREINUL

Scris in Fureştĭ de amicul meŭ C. G. Călinescu, după D. I. Rădoĭ.

Foicică fóie lată
Murgule, coamă rotată
maĭ scapă'mĭ capu' odată
din négra streinătate;
şeapte anĭ şi jumĕtate
de când umblu 'n streinătate
făr'de mumă, făr'de tată,
făr'de frate,
făr'de sor'
făr'de nicĭ-un ajutor!
Şi-am călcat
din florĭ
în florĭ
să-mĭ fac din strĕinĭ
surorĭ;
şi-am călcat
din piétră
'n piétră

să-mĭ fac din striiorĭ
tată;
și-am călcat
din urmă
'n urmă
să-mĭ fac din striiorĭ
mumă;
și-am călcat
din bradĭ
în bradĭ
să-mĭ fac din striiorĭ
frațĭ...
Frunză verde mărgărit
multe florĭ
am veștejit
soră 'n streinĭ
n'am găsit!
Pietre grósnicĭ
am bătut
tată 'n striinĭ
n'am făcut!
urme marĭ
am străbătut
mumă 'n striinĭ
n'am făcut
Tot bradiĭ
i-am străbătut,
frațiĭ în striinĭ
n'am făcut!

Și-o foiță de urmuz
mě uitaiŭ
în jos
și 'n sus
mě uitaiŭ
spre Rěsărit
să văd
frațĭ d'aĭ meĭ
venind;
nu věd
frățiorĭ
venind
věd
pe murgu'
scăpărând,
după nărĭ
vâpăĭ
lăsând!

STREINUL

variantă

Comunicat din Lerești de amicul meŭ P. Popescu.

Frunză verde merișor
Bate vîntul printre florĭ
îmĭ bate mereŭ de dor:
vine dor de la surorĭ;

bate vîntul p'ntre bradĭ,
vine dor de pe la fraţĭ;
bate vântul p'ntre munţĭ
vine dor de la părinţĭ;
bate vîntul nu se çurmă
vine dor pe la mumă...
...Frunză verde de sulfină
Rĕŭ, Dómne 'n ţară striină:
făr'de mumă, făr'de tată,
fără sor' şi fără frate,
nicĭ milă,
nicĭ-o dreptate.....
pustie
streinătate,
amară
singurătate!.....

Frunză verde viorea
Fie pâinea
cât de rea
tot maĭ bună 'n ţara mea:
am şi mumă,
am şi tată,
am şi soră,
am şi frate;
am şi fraţĭ,
am şi surorĭ,
am şi milă, am şi dor!

TRENULUI

Scris după soră mea Elena

Foicică lin-pelin,
O, blestemu-te de trin !....
Cum ducĭ Olteniĭ de lin,
și mi-ĭ ducĭ
și mi-ĭ coteștĭ
și mi-ĭ lașĭ
în Bucureștĭ
să vîndă
mere
crețeștĭ
și cireșe
ghibereștĭ. ..
Tu mi-ĭ ducĭ și mi-ĭ coteștĭ
de părințĭ îĭ despărțeștĭ
și-ĭ daĭ jos în Bucureștĭ:
să urască
sapa lată,
să slujiască
ziua tótă....

CALULUI

Scris după maică-mea.

Frunză verde de areŭ
Calule, murguţul meŭ,
ce te abaţĭ din drum mereŭ?
or ţi-e greŭ trupşorul meŭ?
— Nu mi-e greŭ
trupşorul
tăŭ
ci mi-e greŭ
năravul
tăŭ:
câte cârciumĭ sînt în sat,
la tóte mĕ legĭ de gard
şi-mĭ daĭ fîn
grădelili
şi grăunţe
stelili
şi apă
lacrămili.
Cum ţi-e drag cu litra
'n mână
şi mie cu ieslea
plină;
cum ţi-e drag cu puica
'n pat
şi mie cu traista
'n cap;

cum ţi-e drag cu mâna
    'n sîn
şi mie cu gura
    'n fân....

CALULUI

Variantă scrisă după fetele din Hârtieştĭ.

Frunză verde ruguleţ
'ndémnă 'ndémnă, căluleţ,
'ndémnă, 'ndémnă, murguleţ
să sosim la târguleţ,
aci 'n deal, 'n deluleţ
se face d'un târguleţ
    de fete
    şi de băeţĭ,
să-ţĭ cumpĕr d'un frîuleţ
    frîuleţ
    şi biciuleţ
să mi-te mâiŭ, murguleţ!...

GEABA

Scrisă după Dumitru Ion Rădoĭ

Fóie verde de năut
Geaba beaŭ, geaba mănânc,
geaba mă maĭ duc la tìrg
că ce cumpĕr, nu mănânc....

Fóie verde mărăcine
cumpĕr: pâine
și măsline
și nu se lipesc de mine
Frunză verde mĕrăcine
Tot gândind puică la tine
n'a rĕmas inima 'n mine;
puțintică ce-a rĕmas,
și-aia s'a fript și s'a ars!...

CUCULUI

Comunicat de d. Ionescu-Candid.

Frunză verde matostat
Cuculeț, unde-aĭ iernat?
— Peste Olt la Calafat
într'un bordeiaș surpat:
picătura
m'a picat,

plóia
de sus m'a plouat,
un picior mi-a degerat...
...Frunză verde pelinița
și-am cântat pe Ialomița
la cocóna
Marghiolița
de mi-a degerat limbuța
...Frunză verde și un lipan
și-am cântat pe Tilorman
de m'asculta un notar
și-un hoț mare de primar...
...Frunză verde de cetin
și-am cântat pe Mavrodin
la coconu' Costandin
numaĭ p'o felă de vin...

CUCULUI

variantă

Scrisă după N. Taine, din mahalaua Scheĭ Câmpulung

Foicică de năut
Bată-te, crucea, de cuc,
c'așa mi-eștĭ tu rânduit:
la Floriĭ să fiĭ venit;
așa-mĭ maĭ eștĭ tu ursit:
la Sîn-Pietru să fiĭ plecat.

Cântaşĭ
vara jumĕtate
mi-apucaşĭ
în altă parte :
secaşĭ
inimióra tótă !

Vara viĭ
vara te ducĭ,
nicĭ de muncă nu te-apucĭ ;
mĕ mir, iérna, ce mănâncĭ ?
— Mănânc
putrigaiŭ de fag
şi beaŭ
apă dintr'un lac,
şi mĕ suiŭ la comănac
de cânt codruluĭ cu drag :
Codre, hăinuţili tele
cele verḑĭ şi subţirele
ce te lăudaĭ cu ele
că le ţiĭ verḑĭ şi iérna
verḑĭ ca şi primăvara,
le-a băgat vîntu 'n vălcele ;
zace zăpada pe ele !
Frunză verde mălurică
Bată-te crucea, omidă !
Tu-mĭ mâncaşĭ
frunza de crudă ;
n'o lăsaşĭ

să-mĭ odrăsliască:
mulţĭ voinicĭ,
să se umbriaseă
şi caĭ murgĭ
să s'odihnéscă
şi 'n codru
să se mândréscă!..

CUCULUI

variantă

Scris după elevul Măţăoanu din Botenĭ

Frunză verde mărăcine
Cucule,
haiducule
cucule
hainule
cuculeţ de la pădure,
du-te la puica şi-ĭ spune:
să nu se maĭ pórte bine
că pĕ mine
mĕ rĕpune
şi e păcat şi de mine
că sînt tinerel pe lume,
tinerel
şi ne'nsurat,
nicĭ mustaţa nu mi-a dat....

...Frunză verde de năut
De când maica m'a făcut,
eŭ cu sapa
n'am muncit,
nicĭ cu cósa
n'am cosit;
numa 'n codru mi-am trăit,
numa 'n codru mi-am crescut,
niminea nu m'a ştiut;
numaĭ căprióri̇li
mi-a zărit pistólili
strălucind ca sórili!...

CORBULUI

Comunicat de d. Ionescu-Candid.

Fóie verde-a bobuluĭ
Sus pe malu' Oltuluĭ
la piscu' cocoruluĭ,
ţipă puiu' corbuluĭ.
— Ce ţipĭ, puişor de corb?
or ţi-e fóme, or ţi-e sete
or doreştĭ de codru verde?
— Nu mi-e fóme, nu mi-e sete,
nu doresc de codru verde
şi mie mi-s'a făcut:
să mĕ las în jos la câmp
să sug sânge de haiduc,

și sĕ prinḑ
d'o coțofană
să sug
sânge de catană ;
și să prinḑ
d'un pițigoi,
să sug
sînge de ciocoiŭ
care-șĭ bate joc de noĭ,
gonindu-ne după văĭ.

S'A DUS CUCU

Scris după fetele din comuna Priboenĭ

Foicică d'arțăraș
S'a dus cucu', bate-l-aș,
și-a lăsat puiĭ golaș;
pitulicea i-a găsit,
i-a găsit
și i-a crescut :
se ducea
pe arătură
și lua
câte-o 'mbucătură,
o aducea
la puĭ în gură ;

i-a făcut marĭ, dolofanĭ,
să-mĭ cânte pe Tileorman
la câte-un voinic sĕrman....
Iar sĕrmanul ce zicea?
— Fóie verde treĭ granate,
Eŭ în codru m'aş abate
ca să-mĭ prind:
pe urs
d'un tată,
şi pe lup
d'un frăţior,
pe vulpe
d'o surióră
şi pe vidră
verişóră!
Ursu'
'mĭ ştie văili
şi lupu'
colnicili,
vulpea
potecelili,
şi vidra
vadurili
ca să-mĭ trec
cu mândrili

ACI 'N VALE

Scris după Dumitru Ion Rădoĭ din Fureştĭ.

Frunză verde dediţel
Aci 'n vale 'n făgeţel
răsărit-a-un ghiocel:
ședea
Cernea
lîngă el;
și mi-l pădia
cu flinta
să nu i-l ia
niminea..

. . . .

Foicică salbă móle
Mi-are Vlad o fată mare
pe Paraschiva din vale:
Când o vede Cernea, móre!

MI-AM IUBIT

Scris de soră-mea Marioara după fetele din Negreştĭ.

Fóie verde d'arţăraș
mi-am iubit d'un băeţaș,
Mi-l-am iubit înfocat;
mustăcióra nu i-a dat,

numaĭ barba
câte-un fir;
miróså gurița
vin,
sînișoru-a rosmalin

PUICULIȚĂ

Comunicat din Nucșóra de amicul meŭ C. G. Călinescu.

Frunză verde merișor
Puiculiță, mult mi-e dor
să-țĭ sărut cel obrăjior
și ochiu' fermecător
că destul m'am văitat
și destul mi-am suspinat.....
...Frunză verde mărăcine
Aș sbura, puică, la tine
dar pustiŭ 'n loc mĕ ține;
primăvara nu maĭ vine
să-mĭ maĭ lungéscă din ḑile
și să-mĭ ștérgă din suspine,
să te-aducă lîngă mine!...
Ninge ninge,
iérna, ninge,
sufleţel că mi-se stinge
și mĕ umple de amar
și de plânset în zadar...

Frunză verde sălcióră
Dă, Dómne, d'o primăvară
să vĕd puiculiţa iară:
să mi-o vĕd,
să mi-o sărut
să mĕ satur de iubit!...
Dómne, dă d'o primăvară
să mĕ plimb p'în dumbrăvióră,
pe marginea
apelor,
poteca
livezilor
Flóre verde-a florilor
Şueratu' mierlilor,
şi cântecu'
cucilor
să ne cânte tot mereŭ
sĕ cânte de dragu' tăŭ
şi să ne iubim mereŭ
cu voia luĭ Dumnedeŭ!...

MI-A 'NFLORIT

Scris după Dumitru Ion Rădoĭ.

Frunză verde de năut
Mi-a 'nflorit florili 'n crâng
şi n'am cu cin' să le strâng:

le-aş strânge
cu Mariuţa
şi mi-e frică
de Rădiţa
mânca-i-ar, neica guriţa
guriţă
de sărutat
şi buze
de desmierdat.

TRANDAFIRULE

Comunicat din Hârtieştĭ de d. I. Rădulescu

Frunză verde de susaiŭ
Trandafirule,
Puseiŭ şeaua pe doĭ caĭ
trandafirule,
şi plecaiŭ la raiŭ, la raiŭ,
trandafirule....
Iar la raiŭ nu poţĭ să staĭ
trandafirule :
de mirosu'
florilor
trandafirule,
de dragu'
fetiţilor
trandafirule...

Frunză verde salbă móle
Trandafirule
mi-apucaiŭ pe drum la vale
trandafirule,
mĕ 'ntâlniĭ c'o fată mare
trandafirule...
— Unde-aĭ fost tu, fată mare
trandafirule ?
— La băiatul cel maĭ mare
trandafirule
care știe juca tare
trandafirule....

DE TREI ZILE

Scris în mahalaua Scheĭ după elevul Tainescu Andreĭ

Frunză verde de susaiŭ
De treĭ zile urc pe plaiŭ
cu merinde de treĭ caĭ
și nimica nu mâncaĭ,
numa' la cuc mi-ascultaiŭ...
— Cântă, cuce, nu tăcea
c'am dat de inimă rea :
mi-a pierdut
murgu', șeaua,
șéua,
și ipingeaua

și le-a găsit mândra mea
și nu vrea să mi-le dea;
ea ar vrea ca să mĕ ia...
Și iar verde de susaiŭ
maĭ suiĭ un deal și-un plaiŭ
la căpitan Neculaĭ
c'acolo-ĭ izlaz de caĭ;
ochi 'n luncă mi-aruncaiŭ
maĭ vĕḑuĭ un plug cu caĭ,
de la inimă oftaiŭ..,
văḑuĭ murgu' dinainte:
— Măĭ băeţĭ, ia luaţĭ aminte
să-mĭ daţĭ murgu' din'ainte
că face parale multe;
să mi-l luaţĭ maĭ de cu sară
pînă cînd nu-l bagă 'n fiară...

CE FOC!

Scris după Dumitru Ion Rădoĭ din Fureștĭ.

Foicică ca nalba
Ce foc la inima
mea
Nu mi-l stinge niminea
nicĭ Bucureștiĭ
cu gârla,

nicĭ lăutariĭ
cu dibla
nicĭ cobzariĭ
cu cobza
nicĭ Praiova, [1])
Dâmbovița
numaĭ puica
cu gurița:
face limba unghișóră,
mi-o pune la subțióră:
scóte foc din inimióră!...

MÂNDRA MEA

Scris după maică-mea.

Sună, sună
și-mĭ rĕsună,
sună
pietricica
'n Olt
mândra mea
plânge cu foc;
sună
pietricica
'n gârlă
mândra mea

---

1) Prahova.

plânge cu milă;
sună
pietricica
'n vale,
mândra mea
plânge cu jale!

Frunză verde sălcióră
vară, vară.
primăvară!
Ia-mĭ zăpada dĕ p'afară,
să vĕḑ mândre 'n iișóră,
să văd și pe mândra
mea
să mi-o vĕd
în iișóră,
să mi-o vĕd
pe prisp'afară
sărind
ca o căprióră,
ca o pasăre
ușóră!

OLTULUI

Comunicat de soră mea Marióra—din Negreștĭ.

— Frunză verde matostat
Oltule, câine spurcat
ce viĭ mare, turburat?

Or la coadă te-a plouat,
or vr'un munte s'a surpat?
— Nicĭ la coadă n'a plouat,
nicĭ munte nu s'a surpat,
ci o óste s'a tăiat
și 'n mine s'a aruncat
de viŭ mare turburat.
— Oltule, pe matca
ta,
dar'ar maica
Precista
și sfânta
Duminica:
să răsaie papura,
papura
și trestia
să 'ndesiască Crivina,
să 'mpueze ursóica:
să daŭ
eŭ
cu pușca
'n ea,
să iaŭ
pielea
după ea
să fac mândriĭ malotea
cu florili cât palma
că e gólă, sĕrmana!
Și se ține
după mine

și mi-e rușine
de lume.

OLTULUI

Variantă comunicată din Schei de d. Ionescu Candid.

Oltule,
Olteţule,
frate Topoleţule, [1])
ce-mĭ viĭ mare, turbuiat?
or la coadă te-a plouat,
or vr'un munte s'a surpat,
...Frunză verde matostat
Când vĕḑuĭ m'am speriat
N'am putere să te sec,
apili să ţi-le sec
și să 'ţĭ vĕd eŭ vitejia...
...Frunză verde matostat
Când vĕḑuĭ m'am speriat,
Dar'ar Dumneḑeŭ să dea:
să sece obârșia ta,
să rĕmâie pietrili,
să mĕ plimb cu măndriii
pe tóte potecili

1) Topolog.

și pe potecuța mea
care-am haiducit pe ea
din copilăria mea...
....Și-altă fóie solzĭ de pesce
Unde Oltul se cotește
voinicĭ cal îmĭ potcovește:
cu potcóve de argint
ca să ție la fugit
ca să ție la nisip,
cu cue de sîrmă 'ntórsă
să dea jos pulberea grósă.

CÂTE FLORI

Comunicată din Lereștĭ de amicul meŭ
Petre Popescu

Frunză verde merișor
Câte florĭ sînt pe isvor
tóte-mĭ zice să mĕ 'nsor;
numaĭ cea de lângă iaz
tot îmĭ zice să mĕ las
să n'aduc pe naiba 'n cas'...

Frunză verde de năut
Câte florĭ sînt pe pământ
tóte merg la jurămînt
numaĭ flórea sóreluĭ
și cu spicu' grâuluĭ
stă la pórta raiuluĭ

și judică florili :
ce-a făcut mirósili ?
— Le-am băut și le-am mâncat
cu șeapte mândre din sat.

MARIÓRA

Comunicată din Lereștĭ de P. Popescu.

— Frunză verde sălcióră
Ia ieșĭ, Marióră, afară
că-țĭ arde grajdul de paie.
— Las-să ardă
că nu 'mĭ pasă,
Las-să ardă peste tot
că mi-e sĕrgențelu' mort...
Și mi-e mort
în primăvară,
și mi-e mort
pe cal afară
cu pușculița
la cap
și cu mâna pe baltag
ca să nu-ĭ dea Turci-n cap.

PE SUB DEAL

Comunicat din Negreștĭ în 1894 de D-ra Victoria Ionescu.

Frunză verde treĭ rĕsure
Pe sub deal, pe sub pădure
pornesc fetili la mure
și-o femee
părăsită
părăsită
oropsită;
părăsită de bărbat,
cu pruncu' nebotezat...
Pruncu' plânge,
măsa 'ĭ zice:
— Tacĭ, pruncule, nu maĭ plânge
că te scald în lapte dulce.
— Poţĭ să mĕ scaldĭ și 'n zachar,
de mine e tot amar.

Frunză verde treĭ rĕsure
Bată-te crucea, pădure,
că creștĭ 'naltă și subţire
și nu creștĭ maĭ rĕdiósă
să ne facĭ umbra la masă
să ne facĭ umbră frumósă.

VOINICELUL SLUGĂ

Scrisă după maică mea.

Frunză verde mărăcine
De-o lună, două de zile
staŭ Loviştenii 1) de mine
că ştiŭ sama 'n codri bine,
să mĕ duc în haiducie
ca să scap de sărăcie
— Nu pociŭ, Loviştenĭ să merg
că sînt slugă la un Grec;
nu pociŭ, Loviştenĭ, nu pociŭ
că sînt slugă după porcĭ:
pentru-o purcea cam jepată
mi-a oprit simbria tótă
şi pentr'un purcel jepat
nicĭ-o para nu mi-a dat
simbrióra mi-a mâncat
degeaba maĭ e bogat.

Fóie verde treĭ smicele
Pe mine codru mĕ cere
că sînt voinic în putere,
n'am copiĭ
şi n'am muere
n'am muere
n'am copiĭ
nicĭ-un fel de căpătâiŭ !

---

1) Haiducĭ din plaiul Loviştea, jud. Argeş.

CÂND ERAM

scris după lăutarul Costache Pleață din Sgripcești.

Fóie verde de alunĭ
Când eram de șeapte lunĭ,
furam ceapă din grădinĭ
și custurĭ de la vecinĭ;
și custurĭ și bricegele,
și pînza de p'în argele
ca să port
vara
ismene.
— Zor, zor, zor, mândrilor mele
zorițĭ de-mĭ facețĭ ismene
și cămașe 'n șease foĭ
dacă să maĭ staŭ cu voĭ
să vĕ plătesc de nevoĭ...

VIN NEICĂ

Scris după fetele din Sgripcești.

— Firicel de cânipă
vin, neică, Duminică
că mĕ găseștĭ singurică
culcată pe scăndurică

și cu fața
la perete,
gurița
friptă de sete,
mijlocelu' plin de bete
pentru tale, măĭ băete.
— Fóie verde și-o lalea
Eŭ nu viŭ, fetiță, fa,
că ți-am tocit pragur'li
și mi-am spart opincili
de-mĭ tânjesc drăguțili....

COPIII HAIDUCI

Scris după Dumitru Ion Rădoĭ

Foicică treĭ lămiĭ
treĭ lămiĭ
și treĭ gutuĭ,
Aci 'n vale la Tĕsluiŭ
mi-a 'nfrunzit
vr'o cincĭ
făguĭ;
s'a vorbit
vr'o cincĭ
copiĭ
să-mĭ intre 'n codru d'intâiŭ.
Copilașĭ cam făr'de minte,

mi-şĭ face pîrgă 'nainte
pîn'or veni şi eĭ cu minte
raşĭ
la falcă,
groşĭ
la ceafă
cu mustăţĭ în varvariĭ
cum stă bine la copiĭ

DE T'ÉI DUCE

Scris după soră-mea Elena.

Fóie verde de areŭ
Aolică, neic'al meŭ,
und'te ducĭ, să merg şi eŭ:
dê t'éĭ duce peste Olt,
merg cu copilaşĭ cu tot;
de t'éĭ duce peste Jiĭ,
las şi casă şi copiĭ
şi de tale nu rĕmâĭ;
de t'éĭ duce 'n Bucureştĭ
mĕ rog să nu zîboveştĭ;
că d'éĭ zăbovi vr'o lună,
mĕ găseştĭ pe drum, nebună;
dac'aĭ zîbovi vr'un an,
mĕ găseştĭ négră, buştén:
iar d'éĭ zîbovi maĭ mult,
mĕ găseştĭ négră 'n pămînt



LEANO

Comunicat din Lereștĭ de P. Popescu.

Leano,
Pune masa să mănânc,
Leano,
pune șéua să mă duc,
Leano,
să mĕ duc la Câmpulung
Leano,
să-mi maĭ trécă de urît...
Leano,
Frunză verde de negară
Leano,
De urît m'aș duce 'n ţară
Leano,
dragostea m'aduce iară.
Leano,
Scóte șéua din cămară
Leano,
și-o pune pe prisp'afară
Leano,
ca s'o bată vînt de vară
Leano,
și sóre de primăvara....

ZORILOR...

Comunicat de P. Popescu,

Foicică ismă crétă
Zorilor de diminétă
Nu pripiţĭ cu rĕvărsat
că m'apucă ziua 'n sat
şi-s cu murgu de furat,
cu şéua de căpătat,
cu mândra necununat...

FIRICA

Scris în Scheĭ după N. Taine şi comunicat de Mihail Bulăceanu, normalist.

Frunză verde de arţar
Firico de la Cimpar
la urechĭ cu icuşarĭ
şi la gât cu galbenĭ marĭ,
haĭ cu neica supt umbrar
să-ţĭ aştern mărgăritar,
        mărgărit
        verde, 'nflorit
pe la poale ciumpăvit
şi la vîrf îmbobocit....
...Frunză verde mărăcine
Ia-ţĭ Firico, sama, bine;

Câte haine sînt pe tine
tóte sînt luate de mint;
numaĭ tulpanu' din cap
ala e luat de bărbat...
Şi-iar fóie mărăcine
Ia-ţĭ, Firico, sama bine:
şi-ala e luat tot de mine
că ţi-am dat un franc şi un ban
de ţi-aĭ luat cu el tulpan.
Şi ţĭ-am maĭ dat patru leĭ
de ţi-aĭ luat cu eĭ cerceĭ
şi-acum te vĕd făr'de eĭ.

HĂUIESC PĂDURILE

Comunicat de P. Popescu după flăcăiĭ din Lereşt

Frunză verde murile
Hăuiesc pădurile
că le bat clopotile,
sună acioile
şi chiue fetile
fetili, nevestile
maĭ cu foc copilele.

DE LA BUCUREŞTI LA VALE

Scrisă după maică-mea

Fóie verde salbă móle
De la Bucureştĭ la vale
este-o apă curgătóre ;
Apa curge
florĭ
mi-aduce
Mariţica
mi-le strânge
şi le face
bucheţele
bucheţele
frumuşele
şi le pune
'ntre sprincene
şi le bagă
'n sîn la piele

FECIORUL

Scris după D. Iliescu, normalist, din Câmpulung

Frunză verde de bujor
Mĕ făcuşĭ maică, fecior
să-ĭ daŭ taichiĭ ajutor,
d'ajutor

pe la strâmptorĭ
să ucig la negustorĭ
să câştig la gălbeorĭ
că sînt la purtat uşorĭ...
Şeapte sate mi-am prădat
şi-altele mi-am despuiat:
şeapte sate
după baltă
şi opt
după Topolog
şi judeţu' Vlăscii tot...
judeţul Muşcelului,
plasa Câmpulungului...

CODRULUI

Scris după M. Bulăceanu, normalist.

Frunză verde mărgărit
Ce staĭ codre aşa cănit?
Nu vedĭ, cucu 'ţĭ-a sosit
mititel
şi frumuşel
şi n'are loc de pitit
cum nicĭ-eŭ de haiducit...
s'ar pune
p'un mărăcine
şi se teme de pricină

c'oiŭ veni odată beat
de la iubita din sat,
puşculiţa că mi-oiŭ lua
şi i-oiŭ rupe aripa.
...Frunză verde şi-o lalea
Când s'o desprimăvăra,
tóte măre, mi-or sbura,
numaĭ cucu-o rĕmânea
cu doĭ puĭ alăturea:
unul
sbóră şi se duce
şi-altul
rĕmâne şi plânge.

CE FOCU' M'OIŬ FACE

Comunicat din Lereştĭ de P. Popescu.

Frunză verde siminóge
Ia mĕ mir ce foc m'oiŭ face...
face-m'aş ce foc m'oiŭ face:
face-m'aş un mĕr d'argint
la puicuţa 'n aşternut;
merişorul s'o glodéscă
ea la neica să-şĭ gândéscă;
să-şĭ gândéscă,
să se 'ntórcă,
să se 'ntórcă,
să mĕ vadă...

Iar mě mir ce foc m'oiŭ face
face-m'aş privighetóre
la puica pe iişóră
să viŭ sara pe rěcóre
diminéța 'n prânḑul mare,
să fac la boerĭ plimbare

. . . .

Face-m'aş ce foc m'oiŭ face :
face-m'aş un puiŭ de cuc
la monăstire pe zid,
s'auz :
din tócă
tocând
și din clopote
trăgênd,
pe puicuța tropoind
din ochi negri lăcrămând,
de la inimă oftând....

DRAGĂ MI-E PRIMĂVARA·

Scris după maică-mea

Frunză verde micșunea
Dragă mi-ê primăvara,
maĭ drag mult nu ca tómna

. . . .

Rěsare vioreaua
se 'nalță pupezeaua...

...Frunză verde samulastră
Icea
'n cóstă
colea
'n faţă
cântă cucu, se resfaţă.
Maĭ m'adastă
o mândră 'n cóstă
şi mĕ strigă din foiţă
să mĕ duc să-mĭ dea guriţă
c'a 'mplinit Joĭ luna
de când n'am maĭ fost la ea!...

BATE VÂNT

Scris după maică-mea

Frunză verde mărgărit
Bate vînt la Răsărit
bate, maică, şi-mĭ şopteşte
că codruţul înverzeşte,
fericirea ne-o găteşte
şi pe frunze ne doreşte...
...Scól', maică, de mĕ găteşte
şi mĕ 'mbracă haiduceşte,
haiduceşte,
voiniceşte
ca să muncesc pe striin
acritura 1) de păgân

1) Nume dat tutulor celor îmbrăcaţĭ orăşeneşte.

care mereŭ ne snopeşte,
ne 'mpuşcă, ne huiduеşte,
de avut ne jefuieşte
şi ne spintecă hoţeşte,
şi mi-şĭ umblă p'în Rumânĭ,
pe pămîntu' din bĕtrânĭ
ca 'ntr'un sat ce n'are câinĭ...

Frunză verde mărăcine
Găteşti-mĕ, maică, bine
să cânte codru' cu mine
să-mĭ tot cânte să trăesc
pe striin ca să 'l muncesc,
de la sat să mi-l gonesc
că-ĭ striin
liftă spurcată,
te suceşte ziua tótă
şi ne stă pe cap mereŭ;
pedepsi-l-ar Dumneḑeŭ!...

Colinde

Religióse și Domestice

COLINDUL LUI CHRISTOS

Scris după N. Taine, flăcăŭ din mahalaua Scheĭ, Câmpulung.

Astă-sară-mĭ sară mare,
dar dĕ ce mi e sară mare?
Mi-este sara de Crăciun
când s'a născut fiul bun
din prea maică
prea curată,
din fecióră
lăudată...

De născut,
unde-a născut?
Tot în grajdu' boilor
și în ieslea cailor...
La 'nfășat îl înfășară,
în cârpe-l înfășurară,
cârpe albe, florĭ de mĕr...
Sfințiĭ toțĭ în brațe-l luară,
plaiŭ de munte mi-apucară
și suiră jumĕtate...
Când fuse la jumĕtate,
puse jos să s'odihnéscă
și 'ndărăt că se uitară,

pe sfîntu Ion îl vĕdură
și din gură-așa-ĭ grăiră :
— Măĭ Ioane, sfinte Ioane,
ia-ţĭ pruncu' și ţi-l botéză,
ţi-l botéză,
creștinéză....

Sfîntu Ion în braţe-l luară 1)
și la drépta mi-apucară :
treĭ pâraie
se făcură,
treĭ pîraie
mi-șĭ trecură ;
unu' mic
de lapte dulce,
și-altu' mic
de mir d'ĕl mare,
și-altu' mic
de vin d'ĕl bun...

'N lapte dulce mi-l scăldară
cu vinu'
mi-l botezară,
cu miru'
mi-l miruiră
și îngeraș mi-l facură...
Da de nume ce i-a pus ?
I-a pus numili : Christos
că e nume maĭ frumos,

1) In colindele de pe aicĭ se întrebuinţéză de multe orĭ pluralul în loc de singular.

e nume maĭ mângâios ;
i-a pus nume de Christos
care 'n cer
să locuiască,
ca un sfânt
să sfătuiască,
cât e lumea să-mĭ trăiască
pe pămînt să-mĭ tot priviască,
să-mĭ priviască,
să-mĭ alégă
tot creştiniĭ din păgânĭ,
tot pe tinerĭ şi bătrânĭ...

COLINDUL LUI CRISTOS

Variantă scrisă după Ana Pantea, elevă din Rucăr.

Astă-sară, sară mare,
sară mare de Crăciun
când s'a născut d'un Christos
într'o iesle
a boilor,
în mirosul
florilor,
în sgomotul
albinilor,
fişiitul
frunzilor...

Taica,
maica
Precista
lua pruncuțul și plecară,
plaiŭ de munte mi-apucară
pîn' la plaiul jumětate
când la plaiul jumětate
zicea tatăl către maica:
— Ia pruncul și-l primenește
și ședĭ jos de odinește
că d'icĭ cură treĭ rîuóre: 1)
unul mic
din lapte dulce,
altul mic
de vin d'ĕl bun,
și altul mic
de mir d'ĕl sfînt.
Cu laptili
să-l scăldam,
cu vinul
să-l botezăm,
cu mirul
să-l miruim.
Dar de nume
ce să-ĭ punem?
să-ĭ punem
nume: Christos

---

1) Sincopare din *rîușóre*.

îngerașul
drăgăstos,
este nume
maĭ frumos.

COLINDUL LUI SF. ION

Comunicat din Scheĭ de amicul meŭ Mateescu, normalist.

D'ale cuĭ sînt ceste case
d'așa 'nalte,
așa frumóse,
pîn'năuntru
zugrăvite
pe din'afar'
stoborîte?
Şi de ce este stoboru'?
Stoboru-ĭ de busuioc.
Da pe streșinĭ cine 'mĭ șéde?
Şéde-un d'alb de porumbiel
mititel
și frumușel...
Nu-ĭ un d'alb de porumbiel
ci mi-este sfîntul Ion:
e trimes de Dumnedeŭ
ca să-șĭ măsóre pămîntul...

Şi pământ
găsi maĭ mult
şi gândi că ce să-ĭ facă?
se gândi să facă multe:
o să facă
munţĭ
înalţĭ,
munţĭ
înalţĭ
şi văĭ
adâncĭ
şi vălcele
scurgăţele
cu apşóre
limpejóre,
limpejóre
dulcişóre...

FLORILE 'S D'ALBE DE MĔR

Scris după N. Taine, din Scheĭ.

La tulpina la doĭ merĭ
Florile-s d'albe de mĕr,
la doĭ merĭ şi la doĭ perĭ,
florile-s d'albe de mĕr,
este-un pat mare 'ncheiat
florile-s d'albe de mĕr

cu scândurĭ d'albe de brad,
florile-s d'albe de mĕr,
cu stâlpiĭ de chiparos
florile-s d'albe de mĕr,
chiparos, verde frumos
florile-s d'albe de mĕr.

Dar într'însul cine-mĭ șade ?
Florile-s d'albe de mĕr,
Șede stobor de mătase
florile-s d'albe de mĕr ;
dar într'însul cine-mĭ dórme ?
florile-s d'albe de mĕr
Intr'însul niminĭ nu dórme
florile-s d'albe de mĕr
dar numaĭ (cutare) șéde ;
florile-s d'albe de mĕr
îmĭ cóse și-mĭ chindisește,
florile-s d'albe de mĕr
florĭ d'albe că-mĭ împletește ;
florile-s d'albe de mĕr
cămașa-ĭ tatină-săŭ,
florile-s d'albe de mĕr
guleraș frățină-sĕŭ
florile-s d'albe de mĕr
băsmăluța junilor
florile-s d'albe de mĕr
junilor, păunilor
florile-s d'albe de mĕr...

Un tînĕr la ea-șĭ gândeștĕ
Florile-s d'albe de mĕr
și la ea că mi-șĭ pornește
florile-s d'albe de mĕr.
— Să te iaŭ de la părințĭ,
florile-s d'albe de mĕr
să te duc într'alte curțĭ
florile-s d'albe de mĕr
la alțĭ frațĭ la alțĭ părințĭ
florile-s d'albe de mĕr
la alțĭ cumnățeĭ d'aĭ tăĭ
florile-s d'albe de mĕr.

Remâĭ (cutare) sĕnătósă
florile-s d'albe de mĕr
ca o garófă frumósă
florile-s d'albe de mĕr.
Și-aĭ luĭ Dumneḑeŭ să fițĭ
florile-s d'albe de mĕr
cu-aĭ tăĭ frațĭ, cu-aĭ tăĭ părințĭ
florile-s d'albe de mĕr...

COLIND DE VOINIC

Scris după N. Taine din Scheĭ

P'în cercel,
p'în vișinel
und' se scurge trei riuóre

trei riuóre
repejióre
repejióre
dulcișóre,
într'un ostrov mititel
mi-este d'un mic legănel ;
iar în légăn cine-mĭ șéde ?
Marițica cu ochĭ negri...
Cóse-mĭ cóse-mĭ, chindisește,
de ducă mi-se gătește
și la florĭ d'albe 'mpletește,
împletește
și zorește...
Iar un voinic mi-o dorește
și din guriță-șĭ grăește :
— Fă-mĕ, Dómne, ce m'ĕĭ face,
fă-mă vînăt porumbiel
să mă suiŭ la 'naltul cer,
să mĕ suiŭ
sĕ mĕ scobor
ca un vînăt porumbiel
la Marița 'n legănel
să mi-o véd
și să mĕ vadă
să-mĭ dea banĭ de cheltuială
și straie de primeneală.
Să-mĭ dea vie
și moșie
și pe dîns'a mea să fie...

Porumbiel mi-se făcea
la Mariţa se ducea
spre legănel mi-şĭ sbura
spre legănel se lăsa
şi din gură mi-şĭ zicea:
— Ieşĭ, Mariţo, pîn'afară
c'a venit d'o veste mare:
de-azĭ, de mâine
nunta-ţĭ vine...
să te iaŭ de la părinţĭ,
să te duc într'alte curţĭ,
la alţĭ fraţĭ, la alţĭ părinţĭ
tot asemenea iubiţĭ...
...Iar Mariţa-aşa-mĭ grăia:
— Nu pociŭ, neică,
nu pociŭ, dragă,
că mi-e capu'
greŭ de florĭ
şi gâtu'
de gălbiorĭ,
şi pieptu'
de marmundele,
urechili de rubiele...
— Fă, Mariţo, cum îĭ face
şi maĭ vin la neica 'ncóce,
că de astă-zĭ or de mâine,
tu să ştiĭ că nunta-ţĭ vine,
să credĭ c'o să fiĭ cu mine
ca să petrecem cu bine...
. . . .

Ne 'nchinăm cu sară bună
și-aĭ luĭ Dumnedeŭ să fițĭ
cu-aĭ tĕĭ frațĭ, cu-aĭ tăĭ părințĭ

COLIND LA RAIŬ

Comunicat din Lereștĭ de normalistul P. Popescu

Frunză verde d'asion
Pe deal pe la Spiridon
tóte pasările dorm;
numaĭ eŭ nu pot să dorm:
tot mĕ 'ntorc
și iar mĕ 'nvolv:
ca vulvórea
'n cea grădină,
ca brenița [1])
'n apă lină,
ca vaca
la bătătură,
ca albina
la stupină!...
Și mĕ mir ce foc m'oiŭ face:
face-m'aș un îngeraș
tot îngeraș drăgălaș

---

1). brenițā,—mrénă,—mrenițā.

să mĕ suiŭ pe mândru plaiŭ
să mĕ suiŭ mereŭ la raiŭ...
...Raiule, grădină dulce,
eŭ d'aicĭ nu m'aș maĭ duce:
de dulcéța
pómelor,
verdéța
livedilor
de glasul
păsărilor,
de mirosul
florilor...

CE-I MAI BUN

Scris după Ana Pantea din Rucăr.

Sus în chică, jos în vale...
Dar în chică ce-mĭ făcea?
îmĭ făcea d'un feredeŭ
să se scalde Dumnedeŭ
Dumnedeŭ
cu fiul săŭ...
Tot se scaldă
și se 'ntrébă:
Ce-ĭ maĭ bun pe acest pămînt?

E maĭ bun
calu' maĭ bun
că te duce 'n două
zile,
şi ţine cale nouă
zile....
...Tot se scaldă
şi se 'ntrébă :
Ce-ĭ maĭ bun pe-acest pămînt?
E maĭ bun
boul maĭ bun
că rĕstórnă
brasdă
négră
şi rĕsare
pâine
d'albă.
...Tot se scaldă
şi se 'ntrébă :
Ce-ĭ maĭ bun pe-acest pămînt ?
E maĭ bună
óia maĭ bună
vine
vara,
te 'ndulceşte ;
vine
iérna
te 'ncăldeşte....
. . . .

Și rĕmâĭ ca un voinic [1])
că eŭ sînt brumaru-ăl mic
care cade nóptea 'n spic
și spicu' se veștejește
și de iérnă se gătește...

IN PRUNDUR'LI MĂRII

Scris în 1894 după Ana Pantea elevă a școleĭ primare din Rucăr.

In prundur'li măriĭ,
în prundur'li măriĭ
Dómnele'
crescut-a, născut-a
crescut-a, născut-a
Dómnele
doĭ, treĭ păltineĭ
Dómnele
'nalțĭ și subțireĭ
'nalțĭ și subțireĭ
Dómnele;
dar supt umbra lor
cine se d'umbrește?
Dómnele
Treĭ oștĭ ungureștĭ
treĭ oștĭ ungureștĭ
Dómnele

---

1) Cuvintele următóre sînt rostite către gasdă de colindătorĭ.

şi treĭ româneştĭ
Dómnele...
Cele ungureştĭ
ele domn n'aveaŭ
ele domn n'aveaŭ
Dómnele
cele rumâneştĭ
cele rumâneştĭ
Dómnele
avea un cocon
Dómnele
şi-l chiema Ion
Dómnele
— Dă-ni-l taică, dă-ni-l,
dă-ni-l maică, dă-ni-l
dă-ni-l pe Ion
că e bun de Domn
Dómnele
...Tatăl săŭ că vrea,
maică-sa nu vrea
Dómnele
că e mititel
că e mititel
Dómnele
şi e crudicel
şi e crudicel
Dómnele ;
cismă n'a 'ncălţat
cismă n'a 'ncălţat
Dómnele

cal n'a 'ncălicat
cal n'a 'ncălicat,
Dómnele
și el n'a 'nvěțat
și el n'a 'nvěțat
Dómnele
grele arme-a 'ncinge
grele arme-a 'ncinge
Dómnele,
grele oștĭ a 'nvinge
grele oștĭ a 'nvinge
Dómnele...

IN GRAJDUL DE PIÉTRĂ

Scris în 1894 după Ana Pantea din Rucăr

In grajdu' de piétră
Niță bun bărbat
el s'a lăudat
că e bun bărbat
din pat s'a sculat
și s'a regulat,
în grajd a intrat,
pe murgu' l-a luat
și l-a adăpat,
fîn cu florĭ i-a dat
pe câmp l-a lăsat:

— Paştĭ
murgule
paştĭ :
paştĭ
iarbă
de faţă
să facĭ
coamă
créţă...
Paştĭ
iarbă
de luncă
să facĭ
coamă
lungă ;
paştĭ
iarbă
de munte
să fiĭ
cal de frunte ;
paştĭ
iarbă
din dos
să fiĭ cal frumos.
că voiŭ să te vînd
pe care de grâŭ
şi pe buţĭ de vin...
— Stăpîne, stăpîne,
pe mine m'iĭ vinde ;
ia adu-ţĭ aminte :

marea n'o treceaĭ
cu-ăĭ cincĭ-zecĭ de murgĭ
tot murgĭ
potcovițĭ :
stăpînĭ
prăpădițĭ ;
tot murgĭ
lăudațĭ
stăpînĭ
înecațĭ...
eŭ, nepotcovit,
nu te-am prăpădit
eŭ nelăudat
nu te-am înecat...
Atîta greșiĭ
că mĕ 'mpiedicaĭ
de-o brénă lénă
cu solziĭ d'o palmă
și din solziĭ eĭ
case 'ntemeeĭ,
din ósili eĭ
case învăliĭ...

FLORILE-S D'ALBE LIN DE MĔR

Scris dupe Cotîrleț Moise elev din Rucăr

La tulpină la doĭ merĭ
Florile-s d'albe lin de mĕr

un pat mare 'ncheiat
florile-s d'albe lin de mĕr
cu scândurĭ d'albe de brad
florile-s d'albe lin de mĕr...
Dar în el cine-mĭ ședea ?
florile-s d'albe lin de mĕr.
Ședea Ion cu Maria
florile-s d'albe lin de mĕr.
vine mă-sa Marieĭ :
florile-s d'albe lin de mĕr
Scól' Mario, nu maĭ sta
florili-s d'albe lin de mĕr
că ţ-a vint 1) suratili
să-ţĭ fure găroafili
florile-s d'albe lin de mĕr
— Las' mamă să mi-le fure
florile-s d'albe lin de mĕr
câte florĭ am prăpădit
cu Ion le-am dobândit
florile-s d'albe lin de mĕr
...Vine și mă-sa luĭ Ion :
— Scól' Ióne nu dormi
florile-s dalbe lin de mĕr
că ţ-a vint fraţiĭ fártaţiĭ
să-ţĭ fure murgiĭ din grajd
florile-s d'albe lin de mĕr...
— Las' mamă ca să mi-ĭ fure
florile-s d'albe lin de mĕr

1) vint,—scurtare din : venit.

câţĭ d'aia mi-am prăpădit
florile-s d'albe lin de mĕr
cu Maria-am dobândit
florile-s d'albe lin de mĕr...

CHRISTOS ŞI APOSTOLII

Scris în Scheĭ după N. Taine

D'întrébă, ş'întrébă
sfinţiĭ pe Christos
Domnul mângâios
— Din ce este făcut
vinul
şi cu grăul
şi-al treilea mirul ?
— Când eŭ am ieşit
cu crucea la câmp
mi-am blagoslovit :
bun grâŭ să se facă
să se hărănească
legea creştinéscă...
In cap când mi-a pus
cunună de spinĭ
'n Pórta luĭ Pilat
şi m'a judecat
şi m'a rĕstignit
cuie mi-a bătut

p'în talpe
p'în palme,
sîngili curgea,
pahar sprijinea
și mi-l da să beaŭ
eŭ nu vream să beaŭ,
în palmă că-l luam
pe câmp l-asvârliam
și blagosloviam :
bun grâŭ
să se facă,
bun grâŭ
să se nască
să se veseléscă
legea creștinéscă
legea rumânéscă...
...Și când m'a coprins
pe mine m'a 'nvins,
pe mine m'a 'ncins
cu-un brâŭ de măceșĭ
cu ștepĭ de un deșt,
sîngili-mĭ curgea
pahar sprijinea
și-mĭ tot da să beaŭ...
Eŭ nu vream să beaŭ
în palmă că-l luam,
pe câmp aruncam
și-l blagosloviam :
bun mir să se facă :
să se miruiască

legea creştinească
legea rumânească...

COLIND DE FATĂ

Scris în Scheĭ după N. Taine

Mi-e Mariţa fată mare,
fată mare la părinţĭ;
ea la apă nu s'a dus
pînă 'n sara de Crăciun;
iar în sara de Crăciun
maĭ frumos că se gătia:
lua o ie
dintr'o mie,
şi-o rochiţă de cornie,
şi-un brâŭ lat
din Ţarigrad
bete late
din cetate...
Lua vedriţa 'n mâna dréptă,
urceruşu-'n mîna stângă
şi mi-apuca p'în grădină
p'în grădină
la fântână
cunună de vineţel...
La fântâna stoborîtă.
Dar de cine-ĭ stoborîtă?
De florĭ şi de micşunele,

de treĭ junĭ
ca treĭ păunĭ :
unu'
sulița-mĭ slujeşte,
altu'
cărţĭ d'albe-mĭ citeşte,
altu'
pe murgu-mĭ-adapă.

Ĕl de suliţă-mĭ slujeşte
cere Mariţeĭ batista...
Iar Mariţa aşa-mĭ grăia :
— Ce-mĭ cerĭ badeo, batista ?
albi-te-aĭ ca batista
să fie pe voia mea...

Ĕl de cărţĭ d'albe-mĭ citeşte
cere Mariţeĭ inelu'...
Iar Maiiţa aşa-mĭ grăia :
— Ce-mĭ ceĭ badeo inelu' ?
Trece-te-aĭ,
petrece-te-aĭ
p'în inel
de noue orĭ,
de 'nsurat să nu te 'nsorĭ.

Ĕl de căluţ işĭ adapă
cere Mariţeĭ cununa...
Iar Mariţa aşa-mĭ grăia :
— Ce-mĭ ceĭ, badeo, cununa?

cununa-te-aĭ cu dânsa
și dînsa cu dumneata.

Și mĕ 'nchin cu sară bună,
să aveţĭ inimă bună
și-aĭ luĭ Dumneḑeŭ să fiţĭ
cu-aĭ voştri fraţĭ şi părinţĭ...
Bucuroşĭ şi veseliţĭ
pe la noĭ să găsduiţĭ:
ce doriţĭ
să târguiţĭ...

SUS COLEA.

Scris după Ana Pantea din Rucăr

Sus colea pe lîngă cer
este-un negru de nourel,
nu e negru de nourel
ci e Niţă tinerel
c'un cal vînĕt, porumbiel
cu scărilĕ 'nvolte 'n fier
cu şéua de arginţel...
— Măĭ Niţică făt-frumos
să viĭ mâine
pîn'la mine,
să nu viĭ jos pe pămînt,
să te 'nalţĭ în sus în vînt...
...Niţă iată că veni
şi la pórtă că sosi:

— Măĭ portar, portar de trébă,
descuie porţili 'n grabă
Pórta 'n grabă-ĭ descuiară,
calu' din mână i-l luară,
puţintel că i-l plimbară,
'n grajd de piétră-l băgară,
fìn cu florĭ îĭ rĕvărsară.
— Intră, intră, Niţă 'n casă
şi să staĭ, să staĭ la masă
ca să bem, să ne cinstim
c'un pahar, două de vin,
în faţa
paharuluĭ,
scriseiŭ flórea
Raiuluĭ;
în dosu'
paharuluĭ
scriseiŭ; luna
şi lumina
şi sórili
cu căldura...

. . . .

Sus în pórta
luĭ Cristos
rĕmâĭ Niţă sănătos
sĕnătos
şi mângâios
ca un trandafir frumos...

SUS IN POARTA LUI CRĂCIUN

Scris in Scheĭ după N. Taine, de amicul meŭ Călinescu.

Sus în pórta luĭ Crăciun
mi-este case marĭ și 'nalte,
marĭ și 'nalte, jugrăvite,
p'în lăuntru poleite,
poleite jeţurĭ scrise,
    jeţurĭ scrise
    mese 'ntinse
de tot felul de bucate,
iar la mese cine-mĭ șéde ?
Șéde sfîntu' Neculae,
șéde bĕtrânul Crăciun;
lîngă bĕtrânul Crăciun
șéde sfînt-sfete Vasile;
lîngă sfînt-sfete Vasile
șéde sfînta Bobotéză;
lîngă sfînta Bobotéză
șade sfîntu-sfete Ioan;
lîngă sfîntu-sfete Ioan
șéde sfîntu-sfete Gheorghe;
lîngă sfîntu-sfete Gheorghe
șéde sfîntu-sfete Ilie
lîngă sfîntu-sfete Ilie
șéde Domnul astor case
alăturĭ de Dumnedeŭ...
...Mi-șĭ vorbia sfiinţiĭ-ntre eĭ:
— De n'ar fi lumea păcătósă,

și-acum pe la bobotéză
s'ar găsi livedĭ de cósă
și grâul de secerat
și orzul de treierat...

Grăi bunul Dumnedeŭ
către sfîntu-sfete Ilie:
— Vino 'n grabă sfete Ilie:
la tunul
și fulgerul,
sus la munte să te suĭ,
de departe să-mĭ trăsneștĭ
de-aprópe să-mĭ fulgerezĭ:
ploĭ calde
să-mĭ rîurezĭ,
vînt de vară
să-mĭ răreștĭ,
póme sfinte
să-mĭ grăbeștĭ
în postu' Crăciunuluĭ,
p'in puterea geruluĭ;
când e luna luĭ Ianuare,
póme să culegĭ din flóre.

Sfîntu Ilie că-mĭ pleca,
sus la munte se suia,
de departe
că-mĭ trăsnia
de-aprópe
că-mĭ fulgera:

ploĭ calde
că-mĭ rîura,
vînt de vară
ca-mĭ răria,
póme sfinte
că-mĭ grăbia :
unili
se pîrguia,
altili
că se cocea.
Domnul casilor venia,
pómili că le-aduna
și la masă le-aducea,
în tipșióră le punea :
Toțĭ sfințiĭ că se mira
dintr'însili când mânca...

Grăĭ bĕtrînul Crăciun
către bunul Dumneḍeŭ
— Unde Dómne s'a vêḍut,
s'a vĕḍut
s'a pomenit,
p'în postu' Crăciunuluĭ,
în puterea geruluĭ :
póme sfinte
de la munte...
pe-acum pe la bobotéză
să fie grâne de cósă ?

Grăi bunul Dumneḍeŭ
către bătrânul Crăciun :

— Tot din darul Domnuluĭ
e róda pămîntuluĭ.
Domnul când blagoslovește,
pomiĭ dă rod și rodește,
tot pămîntul încălzește...

Fi-va Domnul cuvântat
cuvîntat și lăudat
de acum și pînă 'n veac.
Iar stăpânu' astor case
să rĕmêie sănătos
ca un trandafir frumos

SUS PE PLAIŬ IN SUS

Comunicat din Lerești de P. Popescu.

Sus pe plaiŭ în sus
și maĭ pe din sus
în cea zănógă 1) verde
unde iérba-mĭ crește
crește
mi-otfăvește
dar cine mi-o paște?
Niță voinicel!
cu treĭ troienĭ de ciute

1) un loc verde,

tot ciute
mărunte...
Dar cine le paște
și cin' le păzește ?
Niță voinicel
s'a luat după ele
și le-a zăgășit
sub verde molift
la lină
fântână
unde apa-ĭ cură
câte-o picătură ;
picătură
cură
ciutele s'adună
să bea apă bună.
— Niță, om voinic
de ce n'aĭ trăsnit ?
Eŭ să fi-auzit
și să fi sărit
două
treĭ
sărite
peste-un vîrf de munte,
peste munțĭ de frunte,
pe munțĭ
înalțĭ
codri
și cu brazĭ
codri

lăudaţĭ
bradĭ
frumoşĭ
şi 'nalţĭ.

CE STAI NIŢĂ

Scris după D-ra Maria Popescu.

— Ce staĭ Niţă,
Ce staĭ dragă?
Ce staĭ de nu mi-te 'nsorĭ
tot când sînt atâtea florĭ
Or părinţiĭ nu-ţĭ voeşte,
Or fetili nu iubeşte?
— Ba părinţiĭ îmĭ voeşte
şi feteli mĕ iubeşte...
mi-a intrat un dor în piept
ca să staŭ să-l maĭ aştept
pîn'la dulcea primăvară
să-mĭ fac d'o grădinióră
şi-acolo o colibióră
să aleg d'o flóre alésă,
s'o daŭ la fată frumósă
să-o fac cinstită mirésă
ca p-o garófă frumósă
să mi-o duc de mână acasă.

. . . .

Sus în pórta luĭ Cristos
rĕmâĭ Niţă sănătos
ca un trandafir frumos.
şi să trăeştĭ mângâios...
Cu-ai tăĭ fraţĭ
aĭ tăĭ părinţĭ
a'ĭ luĭ Dumnedeŭ
să fiţĭ.

Hore

ce se cântă la:

Hora, Ungureasca, Sirba, Brâul și Floricica

NA, LUNIȚA, NA

Comunicat din Câmpulung de d. Ionescu-Candid.

Fóie verde de orez
Na, luniţa, na!
maĭ ieşĭ, maică de me veḑĭ
na, luniţa, na
pînă sînt grânili verḑĭ
na, luniţa, na;
că dacă s'or secera
na, luniţa, na,
mult în cale-mĭ t-ĭ uita
na, luniţa, na
din cale ne-om depărta
na, luniţa, na....

. . . .

...Frunză verde siminoc
na, luniţa, na,
'ntórce-te, maică, pe loc.
na, luniţa, na,
'ntórce-te, maică, 'ndărăt
na, luniţa, na,
şi sapă 'n vatră de foc,
na, luniţa, na;
şi samănă busuioc
na, luniţă, na...

. . . .

De s'o face 'nalt in sus
na, luniţa, na
să ştiĭ, maică, ca m'am dus

na, luniţa, na;
de s'o face fóie lată
na, luniţa, na,
să ştiĭ că sînt în armată
na, luniţa, na;
de s'o face maĭ cu foĭ
na, luniţa, na,
să ştiĭ că sînt în resboiŭ [1])
na, luniţa, na,
de s'o face fóie 'ngustă
na, luniţa, na,
să ştiĭ că eŭ sînt la mustră
na, luniţa, na,
d'o creşte pipernicit
na, luniţa, na,
să ştiĭ că m'am prăpădit
na, luniţa, na!...

CÂND ERAM

Scris în Scheĭ, după N. Taine.

Frunză verde de ghisdeiŭ
Când eram la mama treĭ
aveam şeapte boboceĭ;
bine maĭ era de eĭ!

1) Intre cântecele ce însoţiaŭ jocurile flăcăilor, în timpul ultimuluĭ rĕsboiŭ, era şi acesta.—Acuma abia se maĭ recitéză de aceĭ ce odinióră îl jucaŭ!...

Iar de când m'am măritat
și am casă, am bărbat
nu știŭ apă de le-am dat.
. . . .
Când la mama ne aflam
de muncit ne văitam
pe mămuca tot lăsam
Dómne, harnice eram!
Acum nu mă maĭ ajung,
nicĭ deretec, nicĭ împung...
. . . .
Leneș e bărbatu' meŭ
bată-mi-l-ar Dumnedeŭ
ci-că eŭ tot șed mereŭ....
. . . .
Aolică de aĭ minte,
desmări-tă-mĕ, părinte,
sĕ mĕ vĕd ca măĭ 'nainte
la mama, fată cu minte...
. . . .

NUNEASCA

Comunicat din Negreștĭ de sorĭ-mea Marióra.

Frunza verde salbă moale
Bine-ţĭ pare,
nune mare

'n astă zi cu mândru sóre
'n astă zi de sĕrbătóre
bine-ţĭ pare
nune mare
cu finişoru 'n plimbare 1)
cu ploschiţa 'n subţióră ?
. . . .
Finişoriĭ să-ţĭ trăiéscă
traiŭ dulce să le tichnéscă ;
să-ţĭ trăiască finişoriĭ
ca să le botezĭ feciorii...
. . . .
Frunză verde salbă móle
Bine-ţi pare
nune mare
că aĭ fină ca o flóre
drăgălaşă, zîmbitóre ?
. . . .

NUNEASCA

Variantă scrisă în Sgripceştĭ după soră-mea Elena.

Frunză verde mărgărit
Inelușul de argint,

1) Inainte de a pleca cu mirésa la casa gineruluĭ, se prinde, «hora mireseĭ» la care lângă tinerĭ, trebuie să jóce şi nuniĭ, cât ar fi de bătrânĭ.



amîndoĭ v'ațĭ potrivit:
ca doĭ porumbĭ la iubit,
ca floricica 'n grădina
ca ziua și cu lumina...
. . . .
Frunză verde florĭ de fragă
Inelușul de aramă,
amândoĭ sînteţĭ d'o samă:
ca doĭ
braḑĭ
intr'o tulpină,
ca doĭ
ochĭ
intr'o lumină...
. . . .

MÂNIOASA

Seris după Dumitru Ion Rădoi din Furești.

Frunză verde simino:
Ia faceţĭ hora la loc...
. . . .
Frunză verde barlaboĭ
Și la drépta câte doĭ
. . . .
Frunză verde avrămésă
Nicĭ cu asta nu fac casă.
. . . .

Frunză verde mărăcine
Nicĭ cu asta nu prea-mĭ vine.

. . . .

Frunză verde treĭ scaeţĭ
Sărutaţi-vĕ, băeţĭ.

. . . .

Frunză verde treĭ cucute,
Mâniósă, du-te, du-te!...

. . . .

Frunză verde siminoc
Faceţĭ hora iar la loc.

TAICA 'MI ZICE

Scrisă de d. N. Bărbulescu, normalist, după lăutarul Ioniţă Samfir Manea din Beleţĭ.

Frunză verde de bujor
Taica-mĭ zice să mĕ 'nsor
să-ĭ iaŭ maichi ajutor.

. . . .

Dar măicuţa nu mĕ lasă
să-ĭ aduc pe dracu-n casă
pe dracu' cu lăutarĭ,
ce-ĭ ḑic eŭ n'are habar.

. . . .

Nicĭ cumnata nu prea vrea
să-ĭ duc în casă belea
ca să se certe cu ea.

. . . .

Dar eŭ spuiŭ că: ba, ba, ba,
că fetili nu mĕ vrea
și la ce să iaŭ belea
să staŭ să mĕ cert cu ea.
Uite, vecinul colea,
nevasta 'ĭ-e tinerea.

NICI ODATĂ

Scrisă de N. Bărbulescu.

Frunză verde mărăcine
Nicĭ-odată nu e bine
să ieĭ nevasta cu tine...
că te puĭ la refenea
și vine ibomnica;
te ducĭ ca să 'nchinĭ cu ea
și te vede nevasta,
face pricină cu ea.
. . . .
Și-altă fóie de sipică
Fă nevastă, fiĭ cinstită,
nu te pune c'o smintită
că bărbatu' multe face,
nevasta vede și tace.
. . . .

BATĂ-VĔ, CRUCEA, FEMEI

Scrisă după lăutarul Ioniță Samfir Manea din Beleți.

Frunză verde treĭ costeĭ
Bată-vĕ crucea, femeĭ,
m'ațĭ lăsăt încins cu teĭ
cumpĕrându-vĕ cerceĭ
. . . .
Am să scot d'un obiceiŭ :
să nu maĭ purtațĭ cerceĭ ;
numaĭ negri zulufeĭ.
Şi tinere
și bĕtrâne
cu zulufĭ vĕ șéde bine ;
tinerică, științ, colea
cu zulufi e alt-ceva...
. . . .

'NALTĂ EŞTI

Scris după Ioniță Samfir Manea.

Frunză verde merĭ domneștĭ
'Naltă eștĭ, frumósă eștĭ...
Spune-mĭ : pe cine iubeștĭ ?
De-ĭ iubi unul frumos,
să aĭ parte și folos
și să trăeștĭ mângâios...

De-ĭ iubi unul urît,
să-l bagĭ de nópte 'n pămînt
că prea fu afurisit:
a știut
de te-a iubit.

ZICI: MUEREA NU-E DRACU

Comunicat de N. Bărbulescu.

Frunză verde foĭ ca macu
Zicĭ: muerea nu e dracu
Ia cârpa și-șĭ légă capu'
ca să mi-o crédă bărbatu'
. . . .
Dar bărbatu-al draculuĭ
ia resteul juguluĭ:
dă 'n-creștetu'
capuluĭ,
sparge cuibu'
draculuĭ.

TRAGEȚI HORA

Comunicat de d. Ionescu-Candid.

Frunză verde avrămésă
Pe lunca verde, frumósă
șed ofițeriĭ la masă,
căpitanu' că-ĭ învață.
. . . .
Nicĭ nu bea
nicĭ nu mănâncă,
nicĭ la lăutarĭ n'ascultă
numaĭ la arme se uită,
numaĭ la tobă mi-ascultă
. . . .
Frunză verde-a bobuluĭ
Peste câmpul Turculuĭ
ia-auz tunul cum huește,
Turcu 'mĭ taie și robește,
pe muscalĭ îĭ prăpădește..
. . . .
Foie verde foĭ cucute
In Turcia p'în redute
stă păgâniĭ miĭ și sute,
stă la pândă tupilațĭ
ca zăvodiĭ ceĭ turbațĭ.
Vedĭ păgâni-afurisițĭ?
Rup cu dințiĭ din rănițĭ...
. . . .

Fóie verde d'arţăraş
Las-să rupă, rupe-i-aş!
Trageţĭ hoia, călăraşĭ,
trageţĭ hora pentru marş...

LA LUNA LUI MAIŬ

Scris după maică-mea.

Frunză verde de făguiŭ
La luna luĭ Maiŭ întâiŭ
e scriere de copiĭ.

Frunză verde florĭ cu rouă
La luna luĭ Maiŭ în două
scriere de óste nouă.

Frunză verde florĭ de teĭ
La luna luĭ Maiŭ în treĭ
ne porneşte la Ştirbeĭ.

Frunză verde florĭ ca macu'
La luna luĭ Maiŭ în patru
ne porneşte la 'mpăratu'

Frunză verde florĭ sipicĭ
La luna luĭ Maiŭ în cincĭ
ne descalţă de opincĭ.

Frunză verde florĭ mătase
La luna luĭ Maiŭ în șease
ne dă mantale maĭ gróse.

Frunză verde florĭ granate
La luna luĭ Maiŭ în șeapte
ne pune ranița 'n spate;

Frunză verde de molotru
La luna luĭ Maiŭ în opt
ne dă 'n mână târnăcop.

Frunză verde florĭ cu rouă
La luna luĭ Maiŭ în nouă
ne desparte óstea 'n două.

Frunză verde solzĭ de pește
La luna luĭ Maiŭ în zece
pe noĭ Dunărea ne trece.

Ne duce să ne luptăm
Pe lifte să le 'mpușcăm
țara nóstră să scăpăm.

CÂND S'AR ȚESE

Scris după maică-mea.

Frunză verde de alun
Când s'ar țese pînza 'n drum
fără spată, fără sul...
of, of, of!
și-un pantof
și-o pară de foc!
. . . .
Atuncĭ or și ce nebun
s'ar crede fără cusur,
ar trăi cu lucru bun
of, of, of
și-un pantof
și-o pară de foc.
. . . .
Când m'aș vedea 'n cap cu concĭ,
cu fruntea numaĭ bobocĭ,
n'aș maĭ zice că nu pociŭ
of, of, of,
și-un pantof
și-o pară de foc!...

UNGUREAN...

Auzit în copilărie de la nişte păstorĭ.

Frunză verde de susaiŭ
Ungurean, picior de plaiŭ:
şeapte sate p'un mălaiŭ...
. . . .
Frunză verde şi-o sipică
Ungurean picior de sticlă,
şeapte sate p'o măligă...
. . . .
Frunză verde mĕr mustos
Ungurean e duşmănos
şi e 'mbrăcăt ticălos...
. . . .
Ungurenĭ cu oĭ maĭ multe
eĭ cu antirie rupte
pe d'arândul peticite...
. . . .
Frunză verde dediţeĭ
Rumâniĭ cu nouă oĭ;
eĭ cu antirie noĭ!
. . . .
Ungurean liftă spurcată
spurcată
şi nemâncată
se vaită ziua tótă.
. . . .
Frunză verde florili
Priponesc pisicili
pînă fac urzicili...

Frunză verde de secară
Mi-şĭ bagă copiĭ în fiéră
să nu ia măliga 'n ghiară...
. . . .

FRUNZĂ VERDE CA LIPANU'

Comunicat din Nămăeştĭ de C. Busuiocescu, normalist.

Frunză verde ca lipanu'
Vaĭ, sĕracu' sulimanu',
cum mărită dudumanu'!
. . . .
Frunză verde leuştean
De n'aĭ da cu suliman
nu ţi-ar face pielea-un ban...
. . . .
Frunză verde avramésă
De frumósă
eştĭ frumósă
dar eştĭ cam căpăţînósă;
dĕ frumósă aĭ folos;
căpăţîna te dă jos...
. . . .
Ş'aĭ maĭ dat cu suliman
suliman cu două dungĭ,
daĭ p'o parte, nu-ţi-ajunge.
. . . .

Frunză verde și-o lalea
Eștĭ tinerică ca mama,
subțirică ca soba.
. . . .

FRUNZĂ VERDE SAMULASTRĂ

Comunicat de C. Busuiocescu.

Frunză verde samulastră
De când te aștept la pórtă,
câiniĭ tăĭ mereŭ mĕ latră.
Când ajunseiŭ
la pîrleaz,
mĕ 'ntâlniĭ
c'un câine breaz:
era
să mĕ ia
de nas;
veni și-o cățea bălțată,
mĕ goni ograda tótă.

AMUREZAȘ

Comunicat din Negreștĭ de sord-mea Mariòra.

Fóie verde ruguleț
Amurezaș vechiuleț,
vin la leica 'n pisculeț
 că-mĭ prind altu'
 nouleț
 și-țĭ pare răŭ
 puiuleț!
— Frunză verde pelinițǎ
Amurézǎ vechiulițǎ
 vin la neica
 'n grădinițǎ
 că-mĭ prind alta
 noulițǎ
 și-țĭ pare răŭ
 puiculițǎ!

CINE NAIBA

Scris după Ioana Ionescu din Sgripceștĭ.

Frunză verde matostat
Cine naiba te-a 'nvĕțat?
Zulufu' l-aĭ retezat
cu foarfecĭ de diamant;
pe neica l-aĭ ofticat...
. . . .

Frunză verde bob și linte
Pentr'un cârliont din frunte
trecuiŭ marea fără punte,
trecuiŭ la puica din plaiŭ,
trecuiŭ și nu mĕ 'necaiŭ,
trecuiŭ și nu mĕ uitaiŭ,
apucaiŭ
d'o sărutaiŭ,
de nimica n'o 'ntrebaiŭ.

SPUNE-AFURISITO

Scris după N. Taine, din Scheĭ.

— Frunză verde mărăcine
Spune-afurisito, spune
maĭ alţiĭ de cât mine?
spune nu -ţĭ fie rușine.
— Maĭ am unu', maĭ am doĭ
și cu tine face treĭ...
Cu ăĭ treĭ mĕ 'ndrăgostesc,
cu tine mĕ jecmănesc:
tu-mĭ daĭ haine și parale,
eĭ mĕ ţin de sărutare;
tu-mĭ daĭ pumnĭ de gălbiorĭ
și eĭ dragoste și florĭ....

CINE MĔ PUSE

Comunicat din Nămăeştĭ de C. Busuiocescu.

Frunză verde mărăcine
Cine mĕ puse pe mine
să leg dragoste cu tine
cu tine un călător
de mĕ laşĭ în drum să mor.
. . . .
Frunză verde solz de peşte
Cine 'n lume nu iubeşte
la ce focu' maĭ trăeşte
că iubitu-ĭ lucru mare,
nu-ţĭ dă stare la mâncare
nicĭ odihnă la culcare...

BAT'-O DUMNEZEŬ

Scris după maică mea.

Frunză verde samulastră
Bat-o, Dumneḑeŭ, s'o bată
pe Oprina sprincenată
c'a pus
cârciuma
la pórtă
şi-a sărăcit
lumea
tótă :

venia om pe cal călare,
pleca cu șéua 'n spinare;
venia omu' cu doĭ boĭ
diminéța fără eĭ;
venia om cu patru boĭ
diminéța șĭ-avea doĭ.
. . . .

UNDE-O FI

Comunicat de d. Ionescu-Candid.

Fóie verde sălcióră
Unde-o fi neica d'asară?
Unde-o fi? Unde-o mânca?
P'a cuĭ gură-o săruta?
Sărute p'a cui o vrea,
nu e dulce ca a mea...

PUICĂ

Comunicat de C. Busuiocescu.

Fóie verde de dudăŭ
Puică, pentru Dumnedeŭ,
nu mĕ maĭ ține de răŭ
de la sînișorul tăŭ,
că m'aĭ maĭ ținut odată
și-am zăcut o vară tótă.

OFTATUL

Scris după Ioniță Samfir Manea.

Frunză verde treĭ smicele
Neică, oftatur'li mele
Răŭ ți-ĭ da sama cu ele:
De oftat ce oftaiŭ tare,
nicĭ sóre nu maĭ răsare;
nicĭ lumina raze n'are;
De oftat ce oftaiŭ tare
furca pieptuluĭ mĕ dóre,
făcuĭ la inimă rană:
Nu e rană de cuțit
să umblu să mĕ vindic;
nu e rană de topor
ca să mĕ duc la doftor;
Și e rană de amor
de n'o lecuește doftor
și e rană de iubit,
tot caut nu mĕ vindic.'

NEICA

Scrisă după Ioniță Samfir Manea

Fóie verde și-un spănac
Ah! Ah! Ah! ce să maĭ fac
că mi-a cădut neica drag

n'am cămașă să-l îmbrac:

. . . .

am niţică de bumbac
și nu mě 'ndur să i-o fac.

. . . .

Am niţică de fuior
nu e pusă pe mosor...

. . . .

Aș avea alta maĭ grósă,
Bat-o crucea, nu-e tórsă..

. . . .

DRAGOSTEA

Comunicat de C. Busuiocescu.

Fóie verde și-o lalea
Cine-mĭ crede dragostea,
Dumnedeŭ să nu-i-o dea
să i-o dea
și să i-o ia,
s'o crédă și femeea
că dragostea e de vecĭ;
cum o facĭ așa-o petrecĭ.
N'o să trăesc cât pămîntu'
și-o să mor când o da sfîntu';

. . . .

Fóie verde și-o lalea
Când o fi la mórtea mea
o să las cu gura mea

să-mĭ cheme ibomnica
să-mĭ ţie lumînarea
să mor cu ochiĭ la ea.
. . . .
Frunză verde şi-o lalea
Cine crede femeea
să-ĭ pórte legătura..
. . . .
Frunză verde samulastră
Om cu nevasta frumósă
are pagubă la casă
că n'o lasă să iubéscă
ea o să se bolnăviască.

AMORUL

Scrisă după Ioniţă Samfir Manea.

Frunză verde ismă créţă
Vedĭ amorul ce lucréză?
Te bucură, te 'ntristéză
te 'nverdeşte, te-ofticéză
şi-ţĭ maĭ dă
nişte fiorĭ
din tălpĭ
pînă 'n subţiorĭ
de-ţĭ cade leşin să mori!

GEABA

Comunicat din Nămăeşti de C. Busuiocescu.

Frunză verde treĭ lămâĭ
Geaba, puică, mĕ mângâĭ
că de mine tot rĕmâĭ
cu capu' pe căpatâiŭ
şi cu ochiĭ la perete
cu gura friptă de sete.
. . . .
Fóie verde şi-o lalea
Nevestică tinerea
măritată de tómna—
sĕ mĕ joc cu ţâţa ta
pîn'o rĕsări luna.
. . . .

Balade

SUPERSTIȚIÓSE, HAIDUCEȘTI. DOMESTICE.

FATA ŞI CUCUL[1])

Scrisă după tînărul N. Dumitrescu din Poenărei.

Frunză ismă créţă
Joĭ de diminéţă
pe rouă, pe céţă
şi pe neguréţă
mare mi-a plecat
şi s'a depărtat:
treĭ surorĭ
la florĭ
să se 'nflorăriască,
să se 'mpodobiască.

Frunză mărgărit
Mi-s'a 'nflorărit
şi s'a 'mpodobit,
dar... Dumneḍeŭ sfînt
cu ele n'a vrut:
norĭ pe cer a pus
plóie a adus
de le-a rătăcit
şi le-a risipit:
fata a maĭ mare
apucă la vale,
habar, grijă n'are;
a maĭ mijlocie
apucă p'în vie,

1) Veḍĭ: *Treĭ fete surorĭ* culésă de d. C. N. Mateescu şi publicată în «Convorbirĭ Literare» Anul XXX No. 3.

p'in vie
pustie,
nicĭ nu se maĭ știe...
A maĭ mitotea
lua
p'o potecea
și se tot ducea
și se tot pierdea...
când... se pomenia:
la munțĭ
căruntĭ
cu fagĭ
rotundĭ,
cu fagĭ
'nălticeĭ
cu bradĭ
mărunțeĭ...
Și cum mi-șĭ ședea
nimic nu vedea
când se pomenia,
tristă singurea...
Măre, mi-asculta
doar o audi,
doar că mi-o zări:
or taică
strigând,
or maică
plângênd,
orĭ cocoșĭ
cântând

orĭ dulăĭ
lătrând,
or popă
tocând,
or tobă
bătênd...
...Degeab'asculta,
degeaba plângea
că nu-mĭ-audia :
nicĭ taică
strigând,
nicĭ maică
plângênd,
nicĭ cocoşĭ
cântând
nicĭ dulăĭ
lătrând,
nicĭ popă
tocând,
nicĭ tobă
bătând,
doar cucu'
cântând.
Copila plângea
copila gemea
şi se jeluia
din gură zicea :
— Cucu, cucule,
cuculeţule
mititelule,

vineciorule,
pestriciorule,
porumbielule,
mititel
de trup,
cu cuvîntu'
scump,
Ia-mĕ 'n aripióră,
scóte-mĕ la ţară...
ţi-oiŭ fi surióră.
...Cucu' mi-audia,
cucu' mi-şĭ grăia:
— Copiliţă drăguţă,
de trupşor micuţă,
nu te scot la ţară,
să-mĭ fiĭ surióră,
că am surorĭ
cât e vara flori
şi stele pe cer...

Fóie viorea
Copila plângea,
iar se maĭ plângea
şi iar mi-ĭ zicea:
— Cucu, cucule,
cuculeţule,
mititelule,
vineciorule,
pestriciorule,
porumbielule...

mititel
de trup
cu cuvîntu'
scump,
ia-mě 'n aripióră,
scóte-mě la ţară,
ţi-oiŭ fi verişóră...
— Nu te scot la ţară
să-mĭ fiĭ verişóră
că am verişorĭ
cât e vara florĭ
şi stele pe cer...

Fata iar plângea
şi iar îĭ zicea:
— Cucu, cucule,
cuculeţule
mititelule,
vineciorule,
pestriciorule,
porumbielule
mititel
de trup,
cu cuvîntu'
scump,
ia-mě 'n aripióră,
scóte-mě la ţară,
ţi-oiŭ fi soţióră...

...Dacă mi-audia,
cucu' mi-s'opria
din gură-ĭ zicea:
— Copilă drăguță,
de trupșor micuță
eŭ te scot la țară
să-mĭ fiĭ soțióră...
Noĭ o să plecăm
și-o să alergăm:
eŭ
din tufă
'n tufă
și tu pe supt tufă;
eŭ
din cracă
'n cracă
și tu pe supt cracă
pîn' la marea Albă
la mă-ta acasă...

Fóie și-o lalea
Dacă mi-șĭ vorbia
eĭ mi-se pornia:
acas'ajungea...
Fata 'n cas' intra,
cucu'rĕmânea
și sta pînă 'n sară
în strajină-afară
fata 'n cas' intra,
mă-siĭ că-ĭ spunea.

Frundă verde viorea
Mă-sa cum mi-o audia
fetiții, măre-ĭ zicea
— Răŭ aĭ făcut, fata mea
Cucu-mĭ este-o păsărea
nu știe ce-ĭ dragostea
nu știe ce-ĭ soția.
...Fata cum mi-o audia,
afară că mi-șĭ ieșia
și cuculuĭ îĭ grăia :
— Uite ce zice maica :
Du-mi-te, cuce, 'ndărăt
că tu ieștĭ o păsărea,
păsărea
și mititea,
tu nu știĭ
ce-ĭ dragostea,
tu nu știĭ
ce-ĭ soția,
n'o să știĭ
ce-ĭ jalea
mea,
n'o să știĭ
ce-ĭ viéța
mea...

Cucu', măre, s'amăra
și măre se 'necăjia
și din pene pliscuia
peste ochĭ că mi-o lovia

și órbă că mi-o lăsa
să nu cunóscă lumea
să nu vadă lumina!

Frunză viorea
Cucu mĭ-și pleca,
a jale plângea
și 'n codru intra:
nu se maî zăria
nu se maĭ știa...

FATA ȘI CUCUL

Variantă scrisă după soră-mea Marióra în 1894 și publicată în «Convorbiri Literare» Anul XXX *No. 3.*

Fóie ismă crétă
Joĭ de diminétă
pe rouă, pe cétă
și pe neguréță,
măre, mi-a plecat
și s'a depărtat
departe de sat:
treĭ surorĭ
la florĭ
să se 'nflorăriasă
să se 'mpodobiască
ca să 'nveseliască.

Fóie de năut
Dumnedeŭ n'a vrut
și-a dat plóie 'n vînt
și le-a rătăcit,
mi-le-a despărțit
și le-a risipit:
fata a maĭ mare
luă pe drum la vale:
nicĭ-un habar n'are;
a maĭ mijlocie
apucă p'în vie
nicĭ nu se maĭ știe;..
a maĭ mitotea
luă p-o potecea
și fu vaĭ de ea!

Ea se depărta,
mult se 'nstreina
pe unde mergea
și se jeluia
că nu mi-șĭ vedea,
că nu mi-auzia:
nicĭ topor
tăind,
nicĭ cocoș
cântând
nicĭ vite
mugind,
nicĭ câine
lătrând,

nicĭ tobă
bătênd,
nicĭ popă
tocând,
nicĭ cucu' cântând!...

Ea se jeluia,
mult mi-s'amăra,
și cum maĭ mergea.
ea că mi-șĭ vedea,
ea că mi-auzia
un cuc ce cânta
și jalea-șĭ spunea.
Ea că mi-l vedea
și cum maĭ mergea:
cuc
pe sus
cântând,
ea
pe jos
plângênd
ea că-mĭ 'ncepea
de cuc se ruga
și mult se plângea
și se jeluia,
din gură-ĭ zicea:
— Cuculețule,
mititelule,
mititel
de trup

spornic
la cuvînt
scóte-më la ţară,
la fraţĭ
la surorĭ,
la grădinĭ
cu florĭ;
scóte-më la ţară
să-ţĭ fiu verişóră.

Cucu' mi-auzia
dar nu mi-s'opria
şi fetiĭ spunea,
din gură-ĭ zicea:
— Fată, fetişóră,
nu te scot la ţară
la fraţĭ
la surorĭ
la grădinĭ
cu florĭ,
nu te scot la ţară
să-mĭ fiĭ verişóră
că am verişorĭ
cât e vara florĭ
şi stele pe cer...

Ea iar se pornia
şi se jeluia,
iar cucu' cânta.
nimic n'auzia:

doar cucu' cânta.
Şi cum maĭ mergea
cuc
pe sus
cântând,
ea
pe jos
plângênd,
ea iar începea,
de cuc se ruga
şi se jeluia
din gură-ĭ zicea :
— Cuculeţule,
mititelule,
mititel
de trup,
cu cuvîntu'
scump,
scóte-mĕ la ţară,
la fraţĭ,
la surorĭ
la grădinĭ
cu florĭ...
Scóte-mĕ la ţară.
să 'ţĭ fiŭ surióră.
...Cucu' auzia
dar nu se oprea
şi fetiĭ zicea :
— Fată, fetişóră,
nu te scot la ţară

la fraţĭ,
la surorĭ,
la grădinĭ
cu florĭ
că am suriorĭ
şi am frăţiorĭ
cât e vara florĭ
şi stele pe cer...

Ea cum mi-auzia
iar mi-se pornia
mult mi se plângea
că or-cât mergea
şi cât asculta
nimic n'auzia
doar cucu' cânta.
Şi cum se jelia
şi-amândoĭ mergea:
cuc pe sus
cântând,
ea pe jos
plângênd,
ea iar începea
de cuc se ruga
şi se jeluia,
din gură-ĭ zicea:
— Cuculeţule,
mititelule
mititel
de trup

cu cuvîntu'
scump
scóte-mĕ la țară
să-ți fiu soțióră.

Fóie și-o lalea
cum ea mi-șĭ vorbia
cucu' mi-s'opria
pe loc s'așeza
glasu-șĭ îmblânzia,
și fetiĭ zicea:
— Fată, fetișóră,
pune-te pe pană
să te scot la țară
la frațĭ
la surorĭ,
la grădinĭ
cu florĭ.
Pune-te pe pană
să te scot la țară
să-mĭ fiĭ soțióră.

MIERLIȚA ȘI STURZUL

Cules în Micloșanĭ de C. G. Călinescu.

Frunză verde de molotru
Două păsărele 'n codru
  măre se certa:
  sturzu' cu mierla.
...Frunză și-o lalea
Mierla mĭ-șĭ grăia:
— Sturzule, sturzuțule,
  sturzule
  pustiule
ia-mĕ 'n aripióră,
scóte-mĕ la țară
ce-țĭ sunt soțióră...

Sturzu mĭ-o asculta
pe aripi o lua
la țară-o scotea...
Mierlița-ĭ grăia:
  — Sturzule
  sturzuțule,
  sturzule,
  pustiule,
geambaș de pădure,
'nșelător de lume...
nu-țĭ sînt soțióră
ci-țĭ sînt verișóră;
lasă-mĕ cu dor
singură să mor

— Mierliţă, mierliţă.
pasăre pestriţă
négră la hăinuţă
la cap cilibie
cum îmĭ place mie,
pupu-te 'n guriţă
că tu mi-eştĭ drăguţă.
Sturzule
sturzuţule
sturzule
pustiule
geambaş de pădure
'nşelător de lume...
ce-o să mě fac eŭ
de urîtu' tăŭ
şi d'al taică-tăŭ
şi d'al moşi-tăŭ?
De tine să scap,
eŭ o să mě fac
trestiă, trestióră,
'naltă şi uşóră,...
— Fă-te, fată, fă-te
că şi eŭ m'oiŭ face:
d'un mic cositor
cositor
da florĭ,
cositor
de dor;
şi mi-te-oiŭ cosi
şi că mi-oiŭ grăbi

și te-oiŭ aduna,
de tine c'oiŭ da
și te-oiŭ săruta ;
de tine c'oiŭ da
tot nu mi-ĭ scăpa
măcar de-ĭ crăpa...
— Sturzule
sturzuţule,
sturzule
pustiule,
geambaş de pădure,
'nșelător de lume
ce-o să mă fac eŭ
de urîtu' tăŭ
și d'al taica-tăŭ ?
și d'al moși-tăŭ ?
De tine să scap,
eŭ o să mă fac :
d'o bisericuţă
or o iconiţă...
— Fă-te, fată, fă-te
că și eŭ m'oiŭ face :
d'un mic grămătic
și mi-ţi-oiŭ citi
tot m'oiŭ pocăi
și m'oiŭ închina
și te-oiŭ săruta,
tot nu mi-ĭ scăpa...
— Srurzule
sturzuţule,

sturzule,
pustiule,
geambaș de pădure,
'nșelător de lume,
ce-o să-mĕ fac eŭ
de urîtu' tăŭ
și d'al taică-tăŭ
și d'al moși-tăŭ ?
De tine să scap
eŭ o să mĕ făc
d'un cuptor cu pîine·
— Fă-te, fată, fă-te,
că și eŭ m'oiŭ face
d'un mic brutăraș
mândru băețaș...
pîine
mi-oin scotea
de tine
c'oiŭ da
și te-oiŭ săruta,
tot nu mi-ĭ scăpa...
— Sturzule,
sturzuțule,
sturzule,
pustiule,
ce-o să mĕ fac eŭ
de urîtu' tăŭ
și d'al taică-tăŭ
și d'al moși-tăŭ ?

De tine să scap
eŭ o să mĕ fac
d'o fântână lină
cu apşóră bună...
— Fă-te, fată, fă-te,
că şi eŭ m'oiŭ face
d'un mic călător
pe drum trecător...
eŭ mi-oiŭ obosi
şi mi-oiŭ conăci
şi apă c'oiŭ bea
de tine c'oiŭ da
şi te-oiŭ săruta
şi-ĭ fi tot_a mea
în tótă viéţa
măcar d'eĭ crăpa...

ŞÉRPELE

Scris după I. Stănescu normalist din Câmpulung.

Frunză verde de negară
La un colţişor de ţară
e-o femee văduvióră...
un copil că şi-a născut;
de el bine i-a părut...
...Frunză verde viorea
copilaşu' ce făcea?

De treĭ zile nu sugea,
ţîţa 'n gură nu şi-o lua
şi mă-sa cum îl vedea
din guriţă mi-ĭ zicea
din guriţă-l blestema:
— Suge maică, ţîţili
suge-mi-te-ar şérpili.
...Frunză verde viorea
De când ea mi-l blestema,
un şérpe s'apropia;
şérpili creştea supt casă,
băiatu' creştea în casă...
Creştea, băiétu', creştea
cù vîrsta mi-l ajungea;
când el împlinia
un an
băiatu' 'mplinia
doĭ anĭ...
Când băiatu' mi-şĭ creştea
mare 'n destul se făcea,
la vînătóre pleca
şérpili că mi-l vedea,
o 'ncolţire că mi-şĭ da,
pe băiat ca nu-l găsia;
în casă că se uita:
nicĭ aicĭ nu mi-l vedea.
Atuncĭ, măre, ce făcea?
Intr'o rînă 1) casa da,

1) Rĕsturna casa.

după băiat că se lua,
o zi că mi-l căuta,
și măre, cât alerga,
la vînătóre-l găsia
și pe băiat mi-l păndia.

Frunză verde de negară
La umbra de gârniciórǎ
că e umbră și răcóre,
flăcăul mi-'șĭ odihnia
și la vînat se uita,
când șérpili mi-l vedea
cât daĭ cu sburătura...
Spre flăcăŭ se repezia
iute ca sburătura
jumătate-l înghiția,
jumĕtate nu putea :
de curele
'ncrucișate,
iatagane
ferecate
numa 'n argintur suflate...

Frunză verde și-o lalea
Băiatu' se jeluia
peste câmpurĭ se uita,
să vadă pe cine-va,
doar i-o maĭ lungi viéța...
...Măre, cum mi-se uita
iătă măre că vedea

vede-un tînăr Moldovean
pe-un cal galben bîrlădean
— Moldovene
Bârlădene
vin și scapă-mĕ de șérpe
ţi-oiŭ fi frate pîn'la mórte...
...Șérpili mi-l auzia,
către Moldovean zicea :
Moldovene,
Bârlădene,
lăsă-mi-l să mi-l mănânc,
mă-sa mi-l-a dăruit
de când era copil mic
și mi-a zis să mi-l mănânc...
...Cum așa mi-șĭ cuvînta
șérpili 'n fugă mi-șĭ lua ;
Moldoveanu' se 'ntrista
că nu-l putea ajungea
la cal că mi-se ducea
cruce dréptă mi-șĭ făcea
și caluluĭ îĭ zicea :
— Calule, căluţul meŭ,
dăruit de Dumnedeŭ
nu maĭ poţĭ la bătrâneţe
cum puteaĭ la tinereţe ?
Eŭ în tîrgu' din Bârlad
pungulița mi-am vĕrsat
p'un cal bun și lăudat :
cine m'o goni să scap,

pe cine-oiŭ goni să prind
și lanțul să i-l întind...

Calu' cum mi-l auzia,
nechezia și rĕspundea :
— Stăpâne
dragă stăpâne
în chingĭ razimă-te bine
să-țĭ arăt la bătrânețe
ce-am putut la tinerețe...
Când eram la tinerețe,
carnea mea era ca fieru',
osu' mi-era ca oțelu'
puteam ca să trec mușcelu'
...Acuma la bătrânețe
mi-este carnea tot ca fieru',
mi-este osu' ca oțelu'
dar nu pot să trec mușcelu.

Frunză verde și-o lalea
Voinicelu-ncălica,
șérpili se speria
și la fugă mi-apuca,
Moldovénu l-alerga
și-l gonia, măre, gonia
pîn'ce măre, l-ajungea,
paloșu' că și-l scotea
și pe șérpe-l reteza,
pe flăcăiaș mi-l scăpa...

Era ochiu' șérpeluĭ
ca și ochiu' bouluĭ;
limba ca cuțitili,
te-apucă frigurili,
iar în capu' șérpeluĭ
stă o piétră nestimată
ce plătește lumea tótă.

IVAN IORGOVAN

Comunicat din Micloșanĭ de d. I. Rădulescu, funcționar.

Flóre de urmuz
Pe Mureș în sus
mulțĭ voinicĭ s'a dus
și câțĭ mi-s'a dus
toțĭ mi-s'a rĕpus;
nu maĭ mi-a scăpat:
Ivan
Iorgovan
călare pe cal:
nicĭ cal
nicĭ cârlan,
călușel d'un an...
Călușelu'
luĭ,
puiu'
leuluĭ;

șeuilița
luĭ,
țasta
smeuluĭ;
perișoru'
luĭ,
pana
corbuluĭ;
frìulețu'
luĭ,
...doĭ șerpĭ împletițĭ
în multe 'nvîrtițĭ,
de códe 'nodațĭ
de gurĭ încleștațĭ,
gârbăcelu' luĭ:
năpîrcă 'mpletită
tot de drum gătită:
la poteca strîmptă
strîmptă
și cotită
de haiducĭ gătită,
de voinicĭ croită;
haiducĭ
cu caĭ murgĭ
cu coade
cănite,
cu coame
'mpletite
de resbel gătite.

Fóie și-o lalea
Măre, când mergea,
Cerna mi-l ţinea,
n'o putea trecea...
Ivan că-ĭ zicea:
— Cerno, Cerno, Cerno,
'móieţĭ talazu'
încétă urletu'
să trec cu calu'
...Cerna mi-ĭ zicea:
— Eŭ, măre nu pot
să îmoiŭ talazu'
să încet urletu'
să trecĭ cu calu,
că sînt apă
stérpă
și sînt ne 'nţeléptă;
dar tu să te ducĭ
ca să-mĭ tot aducĭ
negri păstrăviorĭ
frumoșĭ peștișorĭ
și 'n mine să-ĭ bagĭ.
Atuncĭ eŭ oiŭ sta
talazu-oiŭ muia
urletu-oiŭ înceta...

Ivan ce făcea?
O vidră mâna
la Mureș trecea
doĭ păstrăvĭ prindea

viĭ
nevătămaţĭ...
In Cerna-ĭ băga
și cum îĭ băga
urletu-nceta,
talazu' muia..
Ivan mi-șĭ trecea
Cerna de cea parte
ca să mi-șĭ vîneze:
cerbĭ și căprióre,
pasărĭ gălbióre
că-s dulcĭ la mâncare.

Fóie și-o lalea
Treĭ zile vîna;
ogărașĭ 'nainte,
vidrili pe urmă...
Treĭ zile vîna,
treĭ zile de vară,
treĭ de primăvară
cu roua 'n spinare
cu bruma 'n picióre
treĭ zile vîna,
nimic nu vîna,
ogărașĭ chema
vidrili striga;
el că 'nţelegea
glas de fată mare,
din gură grăia
din gură zicea:

— Ivane, Ivane,
cértă-ţĭ ogăreiĭ,
mustră-ţĭ vidrili.
Ogărașĭ mĕ mușcă,
vidrili mĕ pișcă...
Şi-o fi păcat și de mine,
nu știĭ când slujiam cu tine?
Eram slujnică de casă
și tu paharnic de masă
Cu paharu-mĭ daĭ
cu ochiu-mĭ făceaĭ...
și mult am greșit
d'am păcătuit
și m'am rușinat
de taica
de maica
de Din-Costandin
că mi-e frate bun
și eŭ mi-am fugit,
m'am sălbăticit...
Cértă-ţĭ ogăreiĭ
și cu vidrili
că te-oiŭ blestema:
când îĭ 'nainta
p'in Cerna-ĭ trecea
stană t'ĕĭ făcea.

Ivan n'asculta,
câiniĭ mi-ĭ lăsa
fata c'o mușca...



Când mi-se 'ntorcea,
p'în Cerna trecea
stană se făcea
și încremenia...

LA PUȚUL PORUMBULUI

Scris în Sgripeștĭ după soră-mea Elena.

Fóie verde-a crinuluĭ
Pe câmpu' Talimuluĭ
și al Rusalimuluĭ [1])
în mijlocu'
câmpuluĭ,
la puțu'
porumbuluĭ
unde-ĭ păs voiniculuĭ :
la ăst puț răŭ părăsit,
părăsit
și învechit
între furcă și 'ntre puț,
zace-mĭ zace un voinic :
cu picerili
la vînt,
cu ochiĭ
la Răsărit;

1) Ierusalimuluĭ.

și din gură
sînge-ĭ cură
iar din nas
venin îĭ pică.

Frunză verde și-o lalea
Niște călătorĭ trecea:
treĭ coconĭ de domnĭ era
și din óste mi-șĭ venia,
pe la puţ nu s'abătea,
cel voinic mi-ĭ și vedea
și din gură mi-ĭ striga
Bine voĭ
voinicilor,
bine voĭ
coconilor,
din oștire voĭ veniţĭ
și din drum nu conteniţĭ
pe la mine să veniţĭ?
Că și eŭ am fost ca voĭ
fără griji, fără nevoĭ,
din óste când am venit,
pe la puţ m'am abătut;
să scot apă
m'am plecat,
în apă
că mi-a picat:
dăsăgeiĭ
cu banĭ

ghiosdanu'
cu cărţili,
lădiţa
cu rilili,
hainili
şi cismili.
Dac'aşa mi-şĭ auzia
coconaşĭ spre el venia,
ĕl maĭ mare se gătia
de haine se desbrăca,
în citură se băga
şi 'n jos când mi-se lăsa,
în tóte părţĭ se uita,
lacrămili mi-l trecea,
apa
'n ghisdurĭ se umfla,
apa
răŭ l-acoperia,
o scorpie-l înghiţia
şi 'n fund mi-se cobora...

Ĕl maĭ mijlociŭ venia,
pe voinic mi-l întreba:
— Fratili nu mi-aĭ vĕḑut
pe unde s'a rătăcit
de când la tine-a venit?
or în puţ s'o fi 'necat,
or ceva l-o fi mâncat...
— El în puţ mi-şi-a intrat,
de baniĭ mei mi-şi-a dat:

numĕră
și socotește
ţie parte
nu-ţĭ găsește.
Mijlociul ce făcea?
In citură 1) se băga
și 'n jos când mi-se lasa,
lacrămili mi-l trecea,
apa
'n ghisdurĭ se umfla,
apa
rĕŭ l-acoperia,
scorpia
mi-l înghiţia
în apă bolborosia
și 'n fund mi-se cobora.
Foicică și-o lalea
Ĕl maĭ mic mi-șĭ aștepta
pe frăţiorĭ nu-ĭ vedea;
de voinic s'apropia
de frăţiorĭ întreba:
— P'aĭ meĭ fraţĭ nu i-aĭ vĕdut
pe unde s'a rătăcit
de când la tine a venit?
Or în puţ s'or fi 'necat,
or ceva i-o fi mâncat...
— El în puţ mi-și-a intrat,
de baniĭ meĭ mi-și-a dat:

1) Citură, ciutură, gălétă.

numĕră
şi socoteşte
ţie parte
nu-ţĭ găseşte.
Tot-d-auna ĕl maĭ mic
e cu mult maĭ priceput;
el curând mi-şĭ pricepea
c'ĕl voinic îl şeguia[1])
adevĕru' nu-ĭ spunea:
paloşu' mi-şi-l scotea
pe voinic îl omora
şi când scorpia zăria,
în feliĭ o spinteca
şi măre ce mi-şĭ găsia?
ce mi-şĭ înghiţise ea?
Frăţioriĭ amândoĭ
era 'n burta smeoaiciĭ;
eraŭ viĭ nevătămaţĭ
doar de sînge sîngeraţĭ...

Eĭ acasă mi-şĭ pleca
şi pe lume petrecea
petrecea
tótă vremea.

---

1) şeguia — minţia.

MARCOŞ PAŞA

Scris după soră-mea Marióra.

Frunză verde-a bobuluĭ
Supt seninu ceruluĭ
la fântâna geruluĭ
unde-ĭ muma
vîntuluĭ
și tatăl
Crivățuluĭ
cu Marcoș pașa bĕtrân
dar un voinicos păgân,
Marcoș din gură zicea:
— Haidea, Crivăț să ne batem
c'a mea óste e frumósă...
óstea mea e îmbrăcată
îmbrăcată
și 'ncălțată:
cu cisme
de capră
stérpă...
óstea mea e încălțată,
încălțată
și 'mbrăcată:
cu piele
cu cojocele,
pe d'asupra zăbunele
peste ele,
ipingele...
Dar Crivăț ce mi-ĭ zicea?

— Dacă zicĭ tu să ne batem,
Haĭ, Marcoş paşă bĕtrân...

Amândoĭ se 'npilduia
amăndoĭ se rânduia:
la luptă să mi-se ia.
Dară Crivăţ ce-mĭ făcea?
Dĕ cu sară cam ploua:
dă cu sară
plóie
caldă,
peste nópte dă zăpadă,
despre ziuă-mĭ senina
și ger mare că punea
și pe toţĭ că-ĭ amorţia
amorţia
și-ĭ îngheţa.
Marcoş cum aşa simţia
prin ostașĭ mi-se plimba
— Ce staţĭ, măĭ mișeilor
și voĭ măĭ femeilor?
Ia spargeţĭ paturili
ca s'aţîţăm focur'li
doară noĭ ne-om încălzi,
pe Crivăţ l-om birui.

Frunză verde și-o lalea
Ca p'un stăpân ce-l avea
pe Marcoş mi-l asculta
patur'li că le spărgea,

și focur'li ațița:
eĭ tot lângă foc se da,
mi-se da
de se 'ncăldia
de luptă mi-se gătia...
Dară Crivăț ce făcea?
P'atâta nu se lăsa:
Ieșia Crivăț din fântână
cu mustățili de brumă
cu barba albă de chidă
c'un toiag de ghiață
'n mână...
El, măre, cum se ivia,
după nărĭ că mi-șĭ sufla,
focurĭ în slavă 'nălța
și pe eĭ îĭ am iția,
i-amorția
și îngheța...
Marcoș, măre, ce făcea?
Nicĭ p'atât nu se lăsa.
p'în ostașĭ mi-se plimba
și din gură le striga:
— Ce stațĭ măĭ, mișeilor
și voĭ, măĭ, femeilor?
ia spargețĭ grunziĭ de ghiéță
și veniți-vĕ la viață...
Ostașiĭ mi se silia,
dar acum nu maĭ putea,
și pașa se necăjia

şi supus mi-se făcea
iar Crivăţ că mi-ĭ zicea:
— Cât oiŭ bate 'n Răsărit,
tu să staĭ pustiŭ robit
şi cu mulţiĭ tăĭ veciniĭ
tu la mine să te 'nchinĭ
că n'aĭ ştiut să trăestĭ
n'aĭ putut să mĕ ĭĕsbeştĭ...

Şi d'atuncĭ neturburat
suflă Crivăţul turbat
iară paşa stă şi azĭ
amărît şi cu necaz...
D'ar putea, ar omorî
şi 'ntr'o clipă l-ar zobi [1])
pe crivăţul urlător
ce merge omorîtor...

---

1) sdrobi.

RADU LU' ANGHEL [1]

Scris în Beleţĭ după lăutarul Ioniţă Samfir Manea.

Frunză verde-a bobilor
bobilor şi-a teilor
sus pe dealu'
Grecilor [2]
p'în dreptu'
Cândeştilor,
d'asupra
Boteştilor.
la coada
strâmptorilor,
puterea
pădurilor :
e hotacu' [3]
hoţilor,

1) Eroul acestuĭ cântec a trăit între 1830 şi 1865. In ceĭ din urmă anĭ aĭ vieţiĭ sale băgase o grózǎ ne maĭ pomenită în toţĭ bogătaşiĭ judeţelor de munte. bogătaşĭ cari nu încetaŭ a despoia pe ţĕranul român.

Fiind iubit de ţăranĭ el de multe orĭ a găsit adăpost în contra nenumĕratelor poterĭ ce căutaŭ să 'l prindă. Radu a căḑut în mâinili poteriĭ numaĭ prin trădare; a fost omorît în cătunul Cârstienĭ (com. Gorganĭ, jud. Muscel) aprópe de mânăstirea Râncăciov.—Ţĕraniĭ simpatisaŭ cu acest «haiduc» căcĭ el îĭ scăpa de multe nevoĭ şi birurĭ grele.

2) Greciĭ cătun în com. Boteştĭ, jud. Dâmboviţa. Cele-l-alte sate spuse în cântec se găs. parte in Dâmb. parte în Muşcel.

3) Hotac, culcuş.

locașu'
voinicilor
pieirea ciocoilor...
la fagu' cel maĭ rotat,
tot de arme încărcat;
la fagu' cu frunza
désă
și cu umbrulița
grósă
șed voiniceiĭ
ca 'n casă,
șed haiduciĭ
nu le pasă;
tot voinicĭ
aleșĭ
pandurĭ,
tîlharĭ
neaoșĭ
de pădurĭ;
rașĭ
la falcă,
groșĭ la ceafă
cu mustățĭ în varvarichi 1)
cum stă bine la voinicĭ
cum stă bine la haiducĭ...
...Frunză verde treĭ dovlecĭ
Radu lu' Anghel din Grecĭ
cu Soare din Hulubeștĭ,

1) Mustățĭ în varvarichĭ, marĭ și rĕsucite.

și cu Udrea din Fureștĭ,
Ioniță din Conțeștĭ
și cu Tudor din Frunzeștĭ.
când îĭ vedĭ
te îngrozeștĭ,
te cruceștĭ,
și 'ncremeneștĭ,
n'aĭ frate să maĭ trăeștĭ.
n'aĭ unde să te cârmeștĭ.
Sus în craciĭ faguluĭ,
carabina Raduluĭ,
maĭ în josu' faguluĭ,
pistólili 1) Raduluĭ;
la tulpina
faguluĭ
este flinta 2)
Sêrbuluĭ
ajutoru' Raduluĭ...

Frunză verde și-o lalea
N'avea Radu ce lucra:
deștili 3) 'n gură baga
și 'ncepea
d'a șuera,
doĭ-spre-zece mi-aduna:

1) Pistólili: pistólele. Rare orĭ se întâmplă să nu se întrebuințeze *i* în loc de *e*.

2) flinta: o pușcă maĭ mică.

3) Deștili: degetele.

tot voinicĭ
aleşĭ
pandurĭ,
tîlharĭ
neaoşĭ
de pădurĭ....
Când îĭ vedĭ,
te îngrozeştĭ,
te cruceştĭ
şi 'ncremeneştĭ,
n'aĭ frate să maĭ trăeştĭ
n'aĭ să te maĭ odihneştĭ...
...Dacă, frate, 'ĭ aduna,
să vedĭ Radu ce-mĭ lucra:
frumósă masă 'ntindea
de arme se descingea,
sus p'în crăcĭ mi-le-atârna
apoĭ tovarăşĭ chema
şi la masă mi-ĭ poftia,
plosca cu vin şi-o scotea:
d'o vadră şi cincĭ oca
şi 'ncă maĭ trecea ceva...
da pe la voinicĭ să bea;
bea
haiduciĭ,
se 'mbăta,
p'în pădurĭ
că se culca;
singur Radu rĕmânea
şi pe gândurĭ se punea

Radu-un semn i se făcea,
el bea, frate, nu prea bea,
apoĭ iute se pornia,
pe voiniceĭ căuta,
pe voiniceĭ ocolia
pînă eĭ se deștepta
și atuncĭ Radu le zicea :
— Bine, voĭ haiducilor,
și 'ncă voĭ, *femeilor*,
eŭ fiate, că v'am cinstit,
voĭ de ce m'aţĭ ocărît?
că fuseiŭ
pînă colea
și-auziĭ
o vorbă rea
c'o să vie potera....
Aţĭ băut, v'aţĭ îmbătat,
p'în pădurĭ că v'aţĭ culcat,
nu v'a fost, frate păcat?

Frunză verde viorea
Când așa
le cuvînta,
mâna 'n dăsăgeĭ băga :
câte-o rubiea [4])
le dea
drumu 'n vale le arăta...
Singur Radu rĕmânea,

---

4) rubiea : o monedă veche.

p'în pădurĭ că se plimba,
cu armura se 'ncingea
tot pe gândurĭ se punea
și 'ncepea
d'a mi-șĭ cânta:
— Frunză verde treĭ sipicĭ
Dintr'o cétă
de voinicĭ,
rĕmăseiŭ singur p'aicĭ;
dintr'o sută
de becherĭ
fără grijĭ, fără durerĭ,
rĕmăseiŭ singur stingher!...

Şi-altă fóie de lalea
Radu, măre s'amăra,
tot pe gândurì se punea,
flintulița
și-o 'ncărca,
băga:
prafu'
cu mâna,
fieru'
cu sburătura;
drumu' p'în crângurĭ îĭ da;
crăcile cleanurĭ venia.
Lua drumu' și mi-șĭ pleca,
valea 'n jos mi-șĭ apuca

la Preda-n Fureştĭ trăgea [1])
Prietenu-n casă 'l primia,
omeneşte mi-l cinstia,
pînă când Radu pleca:
peste deal, frate-mĭ trecea
şi n Negreştĭ că mi-ajungea,
la Ghiocel se opria.
Ghiocel cum mi-l vedea
pe Răducan îl primia,
un purceluş îĭ tăia,
frumuşel i-l maĭ frigea,
de merinde i-l dedea,
cu vin dulce se cinstia..

Apoĭ Radu ce-mĭ făcea?
De la Ghiocel pleca,
peste deal că mi-şĭ trecea
şi-n Râncăciov mi-şĭ sosia,
pe Căprar-Ion găsia,
el la fîn că mi-şĭ strângea.
...Radu, cum îl întîlnia
de bună vremea-ĭ dedea
şi căpraru-ĭ mulţumia...
— Bună vremea, nea Ioane.
— Mulţumescu-ţĭ căpitane,

---

1) Din causă că cântecul încă nu s'a format bine (cu tòte că a început a se pierde), sînt aci înşirate o mulţime de vorbe fără rost cari arată drumul luĭ Radu până la Cârstienĭ, unde a fost omorît.

căpitane
Răducane,
— Ştiĭ ce să-ţĭ spuiŭ, nea Ióne?
Nu-mĭ maĭ zice: căpitane;
zi-mĭ pe nume: Răducane
Căpitaniĭ
şed la tîrg
numa-n ciorap
şi-n papuc;
eŭ sînt Radu cel d'în crâng
care trăesc amărît
Nóptea
fur,
ziua
mănânc;
degeaba
mĕ ţiŭ
haiduc:
la picere
cu curele,
şi la piept
cu tapangele
şi la gât
cu iminele
de drag să te uiţĭ la ele!
La târg,
îţĭ zic:
Domnule;
în crâng

îţĭ zic:
omule.

Frunză verde şi-o lalea
Căpraru' mi-l asculta
şi Răducu mi-ĭ zicea:
— Ştiĭ ce să-ţĭ spuiŭ, nea Ióne?
Găsduieşti-mĕ desară
că nu-ţĭ cer de cheltuială
nicĭ barim o lăscăióră.
...Căpraru' se maĭ gândia
şi din gură ce-ĭ zicea?
— Căpitane
Radule,
vestite
haiducule,
bucuros te-aş găsdui,
bucuros te-aş conăci,
nicĭ-o belea nu mi-aĭ fi;
frate, mi-aĭ venit
ziua,
te-o fi vĕdut
cine-va
şi te-o spune unde-va
şi te-o găsi în casa mea...
ce folos de viéţa mea
şi de haiducia ta?!...
Dacă vedea şi vedea
că Răducu se 'ntrista,

căpraru' se maĭ gândia,
în altă asă-l ducea,
la o casă
părăsită,
părăsită
şi urîtă
viaţa Raduluĭ
sfârşită
şi zilili
amărîte,
amărîte
isprăvite!...

Lunĭ sară că se ducea,
Marţĭ la prânz se dovedia;
cine focu mi-l afla?
...Foicică usturoiŭ
Dumitrache Gungunoiŭ [1])
la Cârstienĭ mi-şĭ venia,
La Sorica mi-şĭ trăgea:
mândra Raduluĭ era.
Tot de Radu mi-şĭ vorbia
că Sorica cunoştea
unde Radu găsduia.
Dumitrache ce făcea?
Un răvăşel mi-şĭ scria

1) Dumitrache Gungunoiŭ, însărcinat de poteră cu aflarea aculcuşuluĭ luĭ Radu, s'a dus la Sorica cunoscuta maĭ de aprópe a erouluĭ —şi Sorica, în schimbul uneĭ sume de banĭ, l-a trădat.—

pe jupân Stan căuta
răvăşelu' iĭ dedea;
jupân Stan încălica
peste deal că mi-şĭ trecea,
potera o căuta;
potera-n Beleţĭ era
tot pe Radu-l căuta.
Jupân Stan cum ajungea
pe comandir căuta
răvăşelu' iĭ dedea,
comandiru mĭ-şĭ citia:
    potera
    şi-o ridica,
peste deal că mi-şĭ trecea
de Radu s'apropia,
în Călineştĭ că mânca:
nóptea an li-se părea
pînă ziuă se făcea!

Frunză verde viorea
Comandiru' ce făcea?
Diminéţa se scula,
pe ochĭ negri se spăla,
    potera
    şi-o ridica,
valea 'n sus mi-şĭ apuca,
drept la Căprar mi-şĭ trăgea
şi din gură mi-ĭ zicea:
— Dă-ne pe Radu legat

că noĭ aicĭ l'am aflat;
degeaba n'am trepătat.
De nu ni-l-iĭ da legat,
să nu-l ducem noĭ stricat[1])
să te facem vinovat.

Cu vorbili 'l ameţia,
îl bătia,
îl chinuia
el pe Radu nu-l spunea;
singur mórte-şĭ aştepta:
tot gândia
că l-o scăpa,
l-o părăsi potera...
Comandiru' ce facea
Dacă vedea şi vedea
că nimic nu deslipia,
potera o despărţia
şi-o parte mi-o trimetea
după fiu' luĭ Căprar,
după fiu-său Ioan.
...Poteraşiĭ se pornia
cu Ioan mi-se 'ntâlnia,
mâna pe el mi-şĭ punea
şi frumuşel mi-l lega,
la nuele trimetea:

---

1) Comandirul ţinea fórte mult, să dea pe Radu nevătămat în mâinile autorităţilor şi de aceea conducea afacerile pe tăcut.

nicĭ-o nuiea
nu-ĭ dedea,
el de frică le spunea
unde Radu găsduia
și-acolo mi-ĭ aducea.

Radu la masă era
și singur se chefuia:
cu butoiu' de rachiŭ
și cu purcelușu' fript
c'așa Radu mi-a trăit
pe cât timp a haiducit. .
...Potera cum o simția,
cruce la piept îșĭ făcea,
pe fereastră se uita,
multă poteră vedea.
Struțu-n[1]) mână apuca,
pe ferestrue-l băga
și la lume s'arăta,
din guriță cuvînta:
— La o parte, lume,
la o parte!
eŭ din voĭ nu maĭ fac parte.
Drumu' struțuluĭ că-ĭ da
să sgorniască potera.
Dumneḑeŭ nu-ĭ ajuta:
struțu' praf că se făcea
și-n mână-ĭ se sfărâma;

1) Struțul este un fel de pistol maĭ mare.

tocma-atuncĭ Radu vedea
că i-s'a scurtat vieaţa !
El p'în casă se plimba
şi din guriţă cânta :
— Bat-o crucea
mórtea
mea,
mórtea
mea,
pieirea
mea
c'aicĭ mĕ 'ntâlniĭ cu ea !
Am umblat
cât am umblat
dar aicĭ mi-s'a 'nfundat ;
m'o fi cărat
vr'un păcat ! [1])

Frunză verde şi-o lalea
Comandiru' ce făcea ?
In gura mare striga :
— Căpitane
Radule
vestite
haiducule,

---

1) M'o fi cărat vr'un păcat, oiŭ fi făcut vr'un păcat pentru care o să mĕ pedepsiască Dumneḑeŭ. (Radu e înfăţişat în imaginaţia poporuluĭ ca un chipeş şi veselnic voinic care nu făcea de cât fapte bune «luând de la *trântorĭ* şi dând la săraci»).

ia lapădă-ţĭ armili,
sileaf [1]) cu pistólili
să-ţĭ maĭ lungim zilili
să nu-ţĭ luăm păcatili.
Dară Radu' ce-ĭ spunea?
— Ah Domnule dumneata,
eŭ armili-oiŭ lăpăda
când capu' jos că mi-o sta
şi m'iţĭ rĕpune viéţa
d'o vedea tótă lumea...
...Comandiru' maĭ zicea:
— Dă-te Radule, legat
să nu te dăm spintecat
ca p'un mare vinovat..
...Iară Radu-ĭ rĕspundea
— Cum o să mĕ daŭ legat
unuĭ ciocoiŭ gulerat
care-l bag nóptea supat?
De frică-mĭ zice: cocóne,
maĭ de grab îmĭ dă parale.

Şi cum Radu cuvînta
mâna la brîŭ îşĭ băga,
două pistóle scotea,
drumuleţu' le dedea,
p'în poteraşĭ apuca,

---

1) sileaf: o încingătóre în care ţineaŭ pistólele şi alte trebuincióse.

peste-o vălcea
mi-şĭ săria;
nimenĭ la el nu-ndrăsnia,
uliţă că se făcea
pînă-când Radu trecea,
către pădure-apuca...

Comandiru' comanda
poteraşiĭ foc trăgea:
ceaţă pe cer se făcea!
De Radu nu se lipia.
Comandiru' se 'ntrista
şi din gură mi-şĭ zicea:
— Luaţĭ aminte, băeţĭ, bine!
iar intră hoţu-n pădure
şi 'ncă de noĭ n'o fi bine:
nu zice
că e fugit,
zice
că ne-a mituit.

Şi-altă fóie de lalea
Un călăraş ce făcea?
Ĕl maĭ prost că mi-şĭ era.
Mâna
'n pungă
mi-şĭ băga,
d'un sfănţişor mi-şĭ scotea,
dup'un ainine 1) se da

1) ainine-anine-arin.

p'o piétră mi-l aşeza
patru sferturĭ îl tăia,
la comandir se ducea,
la el voie mi-şĭ cerea
ca să dea saŭ să nu dea?
Comandiru'-l-asculta,
Comandiru' voie-ĭ da.

Călăraşu' ce făcea?
După Răducu se lua,
tot pe nume mi-l striga:
Radu spre el se 'ntorcea,
iar călăraşu-l ochia
tot p'în piept că mi-l căta
drumu' puşciĭ că-ĭ dedea
şi prin spate rĕspundea;
Radu pe spate pica
şi din guriţă zicea:
— Ia staţĭ,
băeţĭ,
nu maĭ daţĭ,
armili jos le lăsaţĭ,
să vĕ cânt un cântecel
s'ascultaţĭ cu drag la el.
Şeapte judeţe-am umblat,
eŭ pe nimenĭ n'am stricat,
numaĭ parale mi-am luat.
Voĭ, frate, aţĭ făcut păcat
că pe mine m'aţĭ stricat!...
...Frunză verde treĭ smicele

Să vie fetili mele[2])
ca să le spuiŭ din avere,
ascunsă p'în scorburele,
departe de potecele
şi de drumurile rele...
strînsă pentru zile grele.

Frunză verde viorea
Incepea Radu-a cânta
văili mi-şĭ tremura
şi din guriţă zicea:
— Frunză verde matostat
Câte case mi-am prădat,
în Gorganĭ mi-s'a 'nfundat,
câţĭ ciocoĭ
am jefuit,
în Gorganĭ
i-am isprăvit;
în satu' Gorganilor
pierduĭ grija banilor!
...Şi-o foiţă treĭ smicele
câte văĭ, câte vălcele,
cincĭ-sute de potecele
care mĕ plimbam p'în ele,
tóte sînt suror'li mele
şi-acu' staŭ pustiŭ de ele!

2) Radu a avut două fete: una e măritată în Grecĭ, alta în Valea-Popiĭ. Cea d'întâiŭ are şi un cântec de admiraţie pentru felul ieĭ de a călări prin secularele pădurĭ ale Muşcelului.

Şi-o foiţă de ghisdeiŭ
câte văĭ,
câţĭ copăceĭ
care mĕ plimbam p'în eĭ,
toţĭ sînt frăţiorĭ d'aĭ meĭ
şi-acu' staŭ pustiŭ de eĭ !
...Fóie verde salbă moale
Căpitane
Radule
Radule
vitézule
vestite
haiducule,
destul de vitéz mi-aĭ fost
dar la minte-aĭ fost cam prost !

Comandiru' ce făcea ?
Vorba 'n samă nu-ĭ băga,
la poteraşĭ comanda,
cu patu' puşciĭ-l isbia :
ca p'un câine-l omora.
O căruţă mi-aducea
şi pe Radu-l aşeza,
pe la Căprar s'abătea
frumuşel că mi-l lega
şi 'n căruţă-l aşeḑa
cu Răducu alăturea.

Spre Câmpulung îĭ pornia
toţĭ dorobanţiĭ cânta

şi comandiru-ĭ cinstia:
— Frunză verde de dudăŭ
Radule, sîngili tăŭ
a fost rânduit la răŭ
să zacă pe Râncăciov.
In Câmpulung [1]) mi-ĭ ducea
şi potretu' că-ĭ făcea
precum Radu haiducia

Frunză verde de pelin
de pelin
de rosmalin [2])
maĭ ziceţĭ, boerĭ: amin,
cântecu 'mi-a fost deplin
să vĕ fac altu' maĭ bun
că maĭ am vr'o două 'n sîn
păstrate de la bătrânĭ,
şi maĭ daţĭ cu bĕutura
să ude-Ioniţă gura.

CĂPITAN RADU

Variantă scrisă după taică-meŭ în Sgripceştĭ.

Fóie verde-a florilor
Sus pe dealu' Grecilor:

1) Radu e îngropat în Câmpulung din 1835.
2) rosmalin, s'a schimbat *r* în *l*.

puterea
pădurilor,
trecerea
voinicilor ;
la coada
Potopuluĭ,
pieirea
ciocoiuluĭ,
e ţinutu'
Raduluĭ
locaşu'
voiniculuĭ
...Frunză verde avrămésă
E un fag cu frunza désă
frunza
désă,
umbra
grósă,
stă voiniceiĭ ca 'n casă,
mi-şĭ petrec şi nu le pasă.
Sus pe craciĭ
faguluĭ
pistólili
Raduluĭ ;
la tulpina
faguluĭ,
carabina
Raduluĭ.

Frunză verde și-o lalea
Căpitan cum mi-șĭ ședea,
căpitan Radu grăia,
tot luĭ Soare că-ĭ zicea :
— D'aleĭ Soare, dumneata,
ia maĭ dă ploschița 'ncoa
să dăm la băețĭ să bea.
...Soare 'ndată se scula
mâna
pe ploscă
punea
nicĭ maĭ mare nu era :
tocmaĭ de șeapte oca
umplută cu spirt era ;
lui Răducu i-o dea...
Căpitan cum mi-o lua
da pe la băețĭ să bea :
bea,
băețiĭ,
se 'mbăta
p'în frunză mi-se culca
singur Radu rĕmânea
singur cu carabina.

Frunză verde și-un spănac
Sta 'n carabină rĕzimat
dar puțin somn l-arămia
și curând se deștepta
frumósă palmă-șĭ trăgea,
deștiŭ 'n gură mi-șĭ băga,

și-odată când șuera,
Soare din somn se trezia,
la vălcel se repezia,
pe ochișorĭ se spăla.
la căpitan mi-șĭ venia
și speriat mi-ĭ grăia:
— Frunză verde salbă móle
Ce-o fi asta căpitane?
vis urît că mi-am visat
și din somn m'am deșteptat,
credeam potera m'a luat...

Frunză verde și-o lalea
Radu, măre, mi-ĭ grăia:
— Voĭ nu-mĭ sînteţĭ voinicei
ci sînteţĭ niște femeĭ...
aţĭ bĕut,
v'aţĭ îmbătat,
și p'în frunză v'aţĭ culcat,
singurel că m'aţĭ lăsat
și nu v'aţĭ maĭ deșteptat
...Frunză verde mărgărit
Ca și voĭ am ameţit,
somnul că m'a aromit
da' degrabă m'am sculat
și din somn m'am deșteptat
și măre, m'am pedepsit:
o palmă că mi-am trăsnit...
...Apoĭ Radu ce făcea?

Incepea
d'a șuera
voiniciĭ mi-se scula,
fuga la vălcel mi-șĭ da.
și pe ochĭ mi-se spĕla
și la căpitan venia:
ca frunza
și ca iarba;
la căpitan se 'nchina
și din gură mi-șĭ grăia:
— Frunză verde salbă móle
Ce e Dómne căpitane?
Că din somn ne-aĭ deșteptat,
credeam potera ne-a luat.
....Radu, măre s'amăra,
câte-o palmă le trăgea
și din gură le zicea:
— Frunză verde avrămésă
Duci-v'ĕţĭ băeţĭ acasă
la copiĭ
și la nevastă,
la nevastă
la copiĭ
rĕmașĭ făr'de căpătîiŭ....
Duci-v'ĕţĭ băeţĭ în bine
că voĭ nu sînteţĭ de mine
tăiaţĭ nuiele 'n pădure
că voĭ nu sînteţĭ de mine....

Frunză verde micșunea
Măre, cum mi-șĭ cuvînta,
mâna'n chimiraș băga,
câte-o rilă le dedea,
drumu-'n vale le arăta...
Singur Radu rĕmânea
dar odată se gândia
și pe Soare mi-l opria
și la sfadă se punea.
....Și iar verde micșunea
N'avea naiba ce lucra:
Căpitan cum mi-șĭ ședea,
d'un pistolaș că scotea,
d'un pistolaș slobodia:
Căprar Ion mi-auzia,
Căprar Ion ce-mĭ făcea?
Doĭ boișorĭ că'njuga
lua:
barda
și securea,
la pădure mi-șĭ pleca,
pe căpitan întâlnia:
— Bună-ziua, nea-Ioane.
— Mulțumescu-țĭ, căpitane.
— Nu-mĭ maĭ zice: căpitane,
zi-mĭ pe nume: Răducane.
Frunză verde foĭ de rug
Căpitaniĭ sînt la târg,
eŭ sînt Răducu din crâng;

Frunză verde de sipicĭ
Eŭ sînt Radu cu opincĭ,
cu opincĭ
cu cataramă
să nu-l bage
lumea'n samă.
Frunză verde salbă móle
Aolică, nene-Ioane,
nu n'eĭ face demâncare
că nu maĭ putem de foame.
— Of Domnule căpitane,
căpitane
Răducane
cum o să-ţĭ fac demâncare
că e potera pe vale
caută drum, caută cale
să stingă zilili tale...
— Cum îĭ putea, nea Ioane,
să ne găteștĭ demâncare
ca plătim pân'la lĕscae.
...Frunză verde viorea
Căprar Ion ce făcea?
D'un lemnișor mi-șĭ tăia,
pînă-acasă mi-l tîra,
d'un purceluș mi-șĭ prindea
îl junghia
și mi-se pîrlia,
maţili din el scotea,
la cuptor că mi-l băga,
frumușel că mi-l frigea

de mâncare îl gătia
la Răducan se 'ntorcea
două vorbe că-ĭ spunea
și din gură mi-ĭ zicea:
— Foicică
și-o sipică
ia p'a mică
vălcelucă
sub pólili
dealului
la umbra
tufanuluĭ
pitișu' voiniculuĭ.....

Frunză verde-a mĕrului
Fetica primaruluĭ
nepoțica
dracului,
cum făcea
ea
cum dregea
pe Răducan mi-l afla
veste la primar dedea
Primaru' cum auzia
la comandir se ducea:
maĭ mare-al poterilor
tistu' dorobanților....
Tistu' potera-și pornia,
spre haiducĭ că mi-și venia,

și Soare cum mi-i simțea
pe Răducu-l părăsea
că Răducu mi-și dormia
și lui veste nicĭ că-i da
c'o să vie potera
ca să-i răpéscă viéța.....

Radu singur rămânea
și cum simțea potera
cruce la piept îșĭ făcea...
...Comandiru' mi-șĭ venia
vălcelușa 'nconjura
și pe Radu mi-l vedea
și din gură mi-ĭ striga :
— Dă-te, Radule, legat,
să nu te ducem stricat.
Iară Radu-ĭ rĕspundea :
— De ce să mĕ daŭ legat?
că nimic nu v'am stricat
eŭ tot bine-am vrut să fac,
belel'li nu m'a lăsat...
...Şi cu glónțe mi-și trăgea,
crângurili mi-șĭ vuia,
vălcelili rĕsuna,
da' nimic nu isbutia :
de Radu nu s'atingea.

Şi-altă fóie și-o lalea
Dacă vedea și vedea

un dorobanţ se găsia,
un sfanţ din pungă scotea,
în treĭ crâmpote-l făcea,
în flintă că mi-l băga
şi 'n Răducan slobodia:
drept în piept că mi-l lovia.
Radu la pământ cădea
şi din gură aşa zicea:
— Daţi-mĭ voie puţintel
să maĭ cânt un cântecel
pînă sînt cu sufleţel:
...Fóie verde mărăcine
　　Codre,
Când umblam să viŭ la tine,
duşmaniĭ cu flintili pline
şi-le-a descărcat în mine,
Tutulor le pare bine,
numaĭ mie-mĭ pare răŭ
că plec de la crângu' tăŭ,
mĕ desparţ de frati-meu...
...Frunză verde dediţeĭ
Câţĭ copacĭ, câţĭ copăceĭ,
toţĭ sînt frăţiorĭ d'aĭ meĭ
şi-acu' staŭ pustiŭ de eĭ!
Câte văĭ, câte vălcele
cincĭ-sute de potecele
mi-a rĕmas Radu de ele!..
Fóie verde şi-o lalea
Radu, măre, răsufla
Căpitan Radu muria

Tistu' măre-l așeḑa
în căruță-l ridica
la Câmpulung îl ducea:
clopotili mi-și trăgea
pe unde tistu' mergea.
La Câmpulung ajungea
și jugrav îĭ aducea
potretu' că i-l scotia.
Dacolo iar îl pornia
la Bucureștĭ mi-l ducea
ca să-l vaḑă domnia
ca să-l vaḑă și Cuzea
să se-odinéscă lumea....

Frunzulița bobului
Puișoru' codruluĭ
căpitan Radu din Grecĭ
se odihneşte pe vecĭ...
In haine de cerșitor
vine 'n urma boilor
unu' din haiduciĭ luĭ
și 'ntristat e glasu' luĭ...
Cu amar el mi-șĭ plângea
și din gură mi-și cânta:
— Frunză verde avrămeasă
Săraca dumbrava deasă
cine-o să te stăpânească
și 'n tine să haiducéscă?
Că cine te-a stăpînit
s'a dus și n'a maĭ venit,

a pus spate la pămînt
ochișorĭ la Rĕsărit.
...Frunză verde mărăcine
Bucură-te mânăstire
că frumósă flóre-țĭ vine;
nu vine să 'mbobocéscă
ci vine să putredéscă!.....

RADU LU' ANGHEL.

Variantă

Scrisă în Rucăr de d. D. I. Bâjean după Ioan Tică Nicolae, flăcău din Micloșani. Acéstă variantă nu diferă mult de cea de sus cât în privința dialectuluĭ, care a fost luat întocmaĭ cum vorbesc și cântă ómeniĭ din acele părțĭ ale Mușceluluĭ.—

Frunză verde-a florilor
Sus pe dealu' Grecilor
puterea pădurilor
ținerea voinicilor.
Fóie verde și-o-avrămeasă
este-un fag cu frunza désă:
afară-mĭ plouă și-mĭ varsă,
Stau voiniceiĭ ca 'n casă.
Sus la craciĭ faguluĭ,
pchistólili Raduluĭ;
　　la tulpchina
　　Faguluĭ,

carabghina
Raduluĭ.
Frunză verde şi-o lalea
Dară Radu ce-mĭ făcea?
Incepea d'a şuera:
toţi haiduciĭ se strîngea,
d'o ploschiţă că scotea
d'o vadră şi cincĭ oca;
plină de spchirt că era
şi da la băeţĭ să bea:
— Beţĭ, băeţĭ, şi nu prea beţĭ
c'aveţĭ cale să mergeţĭ.
...Fóie verde şi-o lalea
Băeţiĭ toţĭ că să 'mbăta
tot p'în frunză sĕ culca.
Dară Radu ce făcea?
Pe la eĭ că se ducea
şi pĕ toţĭ că mi-ĭ scula
şi din gură-aşa grăia:
— Aţĭ bĕut, v'aţĭ îmbătat
şi pĕ mine m'aţĭ uitat.
...Mâna'n pungă că băga
câte-o rilă le didea,
câte-o palmă le trăgea:
— Ducĭ-v'eţĭ, băeţĭ acasă
la copiĭ şi la nevastă;
tăiaţĭ nuele 'n pădure
că nu sînteţĭ voĭ de mine....

Fóie verde catifea
Dară Radu ce făcea ?
Dealu 'n jos că l-apuca
și din gură șuera :
Căprar Ion că venia,
bună ziua că-ĭ didea :
— Bună ziua, căpitane.
— Mulțumescu-țĭ dumitale.
Frunză verde foĭ de rug
căpchitaniĭ sânt la tîrg
numa 'n ilic și papucĭ ;
eŭ sînt Radu cu opincĭ,
cu opincĭ cu cataramă
nebăgătóre dĕ sémă.
...Fóie verde catifea
Drept la Grecĭ că mi-apuca
la popa Marin se ducea
și bănișoriĭ că-ĭ lua
și din gură-așa-ĭ ḑicea;
— Părinte, sfinția-ta,
aĭ tocat or n'aĭ tocat ;
văḑ că focu' te-a călcat,
bănișoriĭ dĕ ți-am luat.....
....D'acolea când mi-șĭ pleca
la căprar că sĕ ducea
frumósă masă 'întindea
și-mĭ bea
și-mĭ mânca
frumușel că se cinstia

Fóie verde a faguluĭ
Dar fața căpraruluĭ
fuse baba draculuĭ:
la primar că se ducea
și tot odată-ĭ spunea:
— Ducĭ-v'ețĭ la noĭ acasă
că șéde Radu la masă;
să mi-l luațĭ
să mi-l legațĭ
cuvântu'
să-mĭ ascultațĭ....
...Fóie verde catifea
și primaru' ce făcea?
La Câmpulung trimitea,
tótă garda că venia
și casa c'o ocolea
și 'ncepea
d'a-l tot striga:
— Dă-te Radule, legat
să te ducem nestricat.
....Dară Radu ce făcea?
D'o fereastră deschidea
și din gură-așa grăia:
— Cum oiŭ să mĕ dau legat
la un ciocoiŭ gulerat
dă-l bag nóptea pĕ supat?
...Ofițeriĭ comanda
focuri'li dĕ sĕ 'ncepea
Dară Radu c'auzia
și nimica nu zicea.

— Dă-te, Radule, legat
Să te ducă nestricat.
— Radu cum mi-l auzia,
cu căprar se sfătuia:
— Am umblat
cât am umblat
dar acuma mi s'a 'nfundat.
...Drept în sală că ieșia
drept la codru c'apuca.
Un dorobanţ ce făcea?
Arma la ochĭ rîdica,
tot d'odată că-l lovia
și jos că mi-l dedea
și la el că alerga,
dară el ce le zicea?
— Lăsaţî-mă puţîntel
ca să-mĭ cânt un cântecel.
...Fóie verde și-o lalea
și începea d'a cânta
dîn guriţă-așa grăia:
—Codre, când să intru 'n tine
îndreptară arma 'n mine;
mĕ loviră, vaĭ-de-mine!....
...Frunză verde mĕr mustos
Rĕmâi, codre, săntos;
la mână bună ţi-am fost.
Fóie verde de orez
Și n'aĭ știut să mĕ păstrezĭ....
Fóie verde și-o avrămésă

vaĭ! săraca dumbrava désă!
cine-o să te stăpânéscă?
că cine te-a stăpânit
a pus spate la pământ,
ochişorĭ la Răsărit...
Frunză verde mărăcine
Bucură-te mânăstire
că frumósă flóre-ţĭ vine;
şi nu-ţĭ vine să 'nfloréscă
ci vine să putrezéscă!....

Frunză verde catifea
Radu sufletu şi-l da
de vedea tótă lumea.

CÂNTECUL HAIDUCULUI OTINCEALĂ

Comunicat de d. D. I. Bĕjan din comuna Rucăr.—

Frunză verde catifea
Când fu 'n primăvară-a da
Otînceală sĕ scula
cu cin-zecĭ dĕ voiniceĭ:
tot voinicĭ
cam arnăuţĭ
carĭ sînt la bătaie iuţĭ...
...Frunză verde şi-o lalea

d'o ploschiţă că scotea,
frumuşel că mi-ĭ cinstia
d'în gură 'n aşa grăia:
— Beţĭ, băeţĭ, şi nu prea beţĭ
c'aveţĭ cale să mergeţĭ;
ş'oiŭ să mergem la moş Luţa
doar d'om câştiga ceva,
barim ca d'o saftia.
.... Frunză verde şi-o lalea
Tot d'odată că-ĭ pornia
şi treĭ zile că mergea,
curţili luĭ ajungea,
în miedul nopţiĭ era;
dar afar' ce 'ntâmpina?
Un ciobănaş că-l găsia
la băeţeĭ poruncia:
începea
ş'al chinuia.
Ciobănaşu' ce zicea?
Voĭ, băeţi cam arnăuţĭ,
sînteţĭ la bătae iuţĭ;
nu mă băteţĭ ca să mor
că v'oiŭ spune pe moş Luţa:
dórme 'n cea mică perdeluşă
învăluit 'ntr'un cojoc;
şi cojocu' e făcut:
de cincĭ-zecĭ de pchiei de lup,
mânicili nu s'ajung....
...Eĭ ciobanu' că mi-l lua

și din gură-l învĕța
ca să strige pe Luța
și începea
d'al striga :
—Deschidi-le pórta
că nu sînt ómenĭ d'ĕĭ răĭ
și sînt negustorĭ de boi,
cumpĕrătorĭ
de miorĭ

Moș Luța ce făcea ?
Din gură că striga :
—Ilincuță fata mea,
deșchide, taică, pórta
că nu sînt ómenĭ răĭ
sînt tot negustorĭ de boĭ
cumpĕrătorĭ
de miorĭ
să-țĭ ia taica gălbiorĭ....
...El gândia c'o să maĭ ia,
nu știa c'o să maĭ dea...

Frunză verde catifea
Otînceală ce făcea ?
La băețĭ le poruncia
și la bătae că-l lua :
îl bătea
îl chinuia
cu mórtea

        că-l potrivia
și dîn gură că zicea:
—Voi, băeţĭ cam arnăuţĭ
sînteţĭ la bătaie iuţĭ ;
nu mĕ bateţĭ ca să mor....
Ia cătaţĭ voi după ușă
că este-o mică găletușă
plină tot de leĭ bătuţĭ
luaţĭ numaĭ de la Turcĭ...
După ușă când căta,
găleata că mi-o găsia,
pĕ masă că mi-o turna
        și 'ncepea
        d'a numĕra
Otînceală poruncea
la bătae că-l lua,
        îl bătea,
        îl chinuia,
        cu mórtea
        că-l potrivia;
dar moș Luţă ce zicea:
—Voĭ, băeţĭ cam arnăuţĭ
sînteţĭ la bătae iuţĭ;
nu mĕ bateţĭ ca să mor....
Ia cătaţĭ voi după sobă:
că este-un mic putineiŭ
plin numaĭ de gălbineĭ....
....După sobă când căta,
putineiul îl găsia,

plin de galbenĭ că era;
pe masă că îl turna
și 'ncepea
d'a numĕra;
toțĭ la gente mĭ-șĭ băga

...Frunză verde și-o lalea
Ot-nceală ce făcea?
La un haiduc porunci,
capu' luĭ Luța-l tăia
și afară că ieșia,
într'o țapă îl punea...,

CERNEA

Scris în Sgripceștĭ după maică mea.

Frunzuliță de ghisdeiŭ
Strigă Cernea
pe vălceĭ 2)
cu gluga
plină de leĭ
numaĭ leĭ

Notă. Cântecul numește pe Otîncealǎ haiduc; din ceea-ce se spune aci resultă că el n'a jefuit pe Luța de cât pentru trebuință de banĭ, și la omorît pentru-ca să nu se afle fapta luĭ. — R. C.

2) vălceĭ, sing.—vălcel.

și gălbineĭ
și banĭ d'ĕĭ maĭ măruntеĭ
ca să dea la băețeĭ
c'adună la voiniceĭ
să mérgă la Chițu 'n Scheĭ [1])
c'are Chițu fată mare
pe Paraschiva
din vale.
cu codița
gălbeóră
pardosită
cu parale:
tot parale
gălbeóre
luate
de pe la cocóne,
tot parale
turaliĭ
luate
de pe la Sibiĭ.

Dacă vedea
și vedea
că băețiĭ nu-ĭ venia,
băețiĭ nu s'aduna,
deștili 'n gură băga
și 'ncepea
d'a șuera

1) Scheĭ e cătun în Com. Ludeștĭ, jud. Dâmbovița.

iar când bine şuera
toţĭ băeţiĭ se strângea
ca frunza
şi ca iérba.
Frunzuliţă şi-o lalea
Din flăcăiĭ ce-ĭ venia
p'eĭ maĭ chipeşĭ alegea:
câte doĭ
şi câte treĭ,
mulţime
de băeţeĭ
ca să-mĭ iésă
din vălceĭ,
să mérgă
la Chiţu 'n Scheĭ.
Bantă mare se făcea
haiduceşte se 'narma,
la Chiţu 'n Scheĭ mi-şĭ pornia
la Chiţu 'n Scheĭ că mergea
peste văĭ
peste pădurĭ,
unde nu vedĭ
arăturĭ;
p'în tufanĭ
p'în aluniş
lua drumu'
d'acurmeziş.
La Chiţu 'n Scheĭ ajungea
şi la masă mi-l găsia:
Cernea „bună-vremea" 'ĭ da:

—Bună vremea,
Chiţule,
Chiţule,
boerule.
—Mulţumescu-ţĭ căpitane
—Nu-mĭ maĭ zice:
căpitane
şi zi-mĭ pe nume:
Ioane.
Căpitaniĭ şed la tîrg
numa 'n ciorap şi 'n papuc;
căpitaniĭ umblă cârd
eŭ sînt singurel p'în crâng
Căpitaniĭ,
cu sipicĭ [1])
eŭ sînt Cernea
cu opincĭ,
la picere
cu curele
şi la piept
cu tapangele
şi la gât
cu inimele
de drag să te uiţĭ la ele.
Umblu singur pe vălcele
că n'am copiĭ şi muere,
nu mĕ 'npiedică avere.

1) sipicĭ încălţăminte pe talpă.

Frunzuliţă şi-o lalea
Când aşa mi-şĭ cuvînta,
Chiţu, măre, se schimba,
maĭ mare masă 'ntindea
pe haiducĭ că mi-ĭ poftea.
Dară Cernea ce zicea?
— D'aleĭ, frate Chiţule,
Chiţule
ciocoiule
nu-mĭ spune de demâncare
că-ţĭ fac ceva
supărare
cu măciuea
pe spinare,
şi fă-ne rost de parale,
c'am sfârşit din cheltuială
şi n'avem neam [1]) de parale.
ne-apucă
vr'o iérnă
lungă
fără négră
para 'n pungă;
ne-apucă
vr'o iérnă
grea
fără chióră
de para.

1) neam de parale nicĭ o para.

Foicică mărăcine
Or nu știĭ, Chițule, bine
când păziam porciĭ la tine?
Când îțĭ băteaĭ joc de mine?
Când îțĭ ceream
de mâncare
mĕ luaĭ
cu prăjina 'n gónă;
când îțĭ ceream
de dormit
mĕ și luaĭ la biciuit;
Când îțĭ maĭ ceream
mĕlaiŭ,
mĕ luaiŭ
cu câiniĭ 'n halaiŭ,
iar când îțĭ ceruĭ
parale
mĕ dedeșĭ
pe ușă-afară.
Pentru o purcea
cam jepată,
mi-aĭ mâncat
simbria
toată;
pentru un purceluș jepat,
nicĭ-o para
nu mi-aĭ dat,
simbrióra
mi aĭ mâncat,

degeaba
eraĭ bogat.
Eu mi-am lăsat
slugăritul,
mi-am apucat
haiducitul...
Şi-acuma viu nechemat
să te judic minunat
să-mi plăteşti tot ce mi-ai luat..
Mult o să te jelueşti
păcatu-o să ispăşeştĭ
dar să nu te credi ertat
—Băgaţĭ-l, băeţĭ supat.

Frunză verde şi-o lalea
Flăcăiĭ că mi-l lega,
Grecoteiul mi-şi ţipa
dară Cernea-l chinuia
ca să 'i spue averea.
Chiţu mare, mi-şi gemea
Chiţu, mare mi-şi grăia:
—Jur pe legea mea, Ioane,
Jur pe lege, căpitane
şi pe pâine şi de sare
că nu am două parale.
—Ia mai taci, liftă spurcată
aşa eraĭ veninată
şi când la tine slujiam:
munciai,
pe bietul creştin,

pe tinĕr și pe bătrên
să-i scoțĭ baniĭ din chimir
și tot jurai
și mințiai
că nici o para nu aĭ..
Cernea iar îl chinuia
și-atuncĭ ce mi-se înâmpla?
Măre mi se deșetepta
nevestica
Greculuĭ,
sóța cațaonuluĭ
la Cernea că mi-și venia
și din gură mi-i ḑicea:
—Lasă-l Dómne căpitane
și cată în lad'a mare:
acolo sînt gălbeneĭ
și bani d'eĭ maĭ mărunțeĭ
....Cernea'n ladă căuta
și mulțĭ banĭ că mi-și găsea.
Atunci la băețĭ ḑicea:
—Cât e țara Rumânéscă
nu trebue să trăiască
astă liftă mincinósă
mincinósă,
veninósă
Afar' să-l dațĭ
să-l spânzurațĭ,
să-l legene mereŭ vîntul
pînă l-o 'nghiți pămîntul.

Frunză verde și-o lalea
Când afară-îl spânzura
Chițu mi-se văita,
și fata se deștepta
Paraschiv'afară ieșia
și pe slugi le deștepta
ca frunza
și ca iérba.
Atunci Cernea mi-și pleca
către pădure-apuca
și la băeți poruncia
să dea drumu la pistóle
să sperie lumea din vale
....Apoĭ în codru intra
și mereu mi-și haiducea.

COSTEA

Scris după tînĕrul N. Dumitrescu din Poenărei. Acest cântec este o variantă a celor coprinse în colecțiunile V. Alexandri și d. G. Dem. Teodorescu sub titlul *Dolca* întruna. *Gélip Costea* într'alta.

Frunză verde de ghisdeiŭ
Pe cânpia Tanghineĭ 1)
și p'a Tanghinuțiĭ,
porni Costea oili

1) Tanghineĭ, Tighineĭ

de umplu hobăili ;
porni ş imiórili
de umplu hotarili,
și mi-s multe măruntele
cât îs vara ghiorele ;
și maĭ porni meluşeĭ
cât îs vara brebeneĭ.

Azi e Lunĭ, mâine mi-e Marţĭ,
plécă Costea la Galaţĭ
cu catâriĭ împovĕraţĭ
să-ĭ aducă 'nsămăraţĭ :
cu sare
móle
la mióre
și tărîţe
la oiţe,
bolovanĭ
pe la cârlanĭ
și opincĭ
pe la ciobanĭ...
Costea la Galaţĭ pleca
Costea la Galaţĭ sosia
și tóte le cumpăra,
dar... un semn i-se făcea...
El, măre, mi se 'ntrista,
tótă nóptea
nu dormia
și la stână se ducea
și la stână să 'ntorcea

și la stână
când sosia,
oile 'n strungă băga,
oile că le mulgea...
Dar luĭ, măre, nu-ĭ ieșia:
nicĭ laptili la mulsóre,
nicĭ cașu' la 'nchegătóre,
nicĭ urda la storcătóre...

Costea că mi-s'amăra,
ciobaniĭ că mi-șĭ striga,
și din gură le ḑicea:
— Bine voi, ciobanilor,
și voĭ, păzitorilor,
voĭ, măre, ce mi-ațĭ păzit,
oițe de mi-ațĭ pierdut?
or că furiĭ
le-a furat,
or-că Fulga
le-a cărat...
El pe Dolfa mi-o striga
și pe Dolfa mi-o vedea:
într'un colțișor de stână
văluıtă
'n niște lână...
De treĭ orĭ cu lancea-ĭ da,
din gură mi-o judeca:
— Bine, Dolfo, Dolfo, tu,
tu, măre, ce mi-aĭ păzit?

c'aĭ slujit
pe moşi-meŭ
şi-aĭ slujit
pe taică-meŭ
şi-acum slujişĭ şi la mine ;
pe eĭ
i-aĭ îmbogăţit,
pe mine
m'aĭ sărăcit.
Haidea, Dolfo, să apuci
şi la hoţĭ tu să mĕ duci...
....Cu lancea iar îĭ mai da
în lungu' burdufuluĭ,
unde-ĭ pasă trupuluĭ.
Dolfa gemênd se scula
hoţiĭ că mi-i căuta,
Costea după ea se lua,
pînă 'n munţiĭ Golgada [1])
Acolo când mi-şi sosia
şi Costea s'apropiea,
Dolfa urechea ciulia
p'între furĭ că se plimba,
dară eĭ ce mi-şi făcea?
Uniĭ
la frigări
frigea,
alţiĭ

---

1) N'am putut afla căror munţĭ s'ar fi dând acéstă numire.

la cazan
fierbea
alţiĭ la mălıgĭ făcea.
Dolfa
pe Fulga
vedea
şi Costea s'apropia
şi către Dolfa zicea:
—Ţine bine Dolfa mea,
că Fulga de ţi-o scăpa,
tu de mine n'îĭ scăpa...
Dolfa mi-se repezia
gura pe Fulga punea,
şi din gură-l judeca:
—Fulgo, Fulgo, fulg bĕtrân,
bată-te crucea de fur
măre, de ce n'aĭ venit
ca să-ţi dau eŭ de prânzit?
că eu măre, ţi-aş fi dat:
o mióră
de frigare,
şi-un berbece
de căldare
lapte
de la o mulsóre
caşu' de la 'nehegătóre.....
Şi măre ţi-aş fi maĭ dat;
lapte acru din burduf
ca să rĕmăĭ mulţumit.
Tu ca un hoţ învechit

oiţili că le-ai rupt,
a treia parte mi-aĭ luat:
frumuseţea
oilor,
puterea
berbecilor,
fala
negustorilor...
Maĭ aveam o miorea
nu era
'nturmă
ca ea;
maĭ aveam
un berbecel
nu era
'n turmă
ca el:
la cap cu patru cornițe
și la córne câte o piatră
câte și patru nestimate
de lumina lumea tótă...
și p'ala mi-l-aţĭ mâncat
și tot nu v'aţi îngrășat..

Măre cum mi-l judeca
în bucățĭ că mi-l tăia
și pe hoţĭ mi-i fulgăria
iar oile mi-și strângea
și la stână mi-și venia.

TOMA DAMOLSCHI.

Scris după N. Dumitrescu din Poenărei....

Frunză verde-alunului
La puterea câmpuluĭ,
la puţu' porumbuluĭ,
unde-i pasă murguluĭ,
şi-i-e drag voiniculuĭ;
la tulpina cu cincĭ ulmĭ
    cu cincĭ ulmi
    dintr'o tulpină
    ca cincĭ fraţĭ
    de la o mumă,
frumósă masă e 'ntinsă
şi cu bucate coprinsă...
Dar la masă cine şéde?
Şéde Manea-al câmpur'lor,
stăpînu' moşiilor...
    frumos
    bea
    frumos
    mânca;
o ploschiţă mititea
d'o vadră şi cincĭ oca
şi n'avea cuĭ închina:
— Aş fi 'nchinat murguluĭ:
murgu' mi-este vită mută,
    vită
    mută
    şi tăcută;

gură n'are să rĕspundă,
urechĭ are, dar n'ascultă ;
aş închina armelor :
armili sînt fére
reci
băgate p'în lemne
secĭ.....
Dacă vedea şi vedea
că n'avea cui închina
armilor că-mi închina :
vînt de vară că bătea,
ulmi de vînt că se pleca...
Manea mi-se mulţumea,
ochiĭ pe câmp şi-arunca :
— Vine şĭ frati-meu Toma
vine şi Toma Damolschĭ 1)
Toma dîn ţara de jos :
drăgălaşu'
fetilor,
iubitu'
nevestilor.—
Iată Toma mi-şĭ sosia
şi »bună ziua« că-i da :
— Bună ziua, frate Manea.
— Mulţumescu-ţĭ frate, Toma,
ţine, frate, vin de bea,
vin din mânuşiţa mea

1) Acest cântec pare a fi o variantă a luĭ: «Toma Alimoş» însă faptele sînt întâmplate invers.

că nu ştiu ce s-o 'ntâmpla :
or îĭ bea,
or n-îĭ maĭ bea
vin din mânuşiţa mea.
...Până vinu' că-ĭ dedea
Toma, măre, ce făcea ?
Paloş din técă scotea
la Manea 'npiept îl băga,
apoĭ Toma ce făcea ?
Tot pe cal încălica
şi peste câmpurĭ fugea.....

Manea, măre, leşina
apoĭ că se deştepta,
maţili şi-le-aduna :
cam cu paie
cu gunóie,
în burtă şi-le băga
c'un brîu lat se încingea,
şi pe cal încălica,
sfînta cruce mi-şĭ făcea,
mâna 'n buzunar băga
un cuţitaş mi-şĭ scotea :
mititel
şi frumuşel,
cu prăsele de argint
cum n'am vĕzut
de când sînt...
El din gură-aşa grăia :

— Murgule,
murguţule,
puterea din tinereţe
să ţi-o văd la bătrâneţe:
aruncă-te ogăreşte
şi la mersură lupeşte
şi te lasă drumuluĭ
ca o flóre-a vîntuluĭ
şi pe Toma să-l ajungĭ...
....Calu' mi-se repeḍia,
ogăreşte
că săria,
epureşte
mi-şĭ fugea
şi pe Toma-l ajungea:
— Bună-ziua, frate Tomo,
nu mă tăiaşĭ
cum se taie,
şi mĕ tăiaşĭ
muereşte;
să te taiŭ eŭ
voiniceşte...
Paloş din técă scotea
de oblânc că mi-l trântia
că măre, nu se-ndura
să-şĭ spurce cel cuţitaş...
Paloş din teacă scotea
şi odată-l aducea,
capu' şi-o mână-ĭ tăia

și oblâncu' de la șea...
Cădea doborît Toma!

Apoĭ Manea se'ntorcea
către Murguleț grăia:
— Tu, murgule, să mĕ ducĭ
la tulpina cu cincĭ ulmĭ
și cu picioru' să-mĭ bațĭ,
mare grópă tu să-mĭ facĭ
și acolo să mĕ bagĭ...
Vînt de vară
C'o sufla,
vînt de tómnă
c'o cădea,
frunza de ulm c'o cădea,
și pe mine m'o 'nveli,
pe mine s'o risipi.

MILEA

Scris în Scripceștĭ după soră-mea Mariόra

Frunză verde de aglicĭ
Strigă Milea pe colnicĭ,
pe colnicĭ și pe vălcele
îșĭ vaită zile grele
și pĕcate multicele:
— D'aleĭ Mile,
maică, Mile,

de ce eşti înecăjit?
or porciĭ
mi-i-aĭ perdut,
or opincuţe
mi-aĭ rupt,
or merinde
mi-aĭ sfârşit?

— D'aleĭ maică,
maica mea,
nicĭ porciĭ
nu i-am pierdut,
nicĭ opincuţe
n'am rupt,
nicĭ merinde
n'am sfârşit;
dar eŭ, maică, m'am culcat
supt un pěr
mare, rotat:
şérpe 'n sîn
că mi-a intrat
şi se 'ntinde
mě cuprinde,
se lungeşte
mě sfârşeşte,
inimióra
mi-o topeşte!
D'aleĭ, maică,
maica mea,

'nfăşură mâna
'n basma,
bagă tu mâna
de-l ia
că se întinde,
mě coprinde,
se lungeşte,
mě sfârşeşte,
inimióra
mi-o topeşte !

— D'aleĭ Mile,
maică, Mile,
de cât să fiŭ
făr' de mênă,
maĭ bine eŭ
fără tine
că maĭ am feciorĭ ca tine.

— D'aleĭ taică,
taic' al meŭ,
'nfăşură mêna
'n basma,
bagă tu mâna
de-l ia ;
că se 'ntinde,
mě coprinde,
se lungeşte,
mě sfârşeşte,

inimióra
mi-o topeşte!
— D'aleĭ, Mile,
taică, Mile,
de cât să fiŭ
făr' de mână
maĭ bine eŭ
fără tine,
că maĭ am feciorĭ
ca tine...
— Daleĭ, surióra
mea,
nu cred c'aĭ fi
ca maica,
'nfăşură mâna
'n basma
bagă tu mâna
de-l ia;
că se 'ntinde,
mĕ coprinde,
se lungeşte,
mĕ sfârşeşte,
inimióra
mi-o topeşte!
— D'aleĭ dragă
frate-al meŭ,
fă cum o da
Dumnezeŭ!
De cât să fiiŭ
fără mână,

maĭ bine cŭ
fără tine
că maĭ am eŭ
frațĭ
ca tine
— D'aleĭ voĭ
toțĭ frațĭ-aĭ meĭ,
frațĭ aĭ-meĭ,
frațĭ-aĭ meĭ
toțĭ voiniceĭ,
unul din voĭ
vĕ 'ncercațĭ,
mâna'n basma
'nfășurațĭ
și băgațĭ mâna
de-l luațĭ
și din sîn
mi-l aruncațĭ
că se 'ntinde,
mĕ coprinde,
se lungește,
mĕ sfârșește,
inimióra
mi-o topește!
— D'aleĭ Mile,
dragă frate,
mult ĕĭ fi avênd
dreptate,
dar de cât noĭ,
făr' de mână,

maĭ bine noĭ
fără tine
că mulţĭ maĭ sîntem
ca tine....
— D'aleĭ tu
drăguţa mea,
mândra mea,
iubita mea,
eŭ, măre, că m'am culcat
supt un pĕr
mare, rotat,
șérpe 'n sin
că mi-a intrat
și se 'ntinde,
mĕ coprinde,
se lungește,
mĕ sfârșește,
inimióra
mi-o topește!
D'aleĭ tu,
iubita mea,
mândra mea,
drăguţa mea
'nfășură mâna
'n basma,
bagă tu mâna
de-l ia
că se 'ntinde.
mĕ coprinde,

se lungeşte,
mĕ sfârşeşte.
inimióra
mi-o topeşte!

Frunză verde şi-o lalea
Draga Mileĭ ce făcea?
nicĭ mâna
nu 'nfăşura,
în sîn la Milea-o băgu;
Când acolo ce găsia?
Plină de polĭ o scotea.
Atuncĭ Milea că-ĭ spunea:
— D'aleĭ tu,
drăguţa mea,
mândra mea,
iubita mea,
eŭ drăguţ-o am încercat:
cine gând bun mi-a purtat
părinţiĭ or drăguţa?
să le daŭ eŭ comóra
comóra ce am găsit
care tu-o-aĭ nemerit?
Milă singură-aĭ avut,
singură m'aĭ cunoscut:
ia baniĭ să te 'mbogăţeştĭ,
cŭ eĭ să te 'mpodobeştĭ...

GHIȚĂ CĂTĂNUȚĂ

Scris după veselnicul flăcău Dumitru Ioan Rădoi din Furești...

Frunză verde pelinița
Pe cel deal, pe cea culmiță
plimbă-mi-se, măre, plimbă
Sava Ghiță
Cătănuță
și cu-a luĭ d'albă
mândruță,
cu doisprece călușeĭ
vinețĭ, rótă, porumbieĭ
cu mândruța
p'între eĭ
cu poala
plină de leĭ
și tot leĭ
cam gălbeneĭ
de drag să te uițĭ la eĭ!

Foicică viorea
D'aleĭ Ghiță ce zicea?
— Mândră, mândrulița, mea
când pĕ tine te-am luat,
înainte nu te-am dat,
sama 'n spate nu ți-am luat,
un cântec nu mi-aĭ cântat
... Dar mândruța ce zicea?
Din guriță cum grăia?

— D'aleĭ Ghiță
Cătănuță,
eŭ, Ghiță
când oiŭ cânta,
copaciĭ
marĭ
s'or sdruncina,
văĭ
adâncĭ
s'or turbura,
munțĭ
cu bradĭ
s'or legăna
livedĭ
verdĭ
s'or rĕsuna,
fântânĭ
recĭ
s'or astupa ;
pe mine m'o auzi,
pe mine m'o dovedi :
Baș Marghiolu'
Lotrului,
păunașu'
codruluĭ ;
el măre, m'o auzi
și la mine c'o veni,
și pe tine
te-o tăia,

şi pe mine
că m'o lua;
ce folcs
de viéţa
mea
şi de haiducia
ta.....

Foicică şi-o lalea
Ghiţă, măre, nu tăcea
şi pe mândra n'o lăsa
până mândra nu-ĭ cânta.
'Ncepea mândra
d'a cânta
copacĭ
marĭ
se sdruncina,
văi
adâncĭ
se turbura,
munţĭ
cu bradi
se legăna,
livedi
verdi
se rĕsuna,
fântânĭ
reci
se astupa,

și pe mândra
auzia
și la mândra
mi-și venia
Baș-Marghiolu'
Lotruluĭ,
păunașu'
codruluĭ.
El la Ghiță
mi-și venia,
din guriță
mi-i zicea:
— Măĭ tu Ghiță.
Cătănuță,
Ce-aĭ cătat la mândra
mea?
Am păzit vite cu ea
din mica copilărea.
Hai! la pușci
să ne 'mpușcăm,
la săbiĭ
să ne tăiăm?
— Lasă-mi sabia
drăcéscă,
pușculița
diavoléscă;
hai la luptă
haiducéscă:
luptă
dréptă

și 'nţeléptă
de la Dnmneḑeŭ lasată.

Eĭ la luptă
mi-se lua,
la luptă
mi-se lupta
zi de vară,
până 'n sară
fără pic
de năduşélă.
Iară Ghiţă ce făcea?
Luĭ Ghiţă ce-i se 'ntâmpla?
Brâneţu' şi-l desfăcea
şi din guriţă zicea:
— Sumete-mi, mândră brîneţu'
că mĕ supune mândreţu'
...Dar mândruţa 'n loc mi-şi sta
din guriţă mi-şi zicea:
— Car' pe car' v'eţi birui,
tot un bărbăţel m'iţi fi.

Ghiţă cum mi-şi auzia,
tot maĭ rĕŭ se necăjea.
odată se maĭ muncea,
pe duşman îl repezia;
al doilea se muncea,
pînă 'n brâŭ îl îngropa;
al treilea-l repeḑia,
cu brasde l-amestica,

iataganu' maĭ scotea
și capu îĭ reteza.

Ghiță singur rĕmânea,
cu mândruța mi-șĭ vorbea:
—D'aleĭ, mândră, mândra mea
mândră soțióra mea,
astă-vară mi-am cosit,
șapte clăĭ fîn am făcut
și șase mi-aŭ tóte vîrf,
numaĭ una n'are vîrf;
și-am pus gănd la Dumnedeŭ
și cu gănduleţul meŭ:
să-ĭ fac vârf cu capu' tăŭ
Din gură
mi-o judeca
din paloș
mi-o ciopățea,
țîțili
i-le tăia,
țîțili,
cosițili;
în glughiță le băga,
îmi lua drumu' de pleca:
pe la naș
peste oraș,
pe la socri
peste codri.

Foicică şi-o lalea
la socri când mi-ajungea,
sócră-sa mi-l întreba:
— D'leĭ Ghiţă
Cătănuţă,
unde 'ţi-este cea mândruţă?
or că lupiĭ
ţi-a mâncat-o,
or că furiĭ
ţi-a furat-o,
or tu, hoţule,
aĭ tăiat-o....

Ghiţă când mi-şi auzia,
ţîţili le arunca
tot maĭ rĕŭ se 'necăja,
afară că mi-şi ieşia
şi pe socri-i încuia,
foc din nouă părţĭ le da:
— Ardeţĭ socri
să plesnițĭ
şi plesniţĭ,
să putrediţĭ
că mie
nu-mĭ trebuiţĭ!...

OLEA

Scris după soră-mea Marióra

Frunza verde salbă móle,
Maĭ la vale,
maĭ la vale
s'aude d'o céartă mare.
De certat cin'se certa?
Stăncuţa
cu Ioana,
pe Olea
care să-l ia?

Frunzuliţă şi-o lalea
Dar Stăncuţa ce zicea?
Sîc, sîc, sîc, Ioană, fa!
Nu te ia
Olea
pe tine,
ci mĕ ia
Olea
pe mine,
că-mĭ dă taica, mie:
vie
şi moşie,—
vie
cu araciĭ
noĭ

și cu strugurașiĭ
moĭ;
vie
cu araciĭ
obli
și cu strugurașiĭ
negri;
și-mĭ dă taica mie:
un plug
cu opt boĭ
și-o turmă de oĭ.
Dar Ioana ce zicea?
— Sîc, sîc, sîc, Stăncuță, fa!
Nu te ia
Olea
pe tine,
ci mĕ ia
Olea
pe mine:
sînt înaltă
și frumósă,
sprînceóra
négră
trasă;
sprînceóra
mea
taie turma
ta,
ochișorul
meŭ

taie plugul
tăŭ
și cosița
mea
taie via
ta!

Frunzuliță și-o lalea
Dară Olea ce făcea?
Pe Ioana mi-șĭ-o lua,
cu ea nuntă mi-șĭ făcea,
pe la toțĭ se'mprumuta
și ce de pe unde lua
înapoĭ el nu maĭ da.
El, măre, se tot gândia:
ce ar maĭ putea
lucra,
d'ar putea
vinde ceva
să'ntórcă datoria:
— Să vînd pe măicuța
mea,
e bĕtrână săraca,
și mi-este c'o fi păcat
că, măre, m'a legănat
tot ea m'a și creștinat;
să vînd pe tăicuțul
meŭ;
este păcat tare, răŭ

și apoĭ mi-este bătrânel
și nu mi-aŭ nimic pe el;
o să vînḑ pe mândra
mea
c'o să iaŭ banĭ mulţĭ pe ea
să-mĭ plătesc datoria.

Olea pe plâns se punea,
acasă mi-se ducea,
pe mândruţa
mi-și-o lua
și cu ea
la târg pleca,
de vînḑare c'o făcea
şi-un Turc că mi-se găsia:
— Ce-mĭ cerĭ, Oleo, pe mândra
dacă te desparţĭ de ea?

Cincĭ sute de polĭ cerea
şi pe mândra
o vindea;
la o refenea
trăgea:
adălmaşu' că 'ncepea,
vin p'în pahare punea,
Turcul mândruţiĭ dedea
dar Ioana nu primia
și din guriţă zicea:

— Noĭ din masă
să nu luăm,
nicĭ din pahare
să bem
ci întâiŭ să ne 'ntrebăm :
care de unde sîntem ?
Pe urmă să petrecem
şi pe urmă să ne luăm.

Dacă aşa mi-auzia,
Turcu' mândriĭ cuvînta :
— Eŭ sînt fecioru' popiĭ
Opriĭ
din ţara Moldoviĭ ;
eŭ de mic m'am rătăcit,
la un turc mi-am slugărit
pînă mare m'am făcut...
Stăpânu' că mi-a murit
eŭ măre l'am moştenit;
lăsat-am portu' bătrân
şi luat-am port de păgân...

Ioana când l-auzia,
ea măre se minuna
şi din gură mi-şĭ zicea;
— Şi eŭ sînt fata
popiĭ
Opriĭ
din ţara
Moldoviĭ.

Când amândoĭ cuvînta
un plâns tare-ĭ podidia
că eĭ frăţiorĭ mi-era.
După ce se liniştea,
Turcu' mare, ce făcea?
după Olea
mi-se lua,
şi din gură mi-ĭ zicea:
— Ia-ţĭ, Oleo, pe mândra ta
şi du-te acasă cu ea
că e surióra mea!
Cu baniĭ ce vi-i-am dat.
pe soru-me'am înzestrat.

ONEA.

Variantă necomplectă comunicată din Rucăr, în 1894, de d. D. I. Băjean.

Frunză salbă moale
La vale
la vale
la măgura
'naltă,
la crucea
de pchiatră
cértă-mi-sĕ cértă:
două
surăţele
amândouă
rele;

Stanca
Mocanca
și Maria
Moldovénca.

Frunză verde și-o lalea
Dar pe cine se certa?
Pe Onea bogatul
bogat
ca 'mpăratul.
Dară Stanca ce zicea :
— Sîc, sîc, sîc, surată, fa,
că nu te ia pĕ tine
și mĕ ia pĕ mine
că-mĭ dă taica mie :
morĭ pe supt pămînt
de macină argint ;
și-mĭ dă taica mie :
móră pe vălcel
de macină aurel...

Frunză verde catifea
Dar Maria ce grăia?
— Sîc, sîc, sîc, surată, fa
că nu te ia pĕ tine
și mĕ ia pĕ mine,
că-mĭ dă taica mie
și-mĭ dă deal d'o vie

cu araci
obli
cu strugurii̯
negri:
şi-mi̯ dă taica mie:
în grădină
d'o fântână,
d'o fântână
cu apă lină,
lină
lină
şi sălcie
cum îmi̯ place mie.

STANCIU BRATU.

Comunicat din Lereşti̯ de d. G. Constantinescu, normalist

Frunzuliţa bobului̯,
Sus pe plaiŭ munteluĭ,
pe sub fóea
faguluĭ,
sub cetina
braduluĭ,
la cerdacu'
Stanciuluĭ,
locaşu'
voiniculuĭ:

șéde Stanciu Bratuluĭ
și cu soru-sa Uța
și are-o ploscă mititea
d'o vadră și cincĭ oca.
Frunză verde și-o lalea
cum ședea
și chefuia,
soru-sa Uța-ĭ grăia:
— Ia maĭ bea Stanciule, bea
ia maĭ bea și iar maĭ bea
că e potera colea
vrea să-țĭ rĕpue viéța
să vadă tótă lumea...
— Las-să vie potera
să-șĭ caute pieireă
că nu-s muere cu concĭ
numaĭ la rĕsboiŭ să pociŭ;
și sînt voinic comănac
verde ca fóea de fag,
știŭ poterii ce să-ĭ fac...
...Blestemu-vĕ poterașĭ,
năvălițĭ l-al meŭ sălaș
vĕ rĕmân copiĭ săracĭ
și neveste văduvióre
să plângă pe drumu' mare...
Cine pe voĭ v'a mânat
chiar capu' vi-l-a mâncat...
...Bleslemu-vĕ poterașĭ
vĕ rĕmân copiĭ săracĭ.
Când oiŭ porni pe durda,

pe durda
pe nebuna:
bag glónţili cu mâna
şi iérba
cu chivăra...
Cine pe voĭ v'a mânat
măre, şi-a făcut păcat;
eapu' dă vi-l-a mâncat!...

BARBU

Scrisă în Sgripceşti după maica mea —

Fóie verde-a bobuluĭ
Fata popiĭ Raduluĭ
ibomnica Barbuluĭ.

Frunză verde şi-o lalea
Barbu, măre, ce făcea?
Nicĭ mă-si nu maĭ spunea,
zeghea pe umerĭ punea,
într'alt sat că se ducea
la şedătóre intra,
lîngă Stăncuţa şedea;
fetili cum îl vedea
din guriţă-l întreba:
— Frunză verde usturoiŭ,
Ce caţĭ Barbule la noĭ?
Or nu sînt fete la voĭ?

Tot pe mă-sa mi-o striga :
— Descue, maică, ușa.
— Ba, ba, ba
Barbule, ba :
maica te ținea
la cósă
și tu cu Stanca
pe cóstă.
— Descue, maică, ușa
și nu mĕ maĭ judica
că rĕŭ mĕ dóre țasta.
Ba, ba, ba :
Barbule, ba :
maica te ținea
la muncă
tu cu Stăncuța
pe luncă,
maica te ținea
la plug
tu cu Stăncuța
p'în crîng...
Fóie verde și-o lalea
Dacă vedea și vedea,
Barbu nimic nu zicea
și-afară mi se culca.

Fóie verde matostat
Supt un pĕr mare, rotat
șéde Barbu nemișcat
și pe spate rĕsturnat :

— Ba sînt fete și neveste
ca Stăncuța mea nu este;
sînt fete și maĭ așa
și maĭ de tótă mâna,
tot nu sînt ca Stanca mea.

Frunzuliță și-o lalea
Șezătórea se sfârșia,
fetili se despărția
Barbu acasă că-mĭ pleca;
Dar dușmaniĭ ce-mĭ făcea?
După Bărbucu se lua;
tot p'în umbra
garduluĭ
dete una
Barbuluĭ
pe cărarea
capuluĭ
unde-ĭ pasă Barbuluĭ,
Fecioru' luĭ Baibarach 1)
puse mâna pe masdrach 2)
și plesni pe Barbu 'n cap
ca p'un mare vinovat!

Barbu acasă că-mĭ pleca,
plin de sânge el plângea.
p'în la ușe mi-ajungea.

1) Baibarach era dușman luĭ Barbu.
2) Masdracul e oghiógă țintuită cu cuie de fier.

cu căciula
négră 'n cap,
cu cămaşa
de bumbac,
cu guleru'
porumbac;
cu chipu'
ca de cazac.
cu ismene
de fuior
pe la póle
pestricior,
cu chipu'
ca de bujor!

Frunză verde de mĕr dulce
Cântă cucu' sus pe cruce,
pe Barbu la grópă-l duce:
fruuză verde de sulfină,
cântă cucu' pe fântână,
pe Barbu trage ţărînă!
de jelit cine-l jelia?
Mă-sa
şi cu soru-sa
maĭ cu foc ibomnica;
şi din gură cum zicea?
— Barbule
Bărbucule,
sĕmăna-ţi-am numili
p'în tóte grădinili,

să răsaie florili
și cu ghîcitorili...
Să s'adune :
fetili,
fetili
nevestili
maĭ cu foc copilili
să nu-ţĭ uite numili!...

PRICA RADULUI [1])

Comunicat din Fureștĭ de D-ra Maria Popescu.

Frunză verde salbă móle
Pe-o muchióră de vale
ce fată-mĭ trece călare,
trece mereŭ pe cărare
ca a primăveriĭ flóre?

Fóie verde-a bobuluĭ
Este Prica Raduluĭ:
cu salbă
de icușarĭ,
luată
de la boerĭ marĭ,
cu salba
de gălbenașĭ

---

1) una din fetele luĭ Radu Anghel.

de la un cârciumăraş
din oraş
din Călăraşĭ;
cu salbă
de banĭ nemţeştĭ
din oraş din Bucureştĭ;
cu papucĭ,
cu catifele
şi d'asupra lor
cu stele
numaĭ firurĭ
şi mărgele
E 'mbrăcată
haiduceşte
şi mi-şĭ sbóră
păsăreşte!
Nicĭ nu samănă
a om
par'că e un puiŭ de şoim!
Armăsaru-ĭ e-'mbrăcat
ca un haiduc înarmat
cu frâuleţu'
aurit,
cu căpăstru
de argint,
cu cioltaru'
poleit
p'ăcum nicĭ n'am maĭ vĕzut!....

Fragment dintr'un cântec care nu se maĭ găseşte în întregime.

DOUĂ SURĂŢELE

Comunicată din Negreştĭ de soră-mea Marióra

Frunză verde treĭ smicele
Colea 'n vale 'n richiţele
îmĭ sînt două focşorele;
lângă două
focşorele
îmĭ şed două
surăţele:
una
rîde
şi-alta
plânge!
A de rîde,
foc s'aprinde;
a de plânge,
foc se stinge!

Frunză verde florĭ de fragă
una p'alta tot se 'ntrébă:
— De ce plângĭ tu,
fa surată?
— Cum să nu plâng
fa, surată?
N'am nicĭ mumă,
n'am nicĭ tată,
n'am nicĭ fraţĭ,
n'am nicĭ surorĭ,

n'am nicĭ milă,
n'am nicĭ dor ;
nu mi-a venit peţitor!...
— Dar tu de ce rîḑĭ,
surată ?
— Cum să nu rîd,
fa surată ?
Am şi mumă,
am şi tată,
am şi fraţĭ,
am şi surorĭ,
am şi milă,
am şi dor,
mi-a venit
şi peţirorĭ...
....Fiĭ veselă, fa, surată
că maica Precista-ĭ dréptă
o să-ţĭ dea
mărc şi ţie
să-ţĭ dea
zi de veselie
şi viéţă
cu bucurie!....

ROMAN

(Legendă)

Scris în Poenărei după N. Dumitrescu.

Frunză verde măturică
la cea mică
măgurică
unde-s treĭ sulițe 'nfipte
sulițĭ ce-mĭ par tóte-aprinse,
frumósă masă e 'ntinsă
și de voiniceĭ coprinsă.
Dar la masă cine-mĭ șéde?
Șéde:
Din
și Costandin
și cu copilu-Roman
omorîtor de dușmanĭ,
cu treĭ fete de 'mpĕrat
răpite din Țeligrad...
Nu sînt luate
cu voia
sînt luate
cu sabia
de la Turcĭ
cu caĭ murgĭ...

Cum mi-șĭ sta
și mi-șĭ mânca,
de la masă se scula
și din gură mi-șĭ grăia,

Grăia Din
și Costandin
către copilu' Roman;
— Măĭ tu, copile Roman.
omorîtor de dușmanĭ,
pe movilă să te urcĭ,
trebile să le descurcĭ,
ochean 1) la ochĭ tu să-mĭ puĭ
și prea bine să te uițĭ
ce se vede 'n depărtare?
o fi ceva de pierzare;
d'o fi céță
de la norĭ
să vedĭ că se 'nalță
la cer;
d'o fi pulbere din vînt,
se lasă jos pe pămînt...
iar d'o maĭ fi alt-ceva
să ne spuĭ tot ce-ĭ vedea
să ne gătim sabia...

Roman, măre se ducea,
ce vedea,
se speria,
îndărăt la eĭ venia
și așa mi-le spunea:

1) *Ocheanul* în imaginația poporuluĭ—are un mare rol. In poveștĭ maĭ cu sémă, vedem pe smeĭ întrebuințând ocheanul cu care vedeaŭ „peste nouă țărĭ și peste nouă mărĭ".

— Dine
Dine
neică Dine,
și tu neică Costandine,
nu e ceață de la norĭ
ca să se 'nalțe la cer;
nu e pulbere d'în vînt
să se lase pe pămînt,
și vin Tatari cu droaia
ca frunza
și ca iérba...
...Frunză verde mărgărit
și maĭ colo 'n Rĕsărit,
nu știŭ.
lăpușĭ
a 'nflorit
or că Turcĭ
a tăbărît...

Verde de pelin
Din
și Costandin
cum mi-l auzia,
din gură-ĭ grăia,
din gură-ĭ zicea:
— Măĭ tu copile Roman
omorîtor de dușman
pe movilă să te urcĭ
și trebili să dăscurcĭ
și prea bine



să te ducĭ
și prea bine
să te uițĭ:
cam pe steagurĭ.
pe șireagurĭ,
pe sultanĭ
pe căpitanĭ:
d'o fi miĭ
și zece miĭ
vin de fă veste și nouă....

Verde, verde și-o lalea
Roman, măre, mi-asculta
pe movilă se urca
treburili că descurca
și când sama bine lua
vedea
miĭ
și zece miĭ,
vedea
două-zecĭ de miĭ
...La frațĭ nu se maĭ ducea
și pe cal încălica
o sfântă cruce-șĭ făcea,
drept la oaste se ducea,
drept în tabără intra
ș'începea
d'a mi-șĭ tăia...

Frunză verde și-o lalea
Pornia, Roman de bătea,

bătea
mereŭ
și taia
și tot nu maĭ isprăvia ;
când era
soar'li
'n chindie
maĭ avea
Roman
o mie,
mie de păgânĭ
dușmanĭ de creștinĭ.

Frunzuliță și-o lalea
Măre, ce se maĭ întâmpla ?
Mândrulița lu' Roman
omorîtor de dușmanĭ,
cum mi-șĭ sta de eĭ aprópe.
lîngă Din
și Costandin
la Roman mi-se gândia
și din gură cuvînta :
Dine,
Dine,
neică Dine
și tu neică Costandine :
vezĭ Roman că nu maĭ vine ?
Or Tătarĭ
că l-a tăiat
or că Turcĭ

mi-l-a mâncat
și pustie m'a lăsat !...
...Eĭ, măre cum mi-auzia,
eĭ la el mi-se gândia
eĭ aminte-și aducea,
și pe cal încălica,
drept
la oaste
mi-șĭ śbura,
drept
la oaste
se ducea.
de oaste s'apropia....
Roman, frate, mi-ĭ zăria
și din gură le striga :
Dine
Dine
neică Dine,
și tu neică Costandine,
voĭ păziți-vĕ de mine...
Calu' mi-s'a 'nfierbântat
ochi-i s'a păijenat...
Paloșu 'n sînge spurcat
nicĭ nu s'a maĭ săturat ;
Călușelu' de supt mine
nicĭ nu maĭ cunóște bine;
voĭ maĭ batețĭ margin'li
să bat eŭ
mijlócili
că le știŭ

rosturili
și le știŭ
sorócili...
Frunză verde viorea
Roman iar maĭ mi-șĭ tăia:
tótă óstea
o bătea
tótă óstea
o tăia.
Da' pĕ urmă mi-șĭ zăria
un Cazac mare, bĕtrân
p'un cal mare de păgân
p'un cal ca dĕ căpcăun 1)
Și era cruntat Cazac
Cazac cu treĭ fire 'n barbă
și cu două la mustață;
de stângaciŭ
era stângaciŭ
da' de sabie dibaciŭ...,
Roman, măre, mi-l zăria,
după el
că mi-se lua
cu el
la lupta se lua
și în sabie sĕ ciocnea..

1) După credința poporuluĭ, Turciĭ în mare parte sunt *Căpcăunĭ*. Căpcăuniĭ sînt oamenĭ care mănâncă creștinĭ; aŭ două gurĭ, patru ochĭ și șeapte picioare.

R. C.

Și iar verde viorea
Făcea
Roman
cum făcea
și pe Cazac
îl turtia
și pe Cazac
îl tăia...
Da, Doamne! ce se 'ntîmpla?
Pînă el mi-se lupta,
Din
și Costandin,
nu știŭ : naiba-i învěța
or că Ciór'li 1) le șoptia :
lepăda
șépce
nemțeștĭ,
mi-șĭ lua
șépce
tătăreștĭ ;
lepăda
caiĭ
nemțeștĭ
mi-și lua
caiĭ
tătăreștĭ
și pe caĭ încălica,
peste câmpurĭ mi-apuca ;

1) *Ciór'li* se zice p'aicĭ un înțeles de *ucigă-l crucea.*

cine știe cu ce gând
se ducea spre Răsărit!... 1)

Roman óstea o tăia,
pe tótă mi-o spulbera,
ocheanu că mi-șĭ punea
peste câmpurĭ se uita
pe frățiorĭ mi-ĭ zăria
da', măre, nu-ĭ cunoștea;
după eĭ că mi-se lua
și pe loc că mi-ĭ sosia
capu'
că le reteza
capu'
'n suliță-l punea,
p'amândouă le isbia
peste câmpurĭ le-arunca...

Și iar fóie și-o lalea
cum îndărăt se 'ntorcea
și cum să maĭ potolia
el aminte 'șĭ-aducea:
maĭ avea doĭ frățiorĭ
tot pe Din
și Costandin.

1) Legenda luĭ Roman trebue să existe din timpul rĕsbóielor între Turcĭ și Nemțĭ—rĕsbóie în care Româniĭ aŭ luptat alăturĭ cu Nemțiĭ.

Rădulescu-Codin.

el pĕ gândurĭ se punea,
nicăirea nu-ĭ vedea...
Oastea că mi-o rĕscolia,
pe toţĭ morţi-ĭ 'ntorcea :
cine era
cu faţa
'n sus,
îl întorcea
cu faţa
'n jos ;
cine era
cu faţa
'n jos
îl întorcea
cu faţa
'n sus.
Da geaba să maĭ trudia
pe frăţiorĭ nu-ĭ găsia...
Atuncĭ iar se maĭ gândia,
aminte-şĭ maĭ aducea
că 'n urmă a omorît
doĭ Tătarĭ la Răsărit...
...Acolo mi-se ducea
la amândoĭ se uita
şi dacă mi-ĭ cunoştea,
paloş
din técă scotea
paloş
in pământ punea,
în pămînt îl înfigea,

îl înfigea
cu prăséua
și spre el mi-se lăsa,
cu burta 'n el se lăsa,
singur mórte că-șĭ făcea:
ș'încă moarte
pentru moarte
ș'încă frate
pentru frate !.

Notă. Cu legenda *Roman* termin întâiul volum al cântecelor poporane din Mușcel.

După cum se vede eŭ le-am dat împărțirea pe care am credut-o maĭ nimerită; le-aș fi împărțit după vîrste dar în Muscel am auzit atât pe tinerĭ cât și pe bătrânĭ recitând poesiĭ cari numaĭ vîrsteĭ lor nu aparțin. Așa, de pildă, bĕtrâniĭ, de și cântă balade, dar de cele maĭ multe orĭ, încep cântece de dragoste «de pe vremea lor» saŭ încep să recite colinde cari azi nu se maĭ «zic» și nu se maĭ practică așa de frumos ca în vremile trecute. Tineriĭ, pe lângă că-șĭ cântă dragostile—simple și nevinovate—apoĭ câte-o dată, entusiasmațĭ de faptele haiduceștĭ, începe să-ĭ prindă... «dorul voiniciеĭ» și «pierduțĭ în gândurĭ sfinte» fac să rĕsune dealurile și văile de doinele și baladele haiduceștĭ acelea despre cari poetul polon *Miczkiewicz* spunea că «dacă sufletele înjosite nu știŭ să le hrănéscă cu dor și cu

speranță, ele fug la munți, se acață de ruine și de acolo ne spun din vremile trecute...» acelea la auzul cărora mai înainte «steteaŭ bĕtrînii cu frunțile 'n pământ....»

Trebue să mai spun că între cântecele culese de mine se mai găsesc și câte-va variante ale celor publicate de meritoșii colectori cari s'aŭ silit din rĕsputeri pentru culegerea unui cât mai mare material de folklore românéscă, nelăsându-l să se piérdă pentru vecie în vălmășagul uitării.

Rădulescu-Codin.

FINE.

